ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ РАЙОН СОВЕТЫ

(IV чакырылыш)

КАРАР

IV чакырылышның чираттан тыш утырышы

11 декабрь 2024 ел № 35 Урыссу ш.т.б.

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының "Бәйрәкәтамак авыл җирлеге" муниципаль берәмлегенең Генераль планына үзгәрешләр кертү турында

Россия Федерациясе Граждан кодексы, Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ санлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында»гы 28.07.2004 ел, № 45-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы законы нигезендә, "Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы" муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башлыгының «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы «Бәйрәкәтамак авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең Генераль планы проекты буенча гавами тыңлаулар билгеләү турында»11.03.2024 ел, № 20 санлы карары белән, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Бәйрәкәтамак авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең Генераль планы проекты буенча 2024 елның 17 апрелендәге гавами тыңлаулар беркетмәсен һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Бәйрәкәтамак авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең Генераль планы проекты буенча 2024 елның 18

апрелендәге гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмәне исәпкә алып, тормыш эшчәнлегенең уңай шартларына кеше хокукларын, җир кишәрлекләре һәм капиталь төзелеш объектлары хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен саклау максатларында, Татарстан Республикасы Ютазы район Советы карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Ютазы район Советының «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планын раслау турында» 26.10.2018 ел, № 36/2 санлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Бәйрәкәтамак авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең Генераль планына әлеге карарга кушымта нигезендә үзгәрешләр кертергә.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында http://pravo.tatarstan.ru адресы буенча бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының рәсми сайтында http://jutaza.tatarstan.ru адресы буенча мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталында урнаштырырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Ютазы район Советының Экология һәм җирдән файдалану буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районы Башлыгы –
Татарстан Республикасы
Ютазы район Советы Рәисе А. Ә. Шәфигуллин

Татарстан Республикасы

Ютазы

район Советының

2024 елның 11 декабрендәге

35 санлы карарына кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ БӘЙРӘКӘТАМАК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫНА ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ

Генераль план проектын нигезләү материаллары
Аңлатма язуы

Казан 2024

АВТОРЛЫК КОЛЛЕКТИВЫ СОСТАВЫ

Генераль директор	А. А. Хәбибрахманова
Проект җитәкчесе	А. С. Рубцова
Проектның баш инженеры	Л. Р. Хуҗеева

ПРОЕКТ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү

№ т/б	Исеме	№ бит/битләр
Том 1 Генераль план		
Текст материаллары		
1	Территориаль планлаштыру турында нигезләмә	45
График материаллар		
2	Җирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыру картасы М1:10000	2/1
3	Торак пунктлар чикләре картасы (шул исәптән төзелеп килүче торак пунктлар чикләре картасы) М1: 10000	1/1
4	Функциональ зоналар картасы М1:10000	3/1
Нигезләмә		
5	Торак пунктлар чикләре турында белешмәләр	7
Том 2 Генераль планны нигезләү материаллары		
Текст материаллары		
1	Аңлатма язуы	152
2	Әйләнә-тирә мохитне саклау. Аңлатма язуы	68
График материаллар		
3	Җирлек территориясеннән хәзерге заман файдалану картасы М1:10000	6/1
4	Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаган территорияләр, Гражданнар оборонасы чаралары картасы М1: 10000	4/1
5	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы М1: 10000	5/1

ЭЧТӘЛЕК

11 декабрь 2024 ел № 35 Урыссу ш.т.б...1
ЭЧТӘЛЕК..6
1. КЕРЕШ...10
2. БӘЙРӘКӘТАМАК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫНА ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮНЕҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ.......12
3. ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БӘЙРӘКӘТАМАК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ХӘЛЕ 15
..................3.1. Икътисадый-географик урыны. Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының торак системасындагы урыны..15
....3.2. Җир фондына характеристика 17
....3.3. Демографик потенциал 18
....3.4. Җитештерү территорияләре 20
....3.5. Агросәнәгать комплексы 20
....3.6. Урман комплексы 21
.........3.8 Халыкка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары 24
....3.9. Зиратлар 30
....3.10. Туристлык-рекреацион потенциал 33
....3.11. 33
....3.13. Инженерлык инфраструктурасы 39
....3.14. Территорияне инженерлык әзерлеге 48
4. БӘЙРӘКӘТАМАК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕН 2044 ЕЛГА КАДӘР ҮСТЕРҮ ЮНӘЛЕШЛӘРЕ...55
....4.1. Халык саны фаразы 55

....4.2. Икътисадый үсеш
....57
.........Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең үсеш юнәлешен билгеләгәндә Татарстан Республикасының, Ютазы муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш программалары, төбәк һәм федераль тармак программалары исәпкә алынды..57
.............2015 елның 17 июнендәге «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясе» 40-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы законы белән расланды. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 25 сентябрендәге «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру чаралары планы» 707 санлы карары белән расланды......................................57
....4.3. Сәнәгать җитештерүен үстерү
....57
.........Сәнәгать җитештерүен үстерү чаралары Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең исәпләнгән вакытка кадәрге генераль планына үзгәрешләр кертеп, территориядә җир асты байлыклары кишәрлекләре булуга бәйле рәвештә карала (Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгының 15.01.2024 ел, № 359/12 хаты)...57
....4.4. Агросәнәгать комплексын үстерү
....59
Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары................................151
Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә янгын сүндерү-коткару өлеше юк, җирлек "Татарстан Республикасы буенча 11 ОФПС" ФДКУнең 42 нче янгын сүндерү-коткару часте хезмәт күрсәтү зонасында урнашкан, ул түбәндәге адрес буенча урнашкан: Ютазы районы, Урыссу бистәсе, Химиклар урамы, 6 йорт...151
42 нче янгын сүндерү-коткару частенең килү вакыты. Урыссу Бәйрәкәтамак авыл җирлеге торак пунктларына якынча 20 минут тәшкил итә. 17 минут Көрәш Бүләк авылына кадәр, 11 минут Подгорный кадәр (җирлек юллары буйлап тизлек 45 км/сәг.дип кабул ителүен исәпкә алып), бу нормага туры килә («янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча техник регламент»22.07.2008 №123 Федераль законның 76 маддәсе)...151
Халыкның проект санын, шулай ук торак пунктларның проект мәйданын исәпкә алып, янгыннан саклау буенча өстәмә бүлекчә төзү таләп ителми..152
Җирлекләр һәм торак пунктлар территориясендә янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары Россия Федерациясендә Янгынга каршы режим кагыйдәләренең II бүлегендә билгеләнгән.......152
Аерым алганда, янгынга каршы режим кагыйдәләре нигезендә түбәндәге чараларны үтәргә кирәк:...152
- Материалларны, чүп-чарны, үләнне һәм башка калдыкларны, җайланмаларны һәм савытларны җыю, биналар һәм корылмалар төзү (урнаштыру), шул исәптән вакытлыча, учак ягу, ачык ут (мангаллар,

кыздыру җайланмалары һ. б.) кулланып ризык әзерләү һәм калдыкларны һәм савытларны яндыру өчен биналар, корылмалар арасындагы янгынга каршы аралардан файдалану тыела;...................152
- урманчылыклар белән чиктәш, шулай ук торфлы туфраклы районнарда урнашкан яклау объектларында киңлеге кимендә 1,5 метр булган янгынга каршы минераллаштырылган яклау полосалары булдыру, янгынга каршы ераклыклар булдыру, җәйге чорда коры үсемлекләрне, үсентеләрне, куакларны бетерү (җыю) һәм табигый янгыннар вакытында ут таралуны кисәтә торган башка чаралар күрү күздә тотыла. Янгынга каршы минераллаштырылган полосалар янгын сүндерү максатларында торак пунктларга һәм су чыганакларына баруга комачауларга тиеш түгел;..152
төрле корылмалар һәм ярдәмче корылмалар төзү, авыл хуҗалыгы эшләрен алып бару, янучан материаллар, чүп-чар, көнкүреш калдыклары, шулай ук агач, төзелеш һәм башка янучан материаллар калдыкларын туплау өчен янгынга каршы минераллаштырылган полосалардан һәм янгынга каршы ераклыклардан файдалану тыела; 153
- шәһәр һәм авыл җирлекләренең, шәһәр һәм муниципаль округларның, шәһәр эчендәге районнарның җирле үзидарә органнары тарафыннан янгын сүндерү максатларында янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганаклары, шулай ук елның теләсә кайсы вакытында торак пунктларда һәм аларга якын территорияләрдә урнашкан янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганакларыннан су алу өчен шартлар булдырыла, 21.12.1994 ел № 69-ФЗ санлы "Янгын куркынычсызлыгы турында"гы Федераль законның 19 маддәсе нигезендә;...153
торак пунктлар территорияләрендә, бакчачылык һәм яшелчәчелек территорияләрендә, шулай ук башка яклау объектларында яисә алар янында (200 метр радиуста) табигый яисә ясалма су чыганаклары (елга, күл, бассейн, градирня һ. б.) булганда, янгын сүндерү автомобильләрен урнаштыру өчен аларга 12 х 12 метрдан да ким булмаган каты өслекле мәйданчыклары (пирслары) булган подъездлар төзелергә тиеш. торак пункт, яклау объекты территориясе һәм андагы биналар һәм корылмалар янгынга каршы су белән тәэмин итү чыганаклары белән тәэмин ителгән очраклардан тыш, елның теләсә кайсы вакытында су алу мөмкинлеге булырга тиеш...153
Проект гамәлдәге сулыкларда янгын пирслары төзүне тәкъдим итә. Янгын сүндерү пирсларының төгәл урынын һәм санын проектлауның алдагы стадияләрендә билгеләргә...154
Су башнялары елның теләсә кайсы вакытында янгын сүндерү техникасы белән су алу өчен җайлаштырылырга тиеш. Янгын сүндерү ихтыяҗлары өчен билгеләнгән су запасын хуҗалык һәм җитештерү максатларында файдалану рөхсәт ителми. Янгын сүндерү ихтыяҗлары өчен билгеләнгән су башнясын өзлексез энергия белән тәэмин итү өчен электр белән тәэмин итүнең су башнялары елның теләсә кайсы

вакытында янгын сүндерү техникасы белән су алу өчен җайлаштырылырга тиеш. Янгын сүндерү ихтыяҗлары өчен билгеләнгән су запасын хуҗалык һәм җитештерү максатларында файдалану рөхсәт ителми. Янгын сүндерү ихтыяҗлары өчен билгеләнгән су башнясын өзлексез энергия белән тәэмин итү өчен электр белән тәэмин итүнең автоном резерв чыганаклары (п 53. Россия Федерациясендә Янгынга каршы режим кагыйдәләре, утв. РФ Хөкүмәтенең 2020 елның 16 сентябрендәге 1479 номерлы карары белән расланган)..........154

Шулай ук торак йортларны янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү зарур..........155

Янгын сүндерү максатларында җирлекнең торак пунктларын, «2014-2024 елларга Татарстан Республикасында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең иминлеген тәэмин итү» дәүләт программасы нигезендә, усадьбалар санына карап, күчерелмә йә күчмә янгын сүндерү мотопомпасы белән тәэмин итәргә кирәк..........155

Биналарда һәм корылмаларда янгыннарны кисәтү өч төп юнәлеш буенча гамәлгә ашырыла: конкрет биналар һәм корылмалар өчен янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен эшләү, эксперт бәяләве һәм тайпылышсыз үтәү; янгынга каршы мониторингның, сигнализациянең, җиһазларны авария хәлендә сүндерүнең һәм янгын сүндерүнең автоматлаштырылган чараларын максималь киң куллану; дәүләт янгынга каршы хезмәт..........155

Янгынны сүндергәндә һәм коткару эшләрен башкарганда янгыннан саклау бүлекчәләренең иминлеге конструктив, күләм-планлаштыру, инженер-техник һәм оештыру чаралар янгынны сүндергәндә һәм коткару эшләрен башкарганда янгыннан саклау бүлекчәләренең иминлеге конструктив, күләм-планлаштыру, инженер-техник һәм оештыру чаралары белән тәэмин ителергә тиеш, аларга түбәндәгеләр керә:..........155

- янгын сүндерү юлларын һәм янгын сүндерү техникасы өчен функциональ юллар һәм подъездлар белән берләштерелгән керү юлларын төзү;..........156

- янгын сүндерү бүлекчәләре хезмәткәрләрен түбәгә һәм эчке баскычлар буйлап бина катларына күтәрүне тәэмин итү;..........156

- тышкы һәм эчке янгын сүндерү максатларына исәпләнгән су чыгымы белән тәэмин итү,..........156

- бинаны янгын сүндерү бүлегенә бүлү..........156

Территориядә янгын чыкканда кешеләрнең иминлеге бинаны проектлаганда кирәкле күләмле-планлаштыру чишелешләрен үтәү хисабына «Янгыннан саклану системалары саклау объектларында янгын таралуны чикләү күләмле-планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр» 4.13130.2013 нигезендә гамәлгә ашырыла.....156

«Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында Техник регламент» 123-ФЗ санлы Федераль законның 53 маддәсе таләпләренең берсе, ГОСТ 12.1.004-91* «Янгын куркынычсызлыгы. Гомуми таләпләр»енең дигән мәкаләдә кешеләрне вакытында һәм тоткарлыксыз эвакуацияләүне оештыру күздә тотыла......156

Барлык биналарга керү юллары, автомобиль юллары боҗралы, ә тупик юлларда транспортны бору өчен мәйданчыклар булуын, территория норматив санда янгын сүндерү гидрантлары белән тәэмин ителүен, ә челтәрдә кирәкле басым саклануын күздә тотарга кирәк;…156

Икътисад объектларында:......157

- объектларны норматив документлар таләпләре нигезе- объектларны норматив документлар таләпләре нигезендә янгынны автомат рәвештә ачыклау һәм сүндерү системалары белән җиһазлау;......157

- объектлар территориясен җиңел янучан материаллардан, кыйммәтсез янучан корылмалардан (сарайлардан, коймалардан) чистарту;......157

- биналар һәм корылмалардан янгынга каршы өзеклекләрне саклау, янгын сүндерү яисә янгыннарны локальләштерү чорында янгын сүндерү көчләре һәм чаралары өчен маневрлар ясау өчен шартлар тудыру;......157

- янгынга каршы махсус сулы резервуарлар һәм ясалма сулыклар төзү;......157

- конструкцияләрнең утка чыдамлыгын арттыру, янгынга каршы махсус киртәләр булдыру......157

Халыкка янгын куркынычсызлыгы таләпләрен төгәл үтәргә кирәк. 157

«Территориянең инженерлык җиһазлары» бүлеге нигезендә бөтен территориядә берләштерелгән хуҗалык-янгынга каршы су белән тәэмин итү системасы проектланды......157

Тышкы янгын сүндерү сүүткәргеч челтәренә урнаштырылган янгын гидрантларыннан башкарыла (һәр 100-150 метр саен). Биналарда янгын сүндерү гидрантларының урнашу урынын билгеләү өчен янгын сүндерү гидрантлары күрсәткечләре куела......157

5......158

6. КУЛЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ......165

7. КУШЫМТАЛАР......172

1. КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү проекты «Сауф-групп» ҖЧҖ тарафыннан Ютазы муниципаль районы Башкарма комитетының «Татарстан

Республикасы Ютазы муниципаль районының «Бәйрәкәтамак авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең Генераль планына үзгәрешләр кертү проектын һәм техник йөкләмәне әзерләү турында" 14.11.2023 ел, № 1809 санлы карары нигезендә эшләнде.

Генераль планны эшләүгә заказ бирүче - Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы башкарма комитеты.

Ютазы муниципаль районы Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планы – шәһәр төзелеше стратегиясен, тормыш эшчәнлеге мохитен булдыру шартларын, җирлек территорияләрен үстерү юнәлешләрен һәм чикләрен, җирлек составындагы торак пунктларның чикләрен билгеләүне һәм үзгәртүне, территорияләрне функциональ зоналаштыруны, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураларны үстерүне, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклап калуга шәһәр төзелеше таләпләрен билгели торган территориаль планлаштыру документы, экологик һәм санитария иминлегенә.

Генераль план аны гамәлгә ашыруның киләсе вакытлы срокларына әзерләнде:

Генераль планны гамәлгә ашыру буенча беренче чираттагы чаралар билгеләнгән беренче чират – 2034 елга кадәр.

Генераль планның барлык төп проект карарлары планлаштырылган исәпләнгән срок - 2044 елга кадәр.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 2004 елның 29 декабрендәге 190-ФЗ санлы 23 статьясы нигезендә (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү үз эченә ала:

- Территориаль планлаштыру турындагы нигезләмә;

- Җирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыру картасы;

- Торак пунктлар чикләре (шул исәптән төзелә торган торак пунктлар чикләре)картасы;

- Функциональ зоналар картасын.

Генераль планга аны нигезләү материаллары текст формасында һәм карталар рәвешендә кушып бирелә.

Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планы проектын эшләгәндә материаллар кулланылды:

Татарстан Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 21.02.2011 ел, №134 санлы карары белән расланган Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән);

Ютазы муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы, утв. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Советының 21.12.2012 ел, № 63 санлы карары белән (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән);

Ютазы муниципаль районы һәм аның составына керүче Бәйрәкәтамак авыл җирлеге администрациясе тарафыннан тапшырылган рәсми мәгълүматлар.

2. БӘЙРӘКӘТАМАК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫНА ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮНЕҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

Җирлекнең генераль планы-җирлекнең шәһәр төзелешен үстерү стратегиясен билгели торган территориаль планлаштыру документы.

Генераль план халык һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә тормыш эшчәнлеге мохитен булдыру шартларын, җирлекләр территорияләрен үстерү юнәлешләрен һәм чикләрен, территорияләрне зоналаштыруны, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураларны үстерүне, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклауга, экологик һәм санитария иминлегенә шәһәр төзелеше

таләпләрен билгели торган төп шәһәр төзелеше документы булып тора.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планын эшләгәндә территориаль планлаштыруның төп максатлары булып:

Территориянең тотрыклы үсешен тәэмин итү, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураларны үстерү, гражданнар һәм аларның берләшмәләре, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль берәмлекләр мәнфәгатьләрен исәпкә алуны тәэмин итү максатларында социаль, икътисадый, экологик һәм башка факторлар җыелмасыннан чыгып территориянең билгеләнешен билгеләү;

- авыл җирлегенең муниципаль берәмлек буларак бөтенлеген территориаль планлаштыру чаралары белән тәэмин итү;

- расланган генераль планга үзгәрешләр кертү, башлангыч мәгълүматларны актуальләштерү һәм генераль планны гамәлдәге законнар таләпләренә туры китерү.

Генераль планның проект карарлары планлаштыру структурасын оештыру; җирлекнең территориаль, инфраструктур һәм социаль-икътисадый үсеше мәсьәләләрен комплекслы хәл итү; территориаль зоналардан файдалануның хокукый режимын билгели торган җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен

эшләү; инвестицион үсеш зоналарын билгеләү өчен нигез булып тора.

Күрсәтелгән максатларны гамәлгә ашыру территориаль планлаштыруның түбәндәге бурычларын хәл итү юлы белән гамәлгә ашырыла:

- Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының "Бәйрәкәтамак авыл җирлеге" муниципаль берәмлегенең генераль планы проектында чагылыш;

- торак пунктларның планлаштыру структурасын камилләштерү;

территорияне функциональ зоналаштыруны оптимальләштерү;

- функциональ зоналарның чикләрен һәм параметрларын нигезләү;

- җирлекләрнең җирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле объектларны урнаштыруны нигезләү;

- муниципаль районның федераль әһәмияттәге объектларын, региональ әһәмияттәге объектларын, җирле әһәмияттәге объектларын урнаштыруны нигезләү (булган очракта);

- урнаштыру өчен планлаштырыла торган региональ әһәмияттәге объектларның җирлекләр территориясен комплекслы үстерүгә мөмкин булган йогынтысын бәяләү;

гражданнар оборонасының инженер-техник чараларын исәпкә алып, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрнең нәтиҗәләрен минимальләштерү, янгын куркынычсызлыгын тәэмин итүнең гадәттән тыш хәлләрен кисәтү чараларын эшләү;

- торак пунктларның чикләрен билгеләү яисә үзгәртү кирәк булган очракта ЕГРНга кертү өчен торак пунктларның чикләре турында белешмәләр әзерләү.

3. ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БӘЙРӘКӘТАМАК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ХӘЛЕ

3.1. Икътисадый-географик урыны. Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының торак системасындагы урыны

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге «Ютазы муниципаль районы «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» Татарстан Республикасының 31.01.2005 елгы 46-ТРЗ санлы Законы нигезендә (өстәмәләр белән) төзелгән.

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге составына әлеге канун нигезендә түбәндәгеләр керә: Бәйрәкәтамак авылы (административ үзәк), Көрәш-Бүләк авылы, Подгорный поселогы.

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге Бәйрәкә, Иске Каразирек, Урыссу авыл җирлекләре һәм Башкортостан Республикасы белән чиктәш.

Авыл җирлегенең гомуми мәйданы 8 104,56 га тәшкил итә, шул исәптән торак пунктларның җир мәйданы 243,72 га.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең җирләре уңдырышлы. Климаты уртача дымлы. Җирлектә мәктәп, бакча, мәдәният йорты, 3 фельдшер-акушерлык пункты, китапханә, кибетләр бар.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка җирлекләре һәм районнары белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта региональ яисә муниципальара һәм җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла. Җирлек территориясе буйлап региональ яисә муниципальара әһәмияттәге гомуми файдаланудагы «Югары Стәрле –Каразирек – Урыссу», «Югары Стәрле – Каразирек – Урыссу» – Бәйрәкә», «Ютазы-Яңавыл-Көрәш-Бүләк» автомобиль юллары, шулай ук җирле әһәмияттәге автомобиль юллары уза.

Урнашу системасындагы роле

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең территориаль оешмасы Ютазы муниципаль районының халыкны урнаштыру системасының бер өлеше булып тора, ул Татарстан Республикасы Идел алды төркем системасына керә.

Торак пунктларның бер-берсе белән һәм район үзәге Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе белән элемтәсе гамәлгә ашырыла торган автомобиль юллары урнашу системасында төп система барлыкка китерүче фактор булып тора.

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә 01.01.2024 елда 757 кеше яши. Даими халкы Бәйрәкәтамак авыл җирлеге үзәге - Бәйрәкәтамак авылы территориясендә урнаша.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең халыкны күчерү системасы ике ранглы характерда.

Беренче рангка җирлекнең үзәге - Бәйрәкәтамак авылы һәм Подгорный бистәсе керә, анда барлыгы 630 кеше яши, анда административ функцияләр, мәгариф, мәдәният, спорт, сәламәтлек саклау учреждениеләре, сәүдә предприятиеләре урнашкан.

Икенче рангка 127 кеше яшәгән Көрәш Бүләк авылы керә.

3.2. Җир фондына характеристика

Җир фондын категорияләр буенча бүлү

Теге яки бу территория чикләрендә урнашкан барлык җирләр аның хуҗалык әйләнешенә кертелгән яки анда файдаланылырга мөмкин булган җир ресурслары буларак карала.

Россия Федерациясе Җир кодексының 7 статьясы 1 п. нигезендә Россия Федерациясендәге җирләр максатчан билгеләнеше буенча түбәндәге категорияләргә бүленәләр:

авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр;

торак пунктларның җирләре;

сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона, иминлек җирләре һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр;

махсус сакланылучы территорияләр һәм объектлар җирләре;

урман фонды җирләре;

су фонды җирләре;

запас җир.

Урман фонды җирләре 411,30 га мәйданны били, бу авыл җирлегенең барлык мәйданының якынча 5,07% составляет тәшкил итә (картографик материалга ярашлы).

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең гомуми мәйданы (картографик материалга ярашлы) 8 104,56 га тәшкил итә (торак пунктларның җирләре-243,72 га, сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү җирләре, оборона, иминлек җирләре һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр – 178,83 га, авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр – 7270,69 га, урман фонды җирләре – 411,30 га).

Җир фондын милек буенча бүлү

Гамәлдәге законнар нигезендә, бүгенге көндә милекнең түбәндәге төрләре аерып күрсәтелә:

- дәүләт милке (федераль һәм республика);
- муниципаль милек;
- хосусый милек.

Су фонды җирләре федераль милек составына керә һәм 100,55 га тәшкил итә. Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә федераль милектәге урман җирләренең 342,60 га гомуми мәйданы бар.

Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы мәгълүматларына караганда, авыл җирлеге территориясендә республика милкендәге җир кишәрлекләре юк.

3.3. Демографик потенциал

Демографик фактор территорияне хуҗалык үзләштерүе һәм җәмгыятьнең икътисадый үсеше дәрәҗәсенә аеруча зур йогынты ясый.

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге башкарма комитеты биргән мәгълүматларга караганда, 2024 ел башына халык саны 757 кеше тәшкил иткән.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең демографик структурасы 3.3.1 нче таблицада күрсәтелгән.

3.3.1 таблицасы

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының 2024 ел башына Бәйрәкәтамак авыл җирлеге халкының демографик структурасы

№ т/б	Күрсәткечләр	Бәйрәкәтамак авылы	Көрәш Бүләк ав.	Подгорный бистәсе	Бәйрәкәтамак җирлеге буенча барлыгы
1	Халык саны, барлыгы	**259**	**127**	**371**	**757**
	Шул исәптән:				

№ т/б	Күрсәткечләр	Бәйрәк әтамак авылы	Көрәш Бүләк ав.	Подгорный бистәсе	Бәйрәкәтамак җирлеге буенча барлыгы
1.1	Сабыйлык:	**48**	**15**	**67**	**130**
1.1.1	0-7 яшь	14	3	25	42
1.1.2	7-18 яшь	31	15	46	92
1.1.3	5-18 яшь	35	16	51	102
1.2	Хезмәткә сәләтле яшьтәге:	**135**	**68**	**204**	**407**
1.2.1	18-пенсия яше (хатын-кызлар өчен)	60	26	76	162
1.2.2	18-пенсия яше (ирләр өчен)	75	42	128	245
1.3	Хезмәткә яраклы яшьтән өлкәнрәк:	**76**	**44**	**100**	**220**
1.3.1	Эшкә яраклы яшьтән өлкәнрәк (хатын-кызлар өчен)	46	25	69	140
1.3.2	Эшкә яраклы яшьтән өлкәнрәк (ирләр өчен)	30	19	31	80
2	Халыкның гомуми үсеше				
2.1	Табигый	-6	-3	-4	-13
2.1.1	Туды	1	0	2	3
2.1.2	Үлде	7	3	6	16
2.2	Халыкның механик үсеше	-	-	-	-
2.2.1	Килүчеләр саны	-	-	-	-
2.2.2	Китүчеләр саны	-	-	-	-

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә хезмәткә яраклы яшьтәге халык санының (407 кеше) хезмәткә яраксыз яшьтәге халык саныннан (220 кеше) күбрәк булуына игътибар итәргә кирәк, бу уңай тенденция булып тора.

Шулай итеп, гамәлдәге торак пунктларның яшь структурасы хезмәткә сәләтле яшьтәге халыкның шактый өлеше һәм төркемнең хезмәткә сәләтле яшьтән кечерәк һәм хезмәткә сәләтле яшьтән өлкәнрәк булуы белән характерлана.

Югарыда китерелгән мәгълүматлардан күренгәнчә, 2024 ел башына җирлектә үлүчеләр саны туучылар саныннан күбрәк. Нәтиҗәдә, халыкның табигый артуы тискәре мәгънәгә ия.

3.4. Җитештерү территорияләре

Җирлек территориясендә нефть чыгару сәнәгате үскән.

Нефть чыгару объектларына җирлекнең көнбатыш өлешендә урнашкан нефть скважиналары керә.

3.5. Агросәнәгать комплексы

Агросәнәгать комплексы (АПК) макроикътисадның азык-төлек продуктлары җитештерү һәм халыкны алар белән тәэмин итү, авыл хуҗалыгы өчен җитештерү чаралары җитештерү һәм авыл хуҗалыгына хезмәт күрсәтү белән шөгыльләнүче тармаклары җыелмасыннан гыйбарәт.

Агросәнәгать комплексының мөһим тармаклары булып үсемлекчелек һәм терлекчелек тармаклары тора.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең төп авыл хуҗалыгы белгечлеге-сөт-ит терлекчелеге.

Терлекчелекнең төп тармаклары булып сөт һәм ит терлекчелеге тора.

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә:

- Әхмәтшин Фаяз Фазыл улы КФХ (эре мөгезле терлекләр фермасы, 62 баш), Подгорный бистәсенең Нагорная ур., 23 адресы буенча урнашкан;

- Баталова Ольга Вазыйх кызы КФХ (эре мөгезле терлекләр фермасы, 70 баш), Подгорный бистәсендә урнашкан;

- Баталов Рафаил Фәрит улы КФХ (эре мөгезле терлекләр фермасы, 80 баш), Подгорный бистәсендә урнашкан;

- Подгорный бистәсендә урнашкан Ильясова Лениза Абдурасим кызы КФХ (кошчылык фермасы, 17 мең берәмлек кош);

- Насыйбуллин Азат Миргасыйм улы КФХ (ашлык саклау урыны), Бәйрәкәтамак авылында урнашкан;

- Әхмәтшин Нәсих Әхтәм улы КФХ (эре мөгезле терлекләр фермасы, 110 баш), Керәш-Бүләк авылында урнашкан;

- Хаҗиева Фирүзә Фикрат кызы КФХ (эре мөгезле терлекләр фермасы, 13 баш), Керәш-Бүләк авылында урнашкан;

- Фәйзрахманов Ринат Рәфгать улы КФХ (складлар), Керәш-Бүләк авылында урнашкан;

- Латыйпов Р. Х. КФХ (складлар), Керәш-Бүләк авылында урнашкан;

- Шәрифуллина Зифа Әнвәр кызы КФХ (складлар, автовеслар);

- З. А. Шәрифуллина КФХ (ферма, тегермән, терлекчеләр йорты);

- Яшелчәсаклагыч.

3.6. Урман комплексы

Россия Федерациясе Урман кодексы, шулай ук Россия Федерациясе Җир кодексы нигезендә, урман фонды җирләренә составы урман законнары белән билгеләнә торган урман җирләре һәм урман булмаган җирләр керә.

Урман җирләренә урман урнашкан җирләр һәм урман торгызу өчен билгеләнгән җирләр (кисеп ташлау, яндыру, редины, бушлык, аланлыклар һ.б.) керә.

Урманнарны үзләштерү өчен кирәкле җирләр (урман просаннары, юллар һ.б.) һәм файдалану өчен уңайсыз җирләр (сазлыклар, ташлы сибелмәләр һ. б.) урмансыз җирләргә керә.

Урман фонды җирләре – 0,11 га, урман җирләре һәм утыртмалар-491,4 га территорияне били.

Урманнарның гомуми мәйданы-411,30 га, бу авыл җирлегенең барлык мәйданының якынча 5,07% составляет тәшкил итә.

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә Ютазы кишәрлеге урманчылыгының «Бөгелмә урманчылыгы» ДКУ урманнары урнашкан.

Урман фонды урманнарыннан тыш, җирлек территориясендә шулай ук урман фондына керми торган урман җирләре һәм урман утыртмалары (агач-куак үсемлекләре) бар. Әлеге урман утыртмалары авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрдә, сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләрендә, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләрдә, оборона, иминлек җирләрендә һәм башка махсус билгеләнештәге җирләрдә урнашкан һәм җирләрне тискәре табигый, антропоген һәм техноген күренешләр йогынтысыннан яклауны тәэмин итү өчен билгеләнгән.

Урман фондын максатчан билгеләнеш һәм яклау категорияләре буенча бүлү

Урман фонды җирләрендә урнашкан урманнар максатчан билгеләнеше буенча яклау, эксплуатацияләү һәм резерв урманнарга бүленәләр.

Җирлек территориясендә саклагыч урманнар бар.

Җирлекнең саклагыч урманнары:

- кыйммәтле урманнар (урман-дала урманнары);
- табигатьне һәм башка объектларны яклау функцияләрен үтәүче урманнар (тимер юлларга бүленгән полосалар һәм автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрендә урнашкан урманнар, алар тимер юл транспорты турында Россия Федерациясе законнары, автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында законнар нигезендә билгеләнгән);
- су саклау зоналарында урнашкан урманнар.

3.7. Торак фонды

01.01.2024 елга Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең торак фонды гомуми торак мәйданының 21,97 мең кв. м тәшкил итә. Бүгенге көндә Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең торак фондында индивидуаль төзелеш алып барыла.

Таблица 3.7.1

2024 ел башына Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең гамәлдәге торак фондына характеристика

№ т/б	Исеме	Җитешлек, кв.м/кеш.	Күпфатирлы (күпкатлы) торак фонды, мең.кв.м	Индивидуаль торак фонды, мең кв. м
1	Бәйрәкәтамак ав.	26,44	-	6,85
2	Көрәш Бүләк ав.	31,68	-	4,02
3	Подгорный б.	29,91	2,42	8,68
Барлыгы:		29,02	2,42	19,55

Тормыш дәрәҗәсен һәм сыйфатын характерлаучы күрсәткечләрнең берсе-халыкны торак белән тәэмин итү күрсәткече (бер кешегә гомуми мәйданның квадрат метры). Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә 2024 ел башына бер кешегә 29,02 кв. м. торак туры килә.

Соңгы 5 елда Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә 1 шәхси торак йорт файдалануга тапшырылган.

Таблица 3.7.2

5 ел эчендә файдалануга тапшырылган йортлар саны характеристикасы

Еллар	Йортлар саны	Гомуми мәйдан, кв. м	Шул исәптән:	
			Күпфатирлы йортлар, кв. м	шәхси йортлар, кв. м
2019			-	
2020			-	
2021	1	98,5	-	98,5
2022			-	
2023			-	
Барлыгы	1	98,5	-	98,5

Искәрмә: таблица авыл җирлеге башкарма комитеты биргән күрсәткечләр буенча төзелгән.

3.8 Халыкка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары

Гомуми белем бирү оешмалары

Бүгенге көндә Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә Ютазы муниципаль районының Подгорный бистәсендә проект куәте 60 укучыга исәпләнгән башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе эшли. Халыкның мәктәпләрдә урыннар белән тәэмин ителеше норматив ихтыяҗның 158% тәшкил итә.

Җирлектә Подгорный бистәсендә проект куәте 15 урынлы «Радуга «балалар бакчасы» МББМУ эшли. Балалар бакчасында урыннар белән тәэмин ителеш норматив ихтыяҗның 88% тәшкил итә.

Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары

Бүгенге көндә Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә балаларга өстәмә белем бирү оешмалары юк.

Дәвалау-профилактика медицина оешмалары

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге халкына медицина хезмәте күрсәтүне өч фельдшер-акушерлык пункты башкара: Бәйрәкәтамак авылында-сменасына 25 кеше, Көрәш Бүләк авылында-сменасына 21 кеше, Подгорный бистәсендә-15 кеше.

Халыкның дәвалау-профилактика медицина оешмалары белән тәэмин ителеше норматив ихтыяҗның 407% тәшкил итә.

Мәдәни-ял итү учреждениеләре

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендәге мәдәният учреждениеләреннән Көрәш Бүләк авылында 50 кеше сыйдырышлы авыл клубы, Бәйрәкәтамак авылында 50 кеше сыйдырышлы күпфункцияле үзәк бинасында клуб, Подгорный бистәсендә 100 кеше сыйдырышлы күпфункцияле үзәк бинасында клуб эшли.

Әлеге объектлар белән тәэмин ителеш норматив дәрәҗәдән 177% тәшкил итә.

Бүгенге көндә җирлектә Бәйрәкәтамак авылында китап фонды куәте 12 мең данә булган 2 китапханә һәм Подгорный бистәсендә китап фонды куәте 11 мең данә булган 2 китапханә эшли. Халыкның китапханәләр белән тәэмин ителеше норматив ихтыяҗның 393% тәшкил итә.

Спорт учреждениеләре

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә спорт залы юк.

Яссылыклы спорт корылмалары

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә мәктәп каршында Подгорный бистәсендә 0,03 га мәйданлы универсаль мәйданчык бар.җирлек халкының яссы спорт корылмалары белән тәэмин ителеше 56% тәшкил итә.

Сәүдә һәм җәмәгать туклануы предприятиеләре

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендәге кибетләрнең гомуми сәүдә мәйданы 468,5 кв. м. авыл җирлегендәге кибетләрнең сәүдә мәйданы норматив ихтыяҗның 206% тәшкил итә.

Кредит-финанс учреждениеләре һәм элемтә предприятиеләре

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең операция тәрәзәләре һәм элемтә бүлеге юк. Җирлек халкы Урыссу шәһәр тибындагы бистәсендә урнашкан Кредит-финанс учреждениеләреннән файдалана.

Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре

Бүгенге көндә Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре юк.

УПП һәм ОПОП

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә полиция участок пункты һәм тәртип саклау буенча җәмәгать пункты

юк. Җирлек Урыссу штп полиция участок пунктына хезмәт күрсәтү зонасына керә.

Административ-эшлекле билгеләнештәге объектлар

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге башкарма комитеты түбәндәге адрес буенча урнашкан: Татарстан Республикасы, Ютазы районы, Бәйрәкәтамак авылы, Яңа ур., 37 йорт. Гомуми мәйданы 108,8 кв. м булган җирле үзидарә бинасы. Әлеге объектлар белән тәэмин ителеш-100%.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә яшәүче халыкның хезмәт күрсәтү объектларына ихтыяҗы халыкның гамәлдәге демографик структурасына, шулай ук «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.07.01-89* (утв. РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 30.12.2016 ел № 1034/пр боерыгы белән (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән), Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "2024 елга кадәр иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәтләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында" 26.01.2009 ел, №42 санлы карары белән, Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 27.12.2013 ел, №1071 карары белән расланган) нигезендә исәпләнгән.

Хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле куәтләрен гамәлдәге нормативлар нигезендә исәпләү 3.8.1 нче таблицада бирелгән..

Таблица 3.8.1

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге халкын социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары белән тәэмин итү

№ т/б	Исеме	Үлчәү берәмлеге	Норма	Норма буенча барлыгы	Башлангыч елга гамәлдәге хәл	Җитешлек, %
1	Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары	урын	100 балага 40,5 урын 0-7 яшь .	17	15	88
2	Гомуми белем бирү оешмалары	урын	7-18 яшьлек 100 балага 40,5 урын	38	60	158
3	Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары	урын	5-18 яшьлек 100 балага 9 урын	9	ю	0
4	Хастаханәләр	койка	1000 кешегә 7,5 койка		юк	0*
5	Дәвалау-профилактика медицина оешмалары	посещ./см.	19,7 кеше килгән. 1000 кешегә сменага	15	61	407
6	Ашыгыч ярдәм станцияләре	автомоби	10 000 кешегә 1 автомобиль.	0	юк	0*

		ль				
7	Даруханәләр	объект	6,2 мең кешегә 1 объект	0	юк	0
8	Гомуми файдаланудагы спорт заллары	кв.м.	1000 кешегә 220 кв. м.	166	юк	0
9	Яссылыклы Корылмалар ТР	га	1000 кешегә 0,2 га. .	0,15	0,03	20
1 0	Бассейннар	кв.м зерк.в.	1000 кешегә 25 кв. м. су көзгесе.	19	юк	0*
1 1	Клублар, мәдәният йортлары	место	1000 кешегә 150 урын	113	200	177
1 2	Китапханә	мең берәмлек	1000 кешегә 6-7, 5 мең берәмлек саклау.	5,6	22	393
1 3	башкарма хакимияте органнарын, җирле үзидарә органнарын урнаштыру өчен административ биналар	кв.метро в	1 хезмәткәргә 19,4 кв. метр	58,2	108,8	187
1 4	Сәүдә предприятиеләре	кв.м торгодап л.	1000 кешегә 300 кв. м.	227	468,5	206
1 5	Гомуми туклану предприятиеләре	урын	1000 кешегә 40 урын.	30	юк	0
1 6	Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	Эш урыны	4 эш урыны 1000 кешегә исәпләнгән.	3	юк	0

17	Элемтә бүлекчәләре	объект	0,5-6,0 мең кешегә 1 объект	1	юк	0
18	Операция урыны (тәрәзә)	урын (окно)	1000 кешегә 1 урын (тәрәзә)	0	юк	0
19	Полициянең участок пункты	участок	2,8 мең кешегә 1 УПП	0	юк	0
20	Җәмәгать тәртибен саклау пункты общественного порядка	пункт	12-15 мең кешегә 1 ОПОП	0	юк	100
21	Җәмәгать бәдрәфләре	прибор	1000 кешегә 1 прибор.	1	юк	0

**хастаханәләргә, ашыгыч медицина ярдәме станцияләренә һәм бассейннарга районда хезмәт күрсәтелә, тәэмин ителеш тулаем район халкына исәпләнә.

3.9. Зиратлар

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә биш зират һәм дүрт зират урнашкан. Зиратларның тулылыгы 79 %, шулай итеп, күмелүдән Азат территорияләр 0,489 га тәшкил итә (табл.кара 3.9.1).

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә яшәүче халыкның зират территорияләренә ихтыяҗы халыкның гамәлдәге демографик структурасына, шулай ук Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлауның 27.12.2013 ел № 1071 (14.09.2023 ел № 1063 редакциясендә) республика нормативларына (1000 кешегә 0,25 га) туры китереп исәпләнде.

Авыл җирлеге халкының зират территорияләренә норматив ихтыяҗы 0,19 га тәшкил иткән.авыл җирлегенең традицион күмү зиратлары белән тәэмин ителеше 257% тәшкил итә.

Таблица 3.9.1

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге зиратларына Характеристика

Урнашу урыны	Кадастр номеры	Территориясе, га	Зират төре	Тулылыгы, %	Функциональлек	Тутырылмаган территория, га
Бәйрәкәтамак авылы зираты	16:43:020101:24, 16:43:020101:393	0,704	дини	93	гамәлдәге	0,141
Көрәш Бүләк авылы зираты	16:43:022201:490	0,48	дини	75	гамәлдәге	0,12
Подгорный бистәсе зираты	16:43:020201:43	0,57	дини	70	гамәлдәге	0,171
Нократ бистәсе зираты	16:43:022201:491	0,19	дини	70	гамәлдәге	0,057
Әптекәш авылы зираты	16:43:020407:321	0,15	дини	100	гамәлдә булмаган	0
Никулино авылы зираты	16:43:020401:262	0,077	дини	100	гамәлдә булмаган	0
Ермаковка авылы зираты	16:43:022201:500	0,39	дини	100	гамәлдә булмаган	0
Белов зираты	16:43:022101:74	0,018	дини	100	гамәлдә	0

Урнашу урыны	Кадастр номеры	Территориясе, га	Зират төре	Тулылыгы, %	Функциональлек	Тутырылмаган территория, га
					булмаган	
Барлыгы	-	2,579	-	-	-	0,489

3.10. Туристлык-рекреацион потенциал

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең гидрографик челтәрен Ык елгасы, Бәйрәкә, Яманурда елгалары һәм аларның кушылдыклары тәшкил итә.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең рекреацион ресурслары шулай ук табигый-рекреацион үзлекләргә ия булган агач-куаклык белән капланган авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрдән, болыннардан һәм көтүлекләрдән тора.

3.11.

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре) турында» 25.06.2002 ел, №73-ФЗ санлы Россия Федерациясе Федераль законы нигезендә (Дәүләт Думасы тарафыннан 24.05.2002 елда кабул ителгән, Федерация Советы тарафыннан 14.06.2002 елда хупланган), Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) (алга таба) - мәдәни мирас объектлары) тарихи вакыйгалар нәтиҗәсендә барлыкка килгән күчемсез мөлкәт объектларына (археологик мирас объектларын да кертеп) һәм алар белән тарихи бәйләнгән территорияләре, рәсем сәнгате, скульптура, декоратив-гамәли сәнгать әсәрләре, фән һәм техника объектлары һәм матди мәдәниятнең башка предметлары булган, тарих, археология, архитектура, шәһәр төзелеше, сәнгать, фән һәм техника, эстетика, этнология яки антропология, социаль мәдәният һәм эпохалар һәм цивилизацияләр шаһитлыгы, мәдәниятнең барлыкка килүе һәм үсеше турында чын мәгълүмат чыганаклары булып торган объектлар керә.

Татарстан Республикасы мәдәни мирас объектларын саклау комитетының (алга таба – Комитет) 09.02.2024 ел, № 01-08/765 хаты нигезендә Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә урнашкан:

- ачыкланган мәдәни мирас объекты (археология һәйкәле) «Бәйрәкәтамак каберлеге», адресы: Татарстан Республикасы, Ютазы муниципаль районы, объект территориясе чикләре билгеләнмәгән;
- ачыкланган мәдәни мирас объекты (археология һәйкәле) «Вятская стоянка I», адресы: Татарстан Республикасы, Ютазы

муниципаль районы, объект территориясе чикләре билгеләнмәгән;
- ачыкланган мәдәни мирас объекты (археология һәйкәле) «Вятская стоянка II», адресы: Татарстан Республикасы, Ютазы муниципаль районы, объект территориясе чикләре билгеләнмәгән.
Бу чакта комитетның сорала торган территорияләрдә ачыкланган мәдәни мирас объектларының йә мәдәни мирас объекты билгеләренә ия объектларның булмавы турында белешмәләре юк.

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ санлы Федераль законның 20 маддәсенең 10 пункты һәм «археологик мирас объектлары турында бастырып чыгарылырга тиеш булмаган аерым белешмәләр исемлеген раслау хакында» Россия Федерациясе Мәдәният министрлыгының 01.09.2015 елгы 2328 санлы боерыгы нигезендә археологик мирас объектларының урнашу урыны турындагы белешмәләр түбәндәгеләр: файдалануда чикләнгән һәм бастырып чыгарылырга тиеш түгел.

3.12. Транспорт-коммуникация инфраструктурасы

Транспорт, башка инфраструктура тармаклары белән беррәттән, социаль һәм икътисадый максатларга ирешүнең мөһим коралы буларак, җәмгыятьнең тормыш эшчәнлегенең база шартларын тәэмин итә.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең транспорт структурасы Ютазы муниципаль районының транспорт структурасының бер өлеше булып тора, ул үз чиратында Татарстан Республикасы транспорт челтәренә интеграцияләнгән һәм автомобиль транспорты белән тәкъдим ителгән.

Тимер юл транспорты

Җирлек территориясендә Куйбышев тимер юлының «Чишмә - Ульяновск» участогы бар.

Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең гомуми файдаланудагы гамәлдәге автомобиль юллары милек формасы буенча региональ яисә муниципальара һәм җирле әһәмияттәге юллардан гыйбарәт.

Гомуми файдаланудагы региональ яисә муниципальара әһәмиятле автомобиль юллары булып:

Югары Стәрле –Каразирек – Урыссу IV категорияле автомобиль юлы, озынлыгы 9,48 км, асфальт-бетон белән капланган;

Югары Стәрле – Каразирек – Урыссу» – Бәйрәкә» IV категорияле автомобиль юлы, озынлыгы 2,19 км, асфальт-бетон белән капланган;

IV категорияле «Ютазы-Яңавыл»-Көрәш Бүләк автомобиль юлы, озынлыгы 8,37 км, асфальт-бетон белән капланган.

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге чикләрендәге региональ яисә муниципальара һәм җирле әһәмияттәге автомобиль юллары исемлеге һәм озынлыгы 3.12.1 таблицасында бирелгән.

Таблица 3.12.1

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкатамак авыл җирлеге чикләрендәге автомобиль юллары исемлеге

№ т/б	Юллар исеме	Озынлыгы (җирлек чикләрендә), км	Шул исәптән		
			асфальт-бетон	күчешле	грунтлы
1	Тимер юл				

№ т/б	Юллар исеме	Озынлыгы (җирлек чикләренд	Шул исәптән		
			асфальт-бетон	күчешле	грунтлы
1.1	Чишмә - Ульяновск	2,53	-	-	-
Барлыгы		-	-	-	-
2	Региональ яисә муниципальара әһәмиятле автомобиль юллары				
2.1	Югары Стәрле-Каразирек-Урыссу	4,98	4,98	-	-
2.2	"Югары Стәрле-Каразирек-Урыссу» - Бәйрәкә»	2,19	2,19	-	-
2.3	“Ютаза-Яңа-Юл " -Көрәш Бүләк	8,37	8,37	-	-
Барлыгы		15,54	15,54	-	-
3	Җирле әһәмияттәге автомобиль юллары (торак пунктларның урам-юл челтәреннән тыш)				
2.1	Җирле әһәмияттәге автомобиль юллары	7,374	-	7,374	
Барлыгы		7,374	-	7,374	
Җирлек буенча барлыгы		22,914	15,54	7,374	

Торак пунктларның урам-юл челтәре

Торак пунктлар чикләрендә урнашкан автомобиль юллары төп урамга һәм торак төзелештәге урамга бүленә. Төп урам торак территорияләрне иҗтимагый үзәк белән тоташтыра. Торак төзелештәге урам торак территорияләр эчендә төп урам белән элемтәне гамәлгә ашыра.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең административ үзәге булып Бәйрәкәтамак авылы тора. Торак пунктның төп урамы булып яңа урам санала.

Торак пунктларның урам-юл челтәре турында мәгълүмат 3.12.2 таблицасында бирелгән.

Таблица 3.12.2

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге составына керүче торак пунктларның урам-юл челтәре торышына характеристика

№ т/б	Урам исеме	Озынлыгы, км	Шул исәптән:		
			асфальт-бетон, км	күчешле	грунтлы, км
1	Бәйрәкәтамак ав.				
1,1	Тукай	1,7		1,7	
1,2	Шарипов	1,45		1,45	
1,3	Яңа	1,35	0,83	0,52	
1,4	Исемсез	0,34			0,34
1,5	Чишмә	0,23			0,23
1,6	Зиратка таба юл	0,3			0,3
1,7	Тукай урамыннан зиратка таба	0,24			0,24
1,8	Биотермик чокырга юл	1,5			1,5
Барлыгы		7,11	0,83	3,67	2,61
2	Көрәш Бүләк авылы				
2,1	Мичурин	0,75	0,75		
2,2	Мәктәп	0,75	0,75		
2,3	Совет	0,78	0,78		
2,4	Яңа	0,35			0,35
2,5	Биотермик	1,2			1,2

№ т/б	Урам исеме	Озынлыгы, км	Шул исәптән:		
			асфальт-бетон, км	күчешле	грунтлы, км
	чокырга юл				
2,6	Зиратка юл	1,0			1,0
Барлыгы		4,83	2,28		2,55
3	Подгорный бистәсе				
3,1	Яшел	0,4		0,4	
3,2	Медицина	0,23		0,19	0,04
3,3	Таулы	1,1	0,2	0,9	
3,4	Яңа	0,35		0,35	
3,5	Бакча	0,25		0,25	
3,6	Тыныч	0,2			0,2
3,7	Үзәк	1,1	1,1		
3,8	Көньяк	0,25	0,15	0,1	
3,9	Зиратка юл	1,03			1,03
3,10	1 нче Тыкрык	0,35			0,35
3,11	2 тырнак	0,325			0,325
3,12	3 нче тыкрык тырнакрык	0,2			0,2
3,13	Биотермик чокырга юл	3,5			3,5
3,14	Яшел	0,4		0,4	
Барлыгы		9,685	1,45		
Җирлек буенча барлыгы					

Урам-юл челтәренең җитешсезлеге булып төп һәм ярдәмче урамнарның йөрү өлеше түшәмәсенең канәгатьләнерлек булмавы тора. Гамәлдәге транспорт каркасын анализлау хәл итүне таләп итә торган кайбер проблемаларны ачыклады. Бәйрәкәтамак авыл җирлеге халкының медицина оешмалары, мәдәният һәм сәнгать, мәгариф объектлары,

махсуслаштырылган сәүдә предприятиеләре хезмәтләреннән шәхси һәм җәмәгать транспортыннан файдалануын исәпкә алып, чит илләрдә һәм торак пунктлар чикләрендә юлларның сыйфатын яхшырту зарур.

3.13. Инженерлык инфраструктурасы

Су белән тәэмин итү

Бәйрәкәтамак авыл җирлеген хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итүнең төп чыганагы булып җир асты сулары тора. Халык суны артезиан скважиналарыннан да, чишмәләрдән дә файдалана.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасы корылмалары турында гомуми мәгълүматлар 3.13.1 таблицасында китерелгән.

Таблица 3.13.1

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасы корылмаларына характеристика

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пунктларның исемнәре	Скважиналар саны, берәмлек.	Манаралар саны, берәмлек	Су алу егәрлеге м3/тәүлек	Санитар сак зонасының беренче поясы зурлыгы, м.	Суүткәргеч челтәрләренең озынлыгы, км / % тузганлык
1	Бәйрәкәтамак ав.	1	2	-	50	-
2	Көрәш Бүләк ав.	1	1	-	50	-
3	Подгорный б.	1	-	-		3

Җирлекне хуҗалык-эчү сулары белән тәэмин итү чыганаклары булып:

- Бәйрәкәтамак авылында артезиан скважинасы (егәрлеге турында мәгълүмат юк);
- Подгорный бистәсеннән көнбатышка таба артезиан скважинасы (егәрлеге турында мәгълүматлар юк);
- Көрәш Бүләк авылының көньяк өлешендәге капталанган Чишмә (аның куәте турында мәгълүмат юк).

Торак пунктларда су химик составы буенча СанПиН 2.1.3684-21 таләпләренә туры килә "санитар-эпидемиологик таләпләр Шәһәр һәм авыл җирлекләре территорияләрен карап тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм эчә торган су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак урыннарга, җитештерү, җәмәгать урыннарын эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чаралар", РФ Баш дәүләт санитария табибының 28.01.2021 ел № 3 карары белән расланган.

Су белән тәэмин итү системасы, хуҗалык-эчү һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, түбән басым кабул ителгән. Суүткәргеч челтәрләр диаметры 100-110 мм булган полиэтилен һәм чуеннан салынган, су бүлү колонкалары һәм янгын гидрантлары белән җиһазландырылган. Су башнясы торак пунктның су куллануын көйли, челтәрдә кирәкле басым тудыра, шулай ук 10 минутлык янгынга каршы су запасын саклый.

Җәйге чорда суүткәргеч челтәренең ерак участокларында су кытлыгы күзәтелә, бу йорт яны участокларына су сибүгә халыкның су сарыф итүенең шактый артуы белән бәйле. Су кытлыгын киметү судан файдалануга лимит кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Канализация

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә су агызуның үзәкләштерелгән системасы юк. Халык септиклардан яисә су үткәрми торган чокырлардан файдалана, бу исә территориянең пычрануына китерә.

Җирлек территориясендә яңгыр канализациясе юк. Яңгыр һәм кар суларын агызу җайга салынмый һәм хәзерге рельефның түбәнрәк урыннарына алып барыла.

Территорияне санитар чистарту

Бу бүлектә каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын оештыру, җыю, бетерү, зарарсызландыру, шулай ук поселок территорияләрен җыештыру мәсьәләләре карала.

Атмосфера һавасын, су ресурсларын саклау, зарарлы йогынты чыганакларын ачыклау, утильләштерелми торган сәнәгать калдыкларын бетерү, зарарсызландыру мәсьәләләре «әйләнә-тирә мохитне саклау» бүлегендә карала.

Гамәлдәге төзелеш каты коммуналь калдыклар барлыкка килү чыганагы булып тора. Аларны шартлы рәвештә 4 нче һәм 5 нче класслы куркынычлы калдыкларга кертергә мөмкин.

Татарстан Республикасында калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә территориаль схема гамәлдә (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 13.04.2018 ел, №149 карары белән расланган) (14.07.2023 ел, №835 редакциясе), алга таба - территориаль схема.

Территориаль схема нигезендә Татарстан Республикасы территориясендә каты коммуналь калдыклар (алга таба – ККК) белән эш итү буенча региональ операторларның ике эшчәнлек зонасы – Көнбатыш һәм көнчыгыш зоналары билгеләнгән.

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге региональ операторлар эшчәнлегенең Көнбатыш зонасына керә, анда генераль планны эшләгән вакытта «ПЖКХ «ИК» ҖЧҖ региональ оператор булып тора.

Җылылык белән тәэмин итү

Хәзерге вакытта усадьба төзелешен җылыту түбән басымлы табигый газда эшләүче 2 яисә бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарын җылытуның локаль чыганакларыннан гамәлгә ашырыла.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең иҗтимагый һәм административ-эшлекле учреждениеләре үзләренең җылылык чыганакларыннан файдаланалар.

Җәмәгать учреждениеләре автоном котельныйлардан файдалана.

Таблица 3.13.2

№	Объект исеме	Эксплуатацияләүче оешма	Җылылык куәте, Гкал/сәг	Кушылган йөкләнеш (Гкал/сәгать)	Тузу проценты (%)	Объекттан фактта файдалану, %
1	КФҮ, ФАП, Бәйрәкәтамак авыл җирлеге башкарма комитеты	МУП «Теплосервис»	0,172	0,035	80	100

	котельнясы					
2	Подгорный (МФЦ,ФАП) кот.	МУП «Теплосервис	0,172	0,08	47	100
3	Подгорный кот. (мәктәп, балалар бакчасы)	МУП «Теплосервис»	0,172	0,08	47	100

Газ белән тәэмин итү

Хәзерге вакытта Бәйрәкәтамак авыл җирлеген газ белән тәэмин итү югары басымлы магистраль газүткәргечтән, бүлгеч газүткәргечләр һәм автоматлаштырылган газ бүлү станциясе (АГРС) аша башкарыла.

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге торак пунктларына табигый газ югары басымлы газүткәргечләр буенча газ бүлү пунктларына (ГРП, ШРП) кадәр бирелә. Аннары түбән басым челтәрләре буенча турыдан-туры кулланучыга.

Таблица 3.13.3

Газ белән тәэмин итү челтәрләренә характеристика

№ т/б	Объект исеме	Эксплуатацияләүче оешма	Басым буенча бүлүче газүткәргечләр категориясе	Торбаүткәргечнең урнашу төре (җир өсте/җир асты)	Озынлыгы, км	Тузу проценты (%)
1	Авылара газүткәргеч киселгән урыннан Бәйрәкәтамак т. п. ГРП га кадәр	"Газпром трансгаз Казан" ҖЧҖ	I	Җир асты	4,658	40
2	Авылара газүткәргеч киселгән урыннан Бәйрәкәтамак	"Газпром трансгаз Казан" ҖЧҖ	I	Җир өсте	0,342	40

	т. п. ГРП га кадәр					
3	Бәйрәкәтамак т. п. түбән басымлы бүлү газүткәргече	"Газпром трансгаз Казан" ҖЧҖ	IV	Җир өсте	3,070	40
4	Абдуллин ЧЛ Бәйрәкәтамак т. п. ШРПга кадәр газүткәргеч	"Газпром трансгаз Казан" ҖЧҖ	I	Җир асты	0,299	15
5	Киселгән урыннан Көрәш Бүләк т. п. ГРП га кадәр Бистәара газүткәргеч	"Газпром трансгаз Казан" ҖЧҖ	I	Җир асты	1,971	40
6	Көрәш Бүләк т. п. түбән басымлы бүлү газүткәргече	"Газпром трансгаз Казан" ҖЧҖ	IV	Җир асты	0,620	40
7	Көрәш Бүләк т. п. түбән басымлы бүлү газүткәргече	"Газпром трансгаз Казан" ҖЧҖ	IV	Җир өсте	2,650	40
8	Авылара газүткәргеч киселгән урыннан Подгорный т. п. ГРП га кадәр	"Газпром трансгаз Казан" ҖЧҖ	I	Җир асты	0,360	40
9	Түбән басымлы бүлү газүткәргече Подгорный т. п.	"Газпром трансгаз Казан" ҖЧҖ	IV	Җир өсте	6,090	40
10	Подгорный т. п. ШРП инд	ЧЛ Ахметши	I	Җир асты	0,084	10

	теплицасына кадәр газ үткәргеч Нагорная ур., 23	н				

Таблица 3.13.4

Газ белән тәэмин итү һәм газ куллану характеристикасы

№ т/б	Объект исеме	Җитештерүчәнлек, мең куб. м/сәгода	Файдаланугa тапшыру елы	Газ басымы Рвх , (МПа)	Газ басымы Рвых , (МПа)	Саклау зонасы күләме, м
1	ГРП н.п. Бәйрәкәтамак	3,178	-	3,178	0,35/0,005 МПа	10
2	ГРП н.п. Көрәш Бүләк	3.178	-	3.178	0,35/0,005 МПа	10
3	ГРП н.Подгорный б.	3,178	-	3,178	0,35/0,005 МПа	10
4	ШРП шәхси теплицалар ЧЛ Абдуллина	0,300	-	0,300	0,35/0,005 МПа	10

	н.п. Бәйрәкәтамак					
5	ШРП шәхси теплицалар ЧЛ Ахметшин	0,300	-	0,300	0,35/0,005 МПа	10

Таблица 3.13.5

Кулланучылар Исеме	**Газ чыгымы**	
	(м³/год)	**(м³/час)**
Халыкның коммуналь-көнкүреш ихтыяҗлары	808185,107	92
Җирле генераторлардан җылыту	-	-
Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләренең коммуналь-көнкүреш ихтыяҗлары	78222	45
Үзәкләштерелгән җылылык белән тәэмин итү, кайнар су белән тәэмин итү, торак-коммуналь секторны һәм иҗтимагый төзелешне вентиляцияләү	-	-
Барлыгы:	886407,107	137

Авыл җирлеге территориясе буйлап югары һәм түбән басымлы газүткәргечләр уза.

Электр белән тәэмин итү

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә 11 трансформатор подстанциясе урнашкан, 3.13.6 таблицасы.

Таблица 3.13.6

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә урнашкан трансформатор подстанцияләренә характеристика

№	Диспетчерлы	Киеренк	Комплектлы	Комплектлы

т/б	к комплектлы трансформатор подстанциясе номеры	елек, кВ	трансформатор подстанциясенең куәте, кВА	трансформатор подстанциясенең куәт резервы, кВА
1	ТП №88	10/0,4	250	-
2	ТП №145	10/0,4	250	-
3	ТП №22	10/0,4	160	-
4	ТП №21	10/0,4	100	-
5	ТП №233	10/0,4	160	-
6	ТП №203	10/0,4	250	-
7	ТП №132	10/0,4	250	-
8	ТП №84	10/0,4	160	-
9	ТП №41	10/0,4	160	-
10	ТП №164	10/0,4	250	-
11	ТП №12	10/0,4	100	-
12	ТП №88	10/0,4	250	-
13	ТП №145	10/0,4	250	-

Торак пунктларның комплектлы трансформатор подстанцияләрен электр белән тәэмин итү 10 кВ һава линияләре белән башкарылган.

Терәкләр тибы тимер-бетон һәм тимер кушымталы агачтан. Физик хәле канәгатьләнерлек. Терәкләрне алыштыру таләп ителми. Электр энергиясен тапшыруның барлык линияләре дә үзара резервлана.

Электр челтәрләрен схемалы чишүнең гамәлдәге тибы - боҗралы һәм радиаль. Әлеге схемалар торак пунктларны һәм сәнәгать производстволарын электр белән тәэмин итү категориясен тиешле дәрәҗәдә тәэмин итә һәм көчле үзгәртеп корулар таләп итми.

Кыска токлы челтәрләр

Бүгенге көндә Бәйрәкәтамак авыл җирлегенә түбәндәге телефон станциясе телефонлаштырыла, ул торак пунктта урнашкан:

Таблица 3.13.7

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә урнашкан автомат телефон станцияләренә характеристика

№ т/б	Исеме(тибы)	Урнашу урыны	файдаланучы оешма	файдаланыла торган сыйдырышлылык, номерлар саны	проект сыйдырышлылыгы, номерлар саны	белешмәләрне тапшыру тизлеге, Гбит / с	урнашты руелы	тузу проценты (%)
1	АТС Бәйрәкәтамак	54,727529 53,485012	ПАО «Таттелеком»	88 ОТА 67 СПД	128>72	До 1 Гбит/с	2007 года	-
2	АТС Көрәш Бүләк	16:43:020301:114	ПАО «Таттелеком»	25 ОТА 32 СПД	48>36	До 1 Гбит/с	2007 года	-
3	АТС Подгорный	16:43:020201:182	ПАО «Таттелеком»	56 ОТА 75 СПД	80>84	До 1 Гбит/с	2005 года	-

Элемтә турыдан-туры туклану зонасы белән шкаф системасы аша оештырылган. Линия хуҗалыгы – кабель-һава хуҗалыгы, траншеяларда һәм кабель канализациясендә һәм Терәкләрдә һава буенча кабельләр белән башкарылган. Утар төзелешендә бер йортка бер телефон кабул ителгән.

Телефон станцияләре Россиянең бөтен территориясе белән шәһәрара элемтәләрне, шулай ук, БДБ илләрен дә кертеп, халыкара сөйләшүләрне тәэмин итә. Шәһәрара элемтә җепселле-оптик тапшырулар линиясе аша оештырылган. Татарстан Республикасы буенча физик бoҗра оештырылган, ул каналларны җитәрлек күләмдә файдаланырга мөмкинлек бирә.

Абонентлар өчен 9 шәһәрара һәм халыкара элемтә операторын сайлап алу мөмкинлеге бирелә.

Элемтә челтәрләренең характеристикалары 3.13.8 нче таблицада бирелгән.

Таблица 3.13.8

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә урнашкан электр элемтәсе линияләренә

№ т/б	Пункт исеме	Салу ысулы	Озынлыгы, км.	Чыбык маркасы	Урнаштыру елы
1	Бәйрәкәтамак авылы	Җир асты	5,920	җепсел-оптик	2011
2	Бәйрәкәтамак авылы	катнаш	2,039	бакыр	1998, 2019
3	Көрәш Бүләк авылы	Җир асты	2,896	җепсел-оптик	2012
4	Көрәш Бүләк авылы	катнаш	1,265	бакыр	2012
5	Подгорный б.	Җир асты	6,326	җепсел-оптик	2015
6	Подгорный	катнаш	2,403	бакыр	2010, 2014

3.14. Территорияне инженерлык әзерлеге

«Территорияне инженерлык әзерлеге» бүлегенең максаты-территориянең физик характеристикаларын яхшырту һәм нәтиҗәле гражданлык һәм сәнәгать төзелеше өчен шартлар тудыру.

Инженерлык әзерлегенең төп бурычы булып район территориясен уңайсыз физик-геологик процесслар, су басу, грунт суларының дәрәҗәсен күтәрү, грунтларның утыруы һәм хәрәкәтләнүе һ. б .ия йогынтысыннан саклау тора.

Һаваның уртача айлык һәм еллык температурасы, уртача айлык һәм еллык явым-төшем күләме, шулай ук тизлекнең һәм җилнең кабатлануының климат параметрлары түбәндә китерелгән.

Таблица 3.14.1

Һаваның уртача айлык һәм еллык температурасы, °С

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год
-12,0	-11,4	-5,4	4,2	12,5	17,1	18,7	16,1	10,8	3,3	-5,0	-10,1	3,2

Таблица 3.14.2

Уртача айлык һәм еллык явым-төшем, мм

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год
26,5	22,7	19,0	29,7	45,0	75,6	64,4	59,0	61,9	55,1	38,2	30,5	527,6

Таблица 3.14.3

Уртача айлык һәм еллык җил тизлеге, м/с

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год
5,1	4,8	4,6	4,4	4,2	3,5	3,0	3,3	3,8	4,6	4,7	5,0	4,3

Таблица 3.14.4

Җил һәм штиль юнәлешләренең кабатлануы, %

ай	С	СВ	В	ЮВ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	Штиль

I	4	2	4	12	34	22	16	6	13
II	5	4	6	14	27	21	16	7	13
III	7	5	6	13	26	23	15	6	16
IV	9	9	9	11	20	19	16	7	13
V	13	8	5	7	14	19	20	14	14
VI	11	8	8	9	14	18	21	11	20
VII	14	10	8	8	10	14	21	15	24
VIII	14	7	5	6	12	19	24	13	20
IX	8	4	5	8	18	24	22	11	16
X	9	5	2	6	22	26	21	9	10
XI	6	4	5	10	26	24	19	6	11
XII	3	2	3	11	34	27	15	5	14
год	9	6	5	10	21	21	19	9	15

Проектта Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә була торган куркыныч табигый процесслар карала:

су басу;

кар көртләре.

Эрозия эшчәнлеге

Җирлек территориясендә елга үзәннәре битләренә туры килгән эрозия процесслары үсеш алган, җирлек территориясе буйлап ага торган елгалар ташу чорында куркыныч тудырмый.

Сейсмик куркыныч

Тектоник яктан Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясе Татар гөмбәзе Көньяк гөмбәзенең Көнчыгыш чуму чикләрендә урнашкан.

ТР территориаль планлаштыру схемасы (т=1000 ел баллылыгы кабатлану чоры белән Татарстан Республикасы территориясен сейсмик районлаштыру схемасы) буенча карала торган территория 5 баллы зонада урнашкан.

Ихтимал су басу зоналары

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең Бәйрәкәтамак авылы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 29.08.2013 №1625-р күрсәтмәсе (ТР Министрлар Кабинетының 07.03.2022

№458-р күрсәтмәсе редакциясендә) белән расланган «язгы ташу чорында су басу ихтималы булган зоналарга эләгә торган Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлеге» нә кертелде.

РФ Хөкүмәтенең «Су басу, ташу зоналары турында» 18.04.2014 ел, № 360 карары нигезендә (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) су басу һәм ташу зоналарын билгеләү Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органының җирле үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән тәкъдимнәре һәм мондый зонаның чикләре турындагы белешмәләр нигезендә Федераль су ресурслары агентлыгы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш. Су басу һәм су басу зоналарының чикләре дәүләт күчемсез милек кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә су басу һәм су басу зоналарының чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасында су басу һәм су басу зоналары чикләре күрсәтелмәгән.

Җирле үзидарә органнары мәгълүматларына караганда, язгы ташу һәм су басу чорында су басу зоналары юк.

Мелиорацияләнә торган җирләр

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 23.12.2016 ел, №3056-р күрсәтмәсе белән расланган «Аеруча кыйммәтле продуктив авыл хуҗалыгы җирләре исемлеге» нигезендә Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә 16:43:021401:507 җир кишәрлегендә урнашкан стационар сугару системалары булган ясалма сугарулы авыл хуҗалыгы җирләре бар.

Табигый процессларның куркыныч категориясе

Торак урыннар территорияләрен инженерлык әзерлеге-территорияләрне шәһәр төзелешендә максатчан файдалану өчен үзләштерү, торак урыннарның санитария-гигиена һәм микроклимат шартларын яхшырту буенча инженерлык чаралары һәм корылмалары комплексы.

Торак урыннар территориясен инженерлык әзерләүнең максаты территориянең физик характеристикаларын яхшырту һәм нәтиҗәле гражданлык һәм сәнәгать төзелеше өчен шартлар тудырудан гыйбарәт.

Инженерлык әзерлегенең төп бурычы булып район

территориясен уңайсыз физик-геологик процесслар, су басу һәм су басу, грунт суларының дәрәҗәсен күтәрү, грунтларның утыруы һәм хәрәкәтләнүе йогынтысыннан саклау тора.

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясен инженерлык әзерләүнең бурычлары булып:

1. табигый һәм техноген характердагы күренешләргә дучар булган территорияләр чикләрен билгеләү;
2. территорияне комплекслы бәяләү, проблемалы хәлләрне һәм территорияләрне ачыклау;
3. проблемалы ситуацияләрне бетерү чараларын билгеләү.

Инженерлык әзерлеге чаралары комплексының катлаулылыгына һәм аларны гамәлгә ашыру чыгымнары зурлыгына карап:

1) һәр җирдә диярлек теге яисә бу күләмдә кирәкле чаралар: территорияләрне вертикаль планлаштыру, өске агымны оештыру һәм туктап калган суларны бетерү, шулай ук кайбер очракларда-су агымнарын җайга салу, сулыкларны, яр ныгыту корылмаларын төзү һәм реконструкцияләү, яр буе полосасын төзекләндерү;

2) киң таралган чаралар: грунт сулары дәрәҗәсен киметү, территорияне су басудан һәм су басудан саклау, чокырларны үзләштерү, карст күренешләре һәм ишелүләр белән көрәшү, кеше эшчәнлеге нәтиҗәсендә бозылган территорияләрне торгызу (мәсәлән, файдалы казылмалар чыгарганда);

3) табигать шартлары аеруча уңайсыз булган территорияләрне үзләштерү гамәлләре, мәсәлән, инженерлык әзерлеге буенча катлаулы комплекслы эшләр башкару (тирән дренаж, күпләп торф салу, күчерелә торган грунт зур күләмле территорияләрне күмү һ.б.) таләп ителә торган гаять зур мәйданда торфның тирән ятуы, утырту грунтлары булган территорияләрне инженерлык әзерлеге таләп ителә.

Проектта Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясенә хас аеруча катлаулы табигый тискәре факторлар карала, аларны бетерү өчен махсус чаралар кирәк:

− эрозия процесслары (чокырлар, промоиннар) – су агымнары битләүләренә хас;

- авышлык процесслары (ишелүләр, ишелүләр, ишелүләр, шуышулар) аз гына алга киткән;

- карст-суффозион процесслар (карст бүрәнкәләре, суффозион

тәлинкәләр).

Территорияне яңа төзелешләр өчен үзләштерүнең максатка ярашлылыгы алдан, Татарстан Республикасы муниципаль районы җирлегендә булган табигый процессларның куркыныч категориясен билгеләү юлы белән, «СНиП 22-01-95 геофизика хәвефле табигый йогынтылар» 5.1 таблицасы нигезендә билгеләнә. Эрозиягә дучар булган территория Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясенең якынча 1% составляет тәшкил итә, җир тетрәү процесслары «хәвефле» категориясенә керә. Киләсе этапта ранжировкалау ысулы белән табигый процессларның гомумиләштерелгән куркыныч категориясен ачыклау үткәрелә. Моның өчен һәр куркынычлык категориясенә 3.14.5 таблицасы нигезендә тиешле ранг бирелә.

Таблица 3.14.5

Ранжирование категорий опасности природных процессов

Табигый процессның куркыныч категориясе	Гадәттән тыш куркыныч (катастрофик)	бик куркы ныч	курк ыныч	уртача куркын ыч
Ранг	4	3	2	1

Табигый процессларның авыл җирлеге территориясенә йогынтысының куркыныч дәрәҗәсе зарарланган территориянең мәйданына һәм интенсивлыгына (җир тетрәүләр өчен) бәйле рәвештә 3.14.6 таблицасында китерелгән.

Таблица 3.14.6

Табигый процессларның куркынычлыгын бәяләү

Ранг	Куркыныч табигый процесслар		
	Сейсмик	су басу	эрозия процесслары
	1	0	1

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, рейтинглау этабында ук җирлек территориясендә табигый процесслар йогынтысының куркыныч дәрәҗәсе турында бер мәгънәле нәтиҗә ясарга мөмкин - муниципаль берәмлектә ачыкланган куркыныч табигый процесслар - «уртача куркынычлы», карст – суффозион процесслар - «куркынычлы» категорияләренә керә. Әмма, процесслар куркынычлык категорияләре буенча күбрәк

дифференциацияләнгәндә, бер мәгънәле нәтиҗә ясау инде катлаулырак булачак һәм шуңа күрә элементар математик аппаратны куллану кирәклеге туа.

Табигый процессларның гомумиләштерелгән куркыныч категориясенең санлы кыйммәтен билгеләү өчен арифметик уртача кыйммәтен исәпләү методикасын кулланабыз.

«1» авыл җирлеге территориясендә табигый процессларның гомумиләштерелгән куркыныч категориясенең санлы әһәмияте. Тәкъдим ителгән ранжировка нигезендә бу җирлек территориясендәге табигый процессларның гомумиләштерелгән куркыныч категориясе «уртача куркыныч» категориясенә туры килә дигәнне аңлата. Димәк, районның үсеш өчен билгеләнгән торак пунктлары территорияләренә турыдан-туры тискәре йогынты ясаячак чараларны гына үткәрү таләп ителә.

Табигать процессларының җирлек территориясенә йогынтысын комплекслы бәяләгәндә, нәтиҗәле метод сыйфатында картография методы сайланырга мөмкин.

Картография методы район территориясендә таралган куркыныч табигый процесслар турындагы мәгълүматларны гомумиләштерүгә, системалаштыруга һәм пространстволы локализацияләүгә нигезләнгән һәм соңгыларын визуальләштерүгә юнәлдерелгән.

Визуализация нигезендә табигый процессларның район территориясенә йогынтысын чагылдыра торган карта төзү ята. Картада шулай ук җирлек территориясенең уртача куркыныч категориясенә карамастан, хәвефле табигый процессларның йогынтысын киметүгә юнәлдерелгән чаралар үткәрү мөмкинлеген исәпкә алырга кирәк булган участоклары күрсәтелә.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, проектлауның алдагы стадияләрендә табигать процессларының кешенең тереклек эшчәнлегенә йогынтысын җентекләбрәк тикшерү һәм бәяләү кирәк.

4.1. Халык саны фаразы

Республиканың муниципаль районнарына һәм республика әһәмиятендәге шәһәрләргә карата демографик сәясәтне, шул исәптән халык санын фаразлауны Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы билгели.
Ютазы муниципаль районының авыл җирлекләрендә халык саны фаразы Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы биргән район халкының гомуми саны фаразын исәпкә алып үтәлде.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә халык саны фаразлары генераль план кысаларында үтәлде. Бәйрәкәтамак авыл җирлеге составындагы һәр торак пунктның халык саны фаразы экстраполяция ысулы белән 2017 елдан алып 2023 елга кадәр барлык халыкның, төп яшь төркемнәренең, балалар һәм яшүсмерләрнең саны динамикасы, шулай ук бер елда туучылар, вафат булучылар, килүчеләр һәм китүчеләр саны турында Бәйрәкәтамак авыл җирлеге башкарма комитеты биргән мәгълүматларга нигезләнеп башкарылды.

Демографик фаразга караганда, Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә халык саны генераль планга үзгәрешләр кертүнең беренче чиратында 629 кеше тәшкил итәчәк. Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә генераль планга үзгәрешләр кертүнең исәпләнгән срогына халык саны 439 кеше тәшкил итәчәк.

Таблица 4.1.1

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә халык саны фаразы, кеше

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Сан фаразы	
		Беренче чират	Хисап срогы
1	Бәйрәкәтамак	283	228
2	Көрәш Бүләк	128	130
3	Подгорный бистәсе	218	81
Барлыгы		629	439

Таблица 4.1.2

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә балалар һәм яшүсмерләрнең фаразланган саны, кеше

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Беренче чират			Хисап срогы		
		0-7 яшь	7-18 яшь	5-18 яшь	0-7 яшь	7-18 яшь	5-18 яшь
1	Бәйрәкәтамак ав.	17	37	42	20	44	50
2	Көрәш Бүләк ав.	4	18	19	5	22	23
3	Подгорный б.	30	55	61	36	67	74
Барлыгы		**51**	**110**	**122**	**61**	**133**	**147**

4.2. Икътисадый үсеш

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең үсеш юнәлешен билгеләгәндә Татарстан Республикасының, Ютазы муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш программалары, төбәк һәм федераль тармак программалары исәпкә алынды.

2015 елның 17 июнендәге «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясе» 40-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы законы белән расланды. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 25 сентябрендәге «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру чаралары планы» 707 санлы карары белән расланды.

4.3. Сәнәгать җитештерүен үстерү

Сәнәгать җитештерүен үстерү чаралары Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең исәпләнгән вакытка кадәрге генераль планына үзгәрешләр кертеп, территориядә җир асты байлыклары кишәрлекләре булуга бәйле рәвештә карала (Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгының 15.01.2024 ел, № 359/12 хаты).

Ятманың, тауларга бүленгән урынның исеме	Файдалы казылма	Җир асты байлыкларыннан файдаланучы	Лицензия реквизитлары (серия,№, төр, гамәлдә булу сроклары)	ЕГРН мәгълүматлары
Исмәт IV ятмасының Көньяк участогы	Комлы-гравийлы токымнар	"Урыссу рудбулмаган материаллар предприятиесе"җава плылыгы чикләнгән	ЮТЗ02433ТР	Җир кишәрлекләре: 16:43:022201:186 (часть) 16:43:022201:222 (часть) 16:43:022201:252 16:43:022201:253 16:43:022201:288

		җәмгыяте		16:43:022201:314 16:43:022201:316 (часть) 16:43:022201:453 (часть) 16:43:022201:454 (часть) 16:43:022201:460 (часть) 16:43:022201:501 (часть) 16:43:021601:157 (часть) 16:43:021601:164 (часть) 16:43:021601:165 (часть) 16:43:021601:168 (часть) 16:43:021601:175 16:43:021601:183 16:43:021601:186 16:43:021601:187 16:43:021601:190 16:43:021601:191 16:43:021601:192 16:43:021601:195 16:43:021601:197 16:43:021601:200 16:43:021601:201 16:43:021601:203 16:43:021601:204 16:43:021601:206 16:43:021601:207 16:43:021601:210 16:43:021601:211 16:43:021601:214 16:43:021601:216 16:43:021601:218 16:43:021601:219 16:43:021601:221 16:43:021601:222 16:43:021601:223 16:43:021601:225 16:43:021601:229 (часть) 16:43:021601:34 (часть) 16:43:021601:36 (часть) 16:43:021601:39 (часть) 16:43:021601:41 (часть) 16:43:021601:42 (часть) 16:43:021601:62 (часть) 16:43:021601:68 (часть) 16:43:021601:70 (часть) 16:43:021601:85 16:43:021601:87 (часть) 16:43:021601:88 (часть) 16:43:021601:69 16:43:021601:64 (часть)

Моннан тыш, Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертеп, склад мәйданын кадастр номерлары 16:43:022201:172 (өлеш, 0,2043 га), 16:43:022201:453 (өлеш, 0,9357 га), 16:43:022201:222 (өлеш, 0,0915 га), 16:43:022201:190 (өлеш, 1,6096 га), 16:43:022201:450 (өлеш, 0,0767 га), 16:43:022201:455 (өлеш, 1,5465 га), 16:43:022201:451 (өлеш, 1,0023 га), 16:43:022201:456 (өлеш, 0,8078 га), 16:43:022201:289

(өлеш, 0,1560 га), 16:43:022201 (өлеш, 2,4821 га) булган җир кишәрлекләрендә урнаштыру тәкъдим ителә.

4.4. Агросәнәгать комплексын үстерү

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертеп, агросәнәгать җитештерүен үстерү чаралары тәкъдим ителми.

4.5. Урман комплексын үстерү

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертеп, Ютазы муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасында һәм башка программаларда, хисап срогына кадәрге чорга документларда Урман һәм урман сәнәгате комплексын үстерү чаралары каралмый.

4.6. Торак инфраструктурасын үстерү

Торак зоналарын оештыру, гамәлдәге торак фондын реконструкцияләү һәм яңа торак төзелеше мәйданчыкларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр эшләү - генераль планның өстенлекле бурычларыннан берсе. Проект тәкъдимнәре шәһәр төзелешен анализлау нәтиҗәләренә таяна: торак фондының техник торышы һәм төзелеш характеристикалары, торак төзелеше динамикасы һәм структурасы, территориянең экологик торышы.

Беренче чиратта һәм җирлектә индивидуаль торак төзелеше өчен Генераль планга үзгәрешләр кертүнең исәпләнгән срогына Бәйрәкәтамак авылында 7,04 га мәйдан каралган, әлеге территорияләрдә торак фондының гомуми мәйданы якынча 5,28 мең кв. м тәшкил итәчәк.

Кирәк булганда генераль планга үзгәрешләр кертү проектында авыл җирлеге территориясендә яңа торак төзелеше тузган торак йортларны җимерү, шулай ук буш территорияләрдә торак пунктлар эчендә булган төзелешләрдә йортлар төзү исәбенә гамәлгә ашырылачак дип карала.

Яңа торак төзелеше һәм тузган торакны алмаштыру төзүчеләр көче белән, шул исәптән финанслауның төрле схемаларын (төзүчеләрнең акчалары, ипотека, шул исәптән социаль ипотека, ташламалы категориядәге төзүчеләргә субсидияләр, яшь белгечләрне авылда калдыру программалары һ.б.) кулланып гамәлгә ашырылачак.

Торак төзелешен үстерү өчен планлаштырыла торган барлык территорияләргә карата, аларны үзләштерә башлаганчы, су объектларының ВОЗ һәм ПЗП чикләрендә хуҗалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашырганда чикләүләрне үтәү өлешендә Су кодексы таләпләрен үтәүне тәэмин итә торган мәсьәләләрне эшләп, территорияләрне планлаштыру проектларын һәм манлау проектларын әзерләүне тәэмин итәргә кирәк, Су кодексының 65 маддәсе 15-17, Россия Федерациясе Баш дәүләт санитария табибының 2002 елның 14 мартындагы 10 санлы карары белән расланган СанПиН 2.1.4.1110-02 "Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы сүүткәргечләрне санитар саклау зоналары", Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 11.02.2016 № 94 карары белән расланган җир асты су

объектларын саклау кагыйдәләре, РФ Баш дәүләт санитария табибының "санитария кагыйдәләрен раслау турында" 28.01.2021 ел, № 3 карары белән расланган СанПиН 2.1.3684 - 21 "Шәһәр һәм авыл җирлекләре территорияләрен карап тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм эчә торган су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак урыннарга, җитештерү, җәмәгать урыннарын эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм үткәрүгә санитар-эпидемиологик таләпләр», СанПин нормалары 2.1.3684-21 "Шәһәр һәм авыл җирлекләре территорияләрен карап тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм эчә торган су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак урыннарга, җитештерү, җәмәгать урыннарын эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм үткәрүгә санитар-эпидемиологик таләпләр" нигезендә билгеләнгән, шулай ук әлеге участокларны инженерлык инфраструктурасы челтәрләре белән комплексл тәэмин итү, (шул исәптән су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу): халыкны су белән тәэмин итүнең тулы ихтыяҗын тәэмин итүче чыганакларының санитария саклау зоналарын, чистарту корылмаларын урнаштыру урыннарын һәм куәтләрен оештыру (билгеләнгән нормативларга кадәр юынтыкларны чистартуны тәэмин итеп), чистартылган юынтыкларны агызу урыннарын, аларны картографик материалларда күрсәтеп), социаль һәм көнкүреш билгеләнешендәге объектлар, транспорт инфраструктурасы объектлары, рекреация объектлары һәм яшелләндерү һәм гомуми файдаланудагы территорияләр белән тәэмин итү.

4.7. Халыкка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын үстерү

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге Генераль планының төп максатларыннан берсе-фаразлана торган характеристикаларны һәм социаль нормаларны исәпкә алып, җирлек халкының хезмәт күрсәтү учреждениеләренә булган ихтыяҗларын канәгатьләндерү, шулай ук хезмәт күрсәтү объектларыннан һәркем файдалана алырлык тигез шартлар тәэмин итү.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру чаралары Ютазы муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы чараларын исәпкә алып, 2016-2021 елларга 2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясендә (Татарстан Республикасы Ютазы район Советының 16.12.2016 ел, № 33 санлы карары белән расланган).

Хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле куәтләрен гамәлдәге нормативлар нигезендә исәпләү 4.7.1 нче таблицада бирелгән.

Мәгариф оешмалары

Гамәлдәге гомуми белем бирү оешмасының куәте халыкның фаразланган ихтыяҗын канәгатьләндерә, шуңа күрә яңа объектлар төзү таләп ителми.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертеп, мәктәптәге буш урыннар хисабына балалар бакчасының егәрлеген 5 урынга арттыру тәкъдим ителә.

Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары

Генераль планга үзгәрешләр кертеп, беренче чиратта мәктәп составында 9 урынлы балаларга өстәмә белем бирү оешмасын Подгорный бистәсендә урнаштыру тәкъдим ителә.

Спорт учреждениеләре

Генераль планга үзгәрешләр кертеп, беренче чиратта спорт залын Подгорный бистәсендә идән мәйданы 166 кв. м булган күпфункцияле үзәктә урнаштыру тәкъдим ителә.

Яссылыклы корылмалар

Генераль планга үзгәрешләр кертеп, беренче чиратта мәктәп каршындагы спорт мәйданчыгын 0,12 гектарга киңәйтү тәкъдим ителә.

Элемтә предприятиеләре

Генераль планга үзгәрешләр кертеп, почта бүлекчәсен гамәлдәге күпфункцияле үзәк составында Подгорный бистәсендә урнаштыру тәкъдим ителә.

Җәмәгать туклануы предприятиеләре

Генераль планга үзгәрешләр кертеп, Подгорный бистәсендәге күпфункцияле үзәк составында 30 утыру урыны булган җәмәгать туклануы предприятиесен урнаштыру каралган.

Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре

Генераль планга үзгәрешләр кертеп, беренче чиратта Подгорный бистәсендәге күпфункцияле үзәк составында 12 эш урыны булган көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләрен урнаштыру каралган.

Таблица 4.7.1

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларының кирәкле куәтен исәпләп чыгару

Исем	үлчәү берәмлеге	Норма	гамәлдәге нигезләмә	Авыл җирлеге өчен ихтыяҗ		Хәзерге саклануы	Кирәкле яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2044 елга объектларның куәтен арттыру.	2044 елга тәэмин ителеш (хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә ашыруны исәпкә алып[4]), %
				Беренче чират	вакыты		Беренче чират	вакыты	2024 елга барлыгы.		
Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары	урын	100 балага 40,5 урын 0-7 яшь	15	5	0	15	5	0	20	5	100
Гомуми белем бирү оешмалары	урын	100 балага 40,5 урын 0-18 яшь	60	0	0	60	0	0	0	0	158[1]

Исем	үлчәү берәмлеге	Норма	гамәлдәге нигезләмә	Авыл җирлеге өчен ихтыяҗ		Хәзерге саклануы	Кирәкле яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2044 елга объектларның куәтен арттыру	2044 елга тәэмин ителеш (хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә ашыруны исәпкә
				Беренче чират	вакыты		Беренче чират	вакыты	2024 елга барлыгы.		
Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары	урын	5-18 яшьлек 100 балага 9 урын	юк	9	0	юк	9	0	9	9	100
Хастаханәләр	койка	1000 кешегә 7,5 койка.	юк	0	0	юк	0	0	0	0	0[2]
Дәвалау-профилактика медицина оешмалары	бару./см.	19,7 бару сменага 1000 кеше	61	0	0	61	0	0	0	0	100

Исем	үлчәү берәмлеге	Норма	гамәлдәге нигезләмә	Авыл җирлеге өчен ихтыяҗ		Хәзерге саклануы	Кирәкле яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2044 елга объектларның куәтен арттыру	2044 елга тәэмин ителеш (хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә ашыруны исәпкә
				Беренче чират	вакыты		Беренче чират	вакыты	2024 елга барлыгы.		
Ашыгыч ярдәм станцияләре	автомобиль	10 000 кешегә 1 автомобиль.	юк	1	1	юк	1	0	1	0	0[2]
Даруханәләр	объект	6,2 мең кешегә 1 объект	юк	1	1	юк	1	0	1	0	0
Гомуми файдаланудагы спорт заллары	кв.м.	1000 кешегә 220 кв. м.	юк	138	96	юк	166	0	166	166	100
Яссылыклы корылмалар	га	1000 кешегә 0,2 га.	0,03	0,12	0,08	0,03	0,12	0	0,15	0,12	100
Бассейннар	кв.м	25 кв. м. 1000 гә су	юк	1	1	юк	1	0	1	0	0[2]

Исем	үлчәү берәмлеге	Норма	гамәлдәге нигезләмә	Авыл җирлеге өчен ихтыяҗ		Хәзерге саклануы	Кирәкле яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2044 елга объектларның куәтен арттыру	2044 елга тәэмин ителеш (хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә ашыруны исәпкә
				Беренче чират	вакыты		Беренче чират	вакыты	2024 елга барлыгы.		
	зерк.в.	көзгесе									
Клублар, мәдәният йортлары	урын	1000 кешегә 150 урын.	200	94	65	200	0	0	0	0	177[1]
ТР башкарма хакимияте органнарын, җирле үзидарә органнарын урнаштыру өчен административ биналар	кв.метр	1 хезмәткәргә 19,4 кв. метр	108,8	0	0	108,8	0	0	0	0	187[1]

Исем	үлчәү берәмлеге	Норма	гамәлдәге нигезләмә	Авыл җирлеге өчен ихтыяҗ		Хәзерге саклану чы	Кирәкле яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2044 елга объектларның куәтен арттыру	2044 елга тәэмин ителеш (хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә ашыруны исәпкә
				Беренче чират	вакыты		Беренче чират	вакыты	2024 елга барлыгы.		
Китапханә	мең берәмлек	1000 кешегә 6-7, 5 мең берәмлек.	22	4,7	3,3	22	0	0	0	0	393
Сәүдә предприятиеләре	кв.м торгодапл.	1000 кешегә 300 кв. м	468,5	188	131	468,5	0	0	0	468,5	100
Гомуми туклану предприятиеләре	урын	1000 кешегә 40 урын	юк	30	0	юк	30	0	30	30	100

Исем	үлчәү берәмлеге	Норма	гамәлдәге нигезләмә	Авыл җирлеге өчен ихтыяҗ		Хәзерге сакланучы	Кирәкле яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2044 елга объектларның куәтен арттыру	2044 елга тәэмин ителеш (хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә ашыруны исәпкә
				Берничә чират	вакыты		Берничә чират	вакыты	2024 елга барлыгы.		
Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	Эш урыны	4 эш урыны 1000 кешегә	юк	3	3	юк	12	0	12	12	100
Элемтә бүлекчәләре	объект	0,5-6,0 мең кешегә 1 объект	юк	1	1	юк	1	0	1	1	100
Банклар бүлекчәләре	Урын (тәрәзә)	1000 кешегә 1 урын (тәрәзә)	юк	0	0	юк	0	0	0	0	0
Полициянең участок	объект	2,8 мең	юк	0	0	юк	0	0	0	0	0

<table>
<tr><th rowspan="2">Исем</th><th rowspan="2">үлчәү берәмлеге</th><th rowspan="2">Норма</th><th rowspan="2">гамәлдәге нигезләмә</th><th colspan="2">Авыл җирлеге өчен ихтыяҗ</th><th rowspan="2">Хәзерге саклануы</th><th colspan="3">Кирәкле яңа төзелеш</th><th rowspan="2">Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2044 елга объектларның куәтен арттыру</th><th rowspan="2">2044 елга тәэмин ителеш (хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә ашыруны исәпкә</th></tr>
<tr><th>Берничә чират</th><th>вакыты</th><th>Берничә чират</th><th>вакыты</th><th>2024 елга барлыгы.</th></tr>
<tr><td>пункты</td><td></td><td>кешегә 1 участок исәбеннән һәр 1-4 административ участокка 1 УПП</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Тәртип саклау буенча җәмәгать пункты</td><td>пункт</td><td>1 пункт 12-15 мең кешегә</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>100</td></tr>
</table>

Исем	үлчәү берәмлеге	Норма	гамәлдәге нигезләмә	Авыл җирлеге өчен ихтыяҗ		Хәзерге саклануы	Кирәкле яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2044 елга объектларның куәтен арттыру	2044 елга тәэмин ителеш (хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә ашыруны исәпкә
				Беренче чират	вакыты		Беренче чират	вакыты	2024 елга барлыгы.		
Җәмгать бәдрәфләре	прибор	1000 кешегә 1 прибор.	юк	1	1	юк	1	0	1	1	100

[1] 100% тан артык тәэмин ителеш күрсәткече объектларның гамәлдәге куәтенең исәпләнгән срокка ихтыяҗдан артып китүенә бәйле;

[2] сырхауханәләргә, СМП, бассейннарга хезмәт күрсәтү район дәрәҗәсендә булганлыктан, аларны муниципаль районның район үзәгендә урнаштыру күздә тотыла. Тәэмин ителеш тулаем район халкыннан исәпләнә;

[3]100% тан артык тәэмин ителешнең күрсәткече объектларның гамәлдәге куәте исәпләнгән срокка ихтыяҗдан артып китүгә бәйле, күпфункцияле үзәк составында 45 урынга исәпләнгән авыл клубы төзелеше гамәлдәге авыл клубы бинасының тузганлыгы аркасында җимерелүенә бәйле

Таблица 4.7.2

Перечень мероприятий по развитию объектов социального и культурно-бытового обслуживания населения Байряки-Тамакского сельского поселения

<table>
<tr><th rowspan="2">№ т/б</th><th rowspan="2">Җирлек составына керүче торак пункт исеме</th><th rowspan="2">Объект исеме</th><th rowspan="2">Чара төре</th><th rowspan="2">Үлчәү берәмлеге</th><th colspan="2">Көче</th><th colspan="2">Гамәлгә ашыру сроклары</th><th rowspan="2">Чара чыганагы (документ исеме)</th></tr>
<tr><th>Гамәлдәге</th><th>өстәмә</th><th>беренче чират (2034 елга кадәр)</th><th>исәп-хисап срогы (2044 ел)</th></tr>
<tr><td colspan="10">ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР</td></tr>
<tr><td colspan="10">Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре</td></tr>
<tr><td>1</td><td>Бәйрәкәтамак</td><td>Күпфункцияле үзәк составындагы көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре</td><td>урнашу</td><td>кв.м</td><td>-</td><td>12</td><td>+</td><td>-</td><td>СТП Ютазы МР</td></tr>
<tr><td colspan="10">ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР (ҖИРЛЕК)</td></tr>
<tr><td colspan="10">Балаларга белем бирү оешмалары</td></tr>
</table>

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	өстәмә	беренче чират (2034 елга кадәр)	исәп-хисап срогы (2044 ел)	
1	Подгорный б.	Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары	Гамәлдәге балалар бакчасын капиталь ремонтлау, аның куәтен арттыру	урын	15	5	+	-	Бәйрәкәтамак Генераль планына үзгәрешләр кертү

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	өстәмә	беренче чират (2034 елга кадәр)	исәп-хисап срогы (2044 ел)	
1	Подгорный б.	Мәктәп составында балаларга өстәмә белем бирүне оештыру	Яңа төзелеш	мест	-	9	+	-	Бәйрәкәтамак Генераль планына үзгәрешләр кертү
Спорт объектлары									
1	Подгорный б.	Гомуми файдаланудагы спорт заллары	спорт залын күпфункцияле үзәктә урнаштыру	кв.м.	-	166	+	-	Бәйрәкәтамак Генераль планына үзгәрешләр кертү

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	өстәмә	беренче чират (2034 елга кадәр)	исәп-хисап срогы (2044 ел)	
2	Подгорный б.	Яссылыклы Корылмалар	Куәтне арттырып капиталь ремонт	га	0,03	0,12	+	-	Бәйрәкәтамак Генераль планына үзгәрешләр кертү
Күпфункцияле үзәк									
1	Подгорный б.	Күпфункцияле үзәк составындагы почта бүлекчәсе	Урнаштыру	объект	-	1	+	-	Бәйрәкәтамак Генераль планына үзгәрешләр кертү
Җәмәгать туклануы предприятиеләре									

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	өстәмә	беренче чират (2034 елга кадәр)	исәп-хисап срогы (2044 ел)	
1	Подгорный б.	Күпфункцияле үзәк составындагы җәмәгать туклануы предприятиеләре	Урнаштыру	утырту	-	40	+	-	Бәйрәкәтамак Генераль планына үзгәрешләр кертү
Җәмәгать бәдрәфләре									
1	Подгорный б.	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составындагы җәмәгать бәдрәфләре	яңа төзелеш	объект	-	1	+	-	Бәйрәкәтамак Генераль планына үзгәрешләр кертү

4.8. Зиратларны үстерү

Авыл җирлеге халкының зират территорияләренә норматив ихтыяҗы 0,19 га тәшкил иткән.гамәлдәге зиратларның буш территорияләре халыкның традицион күмү зиратларына фаразланган ихтыяҗларын тулысынча тәэмин итәчәк.

4.9. Туристлык-рекреация территорияләрен үстерү

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планында ял итү территорияләрен үстерү җирле халыкның ял итү зонасы буларак яшел утыртмалар системасын оештыру чараларын күздә тота.

Кешеләрнең ялы өчен уңайлы мөмкинлекләр тудыру, авылның йөзен яхшырту өчен кирәкле яшел утыртмалар системасын оештыру чаралары комплексы ике төп этапны күздә тота: гомуми файдаланудагы яшелләндерүне оештыру һәм чикләнгән файдаланудагы яшелләндерүне оештыру.

Гомуми файдаланудагы яшел утыртмаларны оештыру чаралары-административ һәм иҗтимагый биналар, көндәлек хезмәт күрсәтү үзәкләре янында скверлар төзү, төп урамда бульвар кору, урамнарны яшелләндерү, чәчәк бакчалары һәм газоннар кору.

Чикләнгән файдаланудагы яшел утыртмаларны оештыру чаралары-Мәгариф һәм тәрбия объектлары территорияләрен һәм социаль, мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтүнең башка объектларын яшелләндерү (бакчалар кору, җиләк-җимеш һәм декоратив агачлар, куаклар утырту, чәчәк бакчалары урнаштыру).

Шәһәр төзелешен проектлауның төбәк нормативлары нигезендә гомуми белем бирү оешмалары территориясен яшелләндерү мәйданын алар территориясенең 50% тан да ким булмаган мәйданын исәпләп карыйлар. Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары территориясен яшелләндерү төзелештән азат территория мәйданының кимендә 50 % составля тәшкил итәргә тиеш.

Таблица 4.9.1

Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә туристлык-рекреация территорияләрен үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират	исәпләнгән вакыт	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Урыссу штб, Иске Урыссу ав., Кече Урыссу ав., Ташкичү ав., Бәйрәкә ав., Бәйрәкәтамак ав., Иске Каразирек ав., Яңа Каразирек ав.	«Татар халкының дине һәм көнкүреше» җирле әһәмияттәге дини-этнографик маршруты	Маршрутны оештыру	-	-	-	+	+	ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СТП

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Объект исеме	Чара төре	Үлчәү берәм леге	Егәрлек		гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәл дәге	Өстәм ә	Бере нче чира т	исәплә нгән вакыт	
2	"Урыссу штп" ДП, Әбсәләм, Бәйрәкә, Бәйрәкәтамак, Димтамак, Кәрәкәшле, Ташкичү, Урыссу, Ютазы авыл җирлеге	«Ютазы районының истәлекле урыннары буйлап" мәдәни-ландшафт маршруты	Маршрутны оештыру				+	+	ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СТП

4.10. Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү

Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планы составындагы «транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү» бүлегенең төп максаты-автомобиль юлларын халык ихтыяҗлары нигезендә, җирлек икътисадының нәтиҗәлелеген һәм конкурентлыкка сәләтен арттырып, юл челтәренең таләп ителгән техник торышын, үткәрү сәләтен, иминлеген һәм тыгызлыгын тәэмин итеп үстерү.

Татарстан Республикасы территориясенең транспорт каркасы тәэсирендә Ютазы муниципаль районының планлаштыру структурасы һәм нәтиҗәдә Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясенең планлаштыру структурасы формалаша.

Гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын үстерү

Региональ һәм җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү юнәлешләре Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасында һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасында билгеләнде.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертеп, исәпләнгән срокка кадәр җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын, торак пунктларның урам-юл челтәрен капиталь ремонтлау һәм төзү (асфальт-бетон җәю) чаралары тәкъдим ителә.

Таблица 4.10.1

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	объект исеме	Чара төре	үлчәү берәмлеге	Көче		Үтәү вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	беренче чират (2033 елга кадәр)	исәп-хисап срогы (2043 ел)	
ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР (ҖИРЛЕК)									
1	Бәйрәкәтамак авыл җирлеге Объектларга керү	Бәйрәкәтамак авылы янындагы АПК объектларына килү	капиталь ремонт (асфальт-бетон өслек җәю), V кат.	км	0,4	-	+	+	ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СТП

4.11. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге торак пунктлары чикләрен билгеләү

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге «Ютазы муниципаль районы «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 46-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелгән.

Бәйрәкәтамак, Көрәш Бүләк, Подгорный торак пунктлары өчен гамәлдәге чикләр сыйфатында бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында исәптә торучы чикләр кабул ителде.

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планында Керәш бүләк һәм Тау асты торак пунктлары чикләрен үзгәртү тәкъдим ителә.

Торак пунктлар чикләреннән төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре исемлеге, әлеге җир кишәрлекләрен кертү планлаштырыла торган җирләрнең категорияләрен һәм алардан планлаштырылган файдалану максатларын күрсәтеп, 4.11.1 таблицасында бирелгән.

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге торак пунктларының чикләрен билгеләү буенча чаралар исемлеге 4.11.2 нче таблицада бирелгән.

Таблица 4.11.1

4.11.1 таблицасы

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге составына керүче торак пунктлар чикләреннән төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре исемлеге

№	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Рөхсәт ителгән файдалану төре	Юкка чыгарыла торган җир кишәрлегенең мәйданы, гектар	Планлаштырылган категория	рөхсәт ителгән файдалану	Җир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез
Көрәш Буляк							
По обращению Исполнительного комитета поселения муниципального района Республики Татарстан							
1	16:43:020301:128	Торак пунктларның җирләре	Ярдәмче авыл хуҗалыгы алып бару өчен	8,45	Авыл хуҗалыгы	Ярдәмче авыл хуҗалыгы алып бару өчен	Бәйрәкәтамак авыл

					билгеләнешендәге җирләр		җирлеге ГП
2	16:43:020301:130	Торак пунктларның җирләре	Фермага хезмәт күрсәтү өчен	0,62	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Фермага хезмәт күрсәтү өчен	Бәйрәкәтамак авыл җирлеге ГП
3	16:43:020301:131	Торак пунктларның җирләре	Силос чокырына хезмәт күрсәтү өчен	0,16	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Силос чокырына хезмәт күрсәтү өчен	Бәйрәкәтамак авыл җирлеге ГП
4	16:43:020301:132	Торак пунктларның җирләре	Үлчәүләргә хезмәт күрсәтү өчен	0,08	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Үлчәүләргә хезмәт күрсәтү өчен	Бәйрәкәтамак авыл җирлеге ГП
5	16:43:020301:133	Торак пунктларның җирләре	Фермага хезмәт күрсәтү өчен	0,22	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Фермага хезмәт күрсәтү өчен	Бәйрәкәтамак авыл җирлеге ГП
6	16:43:020301:134	Торак пунктларның җирләре	Складка хезмәт күрсәтү өчен	0,06	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Складка хезмәт күрсәтү өчен	Бәйрәкәтамак авыл җирлеге ГП
7	Кадастр	-	-	1,74	-	-	Бәйрәкәта

	кварталының бер өлеше 16:43:020301						мак авыл җирлеге ГП
Барлыгы төшереп калдыруга				11,33			
Подгорный							
1	16:43:020201:43	Торак пунктларның җирләре	Ритуаль эшчәнлек	0,57	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Ритуаль эшчәнлек	Бәйрәкәтамак авыл җирлеге ГП
2	16:43:020201:911	Торак пунктларның җирләре	Махсус билгеләнештәге яшелләндерү	0,36	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Махсус билгеләнештәге яшелләндерү	Бәйрәкәтамак авыл җирлеге ГП
3	Кадастр кварталының бер өлеше 16:43:020201	-	-	19,88	-	-	Бәйрәкәтамак авыл җирлеге ГП
Барлыгы төшереп калдыруга				20,81			

Таблица 4.11.2

Перечень мероприятий по установлению границ населенных пунктов, входящих в состав Байряки-Тамакского сельского поселения

№	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Куате		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	өстәмә	беренче чират	исәпләү чоры	
Җирле әһәмияттәге чаралар (җирлекләр)									
1	Көрәш Бүләк	Торак пункт чикләре	Җир кишәрлекләрен торак пункт чикләреннән төшереп калдыру	га	11,33		+		Бәйрәкәтамак авыл җирлеге ГП
2	Подгорный	Торак пункт чикләре	Җир кишәрлекләрен торак пункт чикләреннән төшереп калдыру	га	20,81		+		Бәйрәкәтамак авыл җирлеге ГП

4.12. Инженерлык инфраструктурасын үстерү гамәлләре
Су белән тәэмин итү

<u>Исәп-хисап чыгымнары</u>

Гомуми су куллану торак һәм җәмәгать биналарында хуҗалык-эчү ихтыяҗларына, тышкы янгын сүндерүгә, урамнарга һәм яшел үсентеләргә су сибүгә тотылуны үз эченә ала.

Халыкның хуҗалык-эчү ихтыяҗларына исәпләнгән Су чыгымнары биналарны (санитар-техник җиһазларны) төзекләндерү дәрәҗәсенә бәйле рәвештә бер кешегә су куллану нормаларыннан чыгып исәпләнә, алар СП 31.13330.2021 "СНиП 2.04.02-84* су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар " (РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2021 елның 27 декабрендәге 1016/пр номерлы боерыгы белән расланган) кагыйдәләре җыелмасының 5.1 п.1 таблицасы нигезендә кабул ителгән һәм су куллануның тәүлеклек һәм сәгать тигезсезлеге коэффициентлары. Суны чагыштырмача куллану хуҗалык-эчү һәм көнкүреш ихтыяҗларына җәмәгать биналарындагы су чыгымнарын үз эченә ала.

Су куллануның чагыштырма нормалары 4.12.1 нче таблицада күрсәтелгән.

Таблица 4.12.1

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә су куллануның чагыштырма нормалары

№ т/б	Торак йортларны төзекләндерү дәрәҗәсе	$q_ж$, л/сут
1	Эчке суүткәргеч һәм канализация белән җиһазландырылган, ванна бүлмәләре һәм җирле су җылыткычлары булган биналар төзү	140-180
2	Шулай ук үзәкләштерелгән кайнар су җылыткычлары белән	165-180

Тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм торак пунктта бер үк вакытта янгыннар саны СП 31.13330.2021 "СНиП 2.04.02-84* су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар "(РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2021 елның 27 декабрендәге 1016/пр номерлы

боерыгы белән расланган) кагыйдәләре җыентыгы нигезендә кабул ителгән , шулай ук техник яктан катлаулы булмаган объектларның эчке һәм тышкы янгын сүндерү системаларын проектлау буенча пособие п70.0010.09-90 нигезендә, халык саны һәм төзелеш катлары буенча. Халык саны 50 кешедән ким булганда янгын сүндерү каралмаган.

Гамәлдәге хәлгә, генераль планга үзгәрешләр кертүне гамәлгә ашыруның барлык срокларына исәп-хисап нәтиҗәләре 4.12.2 таблицасында китерелгән.

Таблица 4.12.2

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге халкының исәпләп су куллануы, $м^3$/тәүлеккә

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Степень благоустройства жилых домов		Су кулланунының уртача тәүлеклек чыгымнары, Qср	Иң күп су куллану тәүлегенә суның исәпләнгән чыгымы, Qmax	Исәпкә алынмаган чыгымнар	Сугару	Янгын сүндерү	Барлыгы
		Эчке суүткәргеч һәм канализация белән җиһазландырылган, ванна бүлмәләре һәм җирле су җылыткычлары булган биналар төзү	Үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин итү белән дә шулай ук						
Гамәлдәге хәл									
1	Бәйрәкәтамак ав.	259 / 36,3	-	259 / 36,3	43,5	4,3	18,1	81,0	147,0

2	Көрәш Бүләк ав.	127 17,8	-	127 17,8	21,3	2,1	8,9	81,0	113,3
3	Подгорный б.	371 51,9	-	371 51,9	62,3	6,2	26,0	81,0	175,5
Беренче чират (2034 елга кадәр)									
1	Бәйрәкәтамак ав.	283 39,6	-	283 39,6	47,5	3,9	19,8	81,0	152,2
2	Көрәш Бүләк ав.	128 17,9	-	128 17,9	21,5	2,2	9,0	81,0	113,7
3	Подгорный б.	340 47,6		340 47,6	57,1	5,7	23,8	81,0	167,6
Хисап чоры (2044 елга кадәр)									
1	Бәйрәкәтамак ав.	228 31,9	-	228 31,9	38,2	3,2	16,0	81,0	138,4
2	Көрәш Бүләк ав.	130 18,2	-	130 18,2	21,8	2,2	9,1	81,0	114,1
3	Подгорный б.	315 44,1	-	315 44,1	52,9	5,3	22,1	81,0	161,3

Хисап чорына генераль планга үзгәрешләр кертеп:

- искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне кулланудан баш тартуга һәм заманча инновацион технологияләр кертеп, мөмкин булган иң яхшы технологияләр принципларына күчүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары;

- суүткәргеч челтәрләрне алыштыру, манаралар һәм коймалар урнаштыру.

Канализация

<u>Исәп-хисап чыгымнары</u>

Торак пунктларның канализация системасын проектлаганда торак һәм иҗтимагый биналардан көнкүреш агып төшүче суларын тәүлеклек уртача исәпләнгән су агызуны территорияләргә һәм яшел утыртмаларга су сибүгә тотылган суны исәпкә алмыйча, уртача тәүлеклек исәпләнгән су куллануга тигез итеп кабул итәргә кирәк.

Су агызуның чагыштырма нормалары 4.12.3 нче таблицада күрсәтелгән.

Таблица 4.12.3

Удельные нормы водоотведения на территории Байряки-Тамакского сельского поселения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан

№т/б	Торак йортларны төзекләндерү дәрәҗәсе	$q_ж$, л/тәүлек
1	Эчке суүткәргеч һәм канализация белән җиһазландырылган, ванна бүлмәләре һәм җирле су җылыткычлары булган биналар төзү	140-180
2	Шулай ук үзәкләштерелгән кайнар су җылыткычлары белән	165-180

Гамәлдәге хәлгә, генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына исәп-хисап нәтиҗәләре 4.12.4 нче таблицада күрсәтелгән.

Таблица 4.12.4

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге халкының исәп-хисап су түгүе, м3/тәүлеккә

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Торак йортларны төзекләндерү дәрәҗәсе		Су кулланунң уртача тәүлеклек чыгымнары, Qср	Иң күп су куллану тәүлегенә суның исәпләнгән чыгымы, Qmax	Исәпкә алынмаган чыгымнар	Барлыгы
		Эчке суүткәргеч һәм канализация белән җиһазландырылган, ванна бүлмәләре һәм җирле су җылыткычлары булган биналар төзү	Үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин итү белән дә шулай ук				
Гамәлдәге хәл							
1	Бәйрәкәтамак ав.	259 / 36,3	-	259 / 36,3	43,5	4,3	47,9

2	Көрәш Бүләк ав.	127 17,8	-	127 17,8	21,3	2,1	23,4
3	Подгорный б.	371 51,9	-	371 51,9	62,3	6,2	68,5
Генераль планны гамәлгә ашыруның беренче чираты							
1	Бәйрәкәтамак ав.	283 39,6	-	283 39,6	47,5	3,9	51,4
2	Көрәш Бүләк ав.	128 17,9	-	128 17,9	21,5	2,2	23,7
3	Подгорный б.	340 47,6		340 47,6	57,1	5,7	62,8
Генераль планны гамәлгә ашыруның хисап срогы							
1	Бәйрәкәтамак ав.	228 31,9	-	228 31,9	38,2	7,0	45,2
2	Көрәш Бүләк ав.	130 18,2	-	130 18,2	21,8	2,2	24,0
3	Подгорный б.	315 44,1	-	315 44,1	52,9	5,3	58,2

Проект тәкъдиме

Торак биналарны төзекләндерүне яхшыртуга бәйле рәвештә, шулай ук халыкның санитария-гигиена шартларын яхшырту максатларында түбәндәге чаралар карала:

Беренче чиратка һәм исәпләнгән вакытка:

- гамәлдәге септиклардан һәм торак һәм иҗтимагый төзелеш чокырларыннан агынтыларны чыгаруны оештыру.

Өске агымны оештыру

Планлаштырыла торган территорияне төзекләндерү, аның гомуми һәм санитария шартларын яхшырту максатларында проектта өске агымны оештыру һәм су агымы челтәрен урнаштыру күздә тотыла.

Беренче чиратта проектта ачык яңгыр яудыру челтәре тәкъдим ителә. Ул катлаулы һәм кыйммәтле корылмалар таләп итми торган иң гади система булып тора.

Авыл җирлегенең бөтен территориясендә, юлның ике ягындагы ачык лотоклар (кюветлар) буенча – торак пунктларда башкарыла.

Канаулар һәм кюветлар киселешенең күренеше һәм үлчәмнәре гидравлик исәпләү нигезендә билгеләнә. Аларның тирәнлеге 1,2 м дан артмаска тиеш. кюветлар текәлеге 1:1.5 Кюветлар буенча буй авышлыклар 0,003 (0,3%) тан да ким булмаска тиеш.

Юлларны проектлаганда аерым эш проекты белән су агызу лотокларының тирәнлеген, озынлыгын һәм урнашу урынын төгәлрәк билгеләргә.

Юллар аша кюветлардан су агызгычларны тимер-бетон торбалар һәм лотоклар аша үткәрергә. Аларның диаметрын, озынлыгын, авышлыгын эш проекты стадиясендә билгеләргә.

Су бассейнын саклауга һәм суның сыйфатына карата югары таләпләрне исәпкә алып, торак пунктлар территориясеннән пычранган җир өсте суларын чистарту корылмалары аша чыгарырга һәм соңыннан, тиешле чистартудан соң, Су кабул итү урыннарына агызырга киңәш ителә.

Территорияне төзекләндерүне арттыру белән, проектта ябык типтагы су агымы челтәре тәкъдим ителә. Ул иң камил һәм территорияләрне төзекләндерүнең барлык таләпләренә дә

җавап бирә. Су агымы торба – коллекторларының җир асты челтәреннән тора, өске суларны яңгыр кабул итү коелары кабул итә һәм җыелган суларны су агымы челтәренә җибәрә.

Яңгыр канализациясе (ябык типтагы) челтәре атмосфера суларын юллар, түбәләр һәм мәйданнар территориясеннән агызу өчен каралган.

Торак пунктларның селитеб территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган кишәрлекләрдән агып чыккан сулар сулыкларга яисә яңгыр канализациясе челтәренә агызыр алдыннан локаль чистарту корылмаларында чистартылырга тиеш. Чистарту корылмаларына яңгырлар яуганда, кар эрегәндә һәм юл өслекләрен юганда барлыкка килә торган суның иң пычрак өлеше бирелергә тиеш.

Яңгырның иң көчле өлешенә һәм эрегән суларның иң күп агып төшүенә караган иң югары чыгымнар чистартылмыйча гына сулыкка ташлана.

Чистарту корылмалары алдында аккумуляцияләү сыешлыгын проектларга кирәк. Әйләнмә линия буенча шартлы чиста яңгыр агынтылары чистартылган агынтылар белән бергә, техник шартларга туры китереп, су кабул итү урыннарына ташлана.

Аккумуляцияләнгән яңгыр агымын 1-2 тәүлек дәвамында каплап торалар. Шул ук вакытта үлчәүле матдәләр һәм ХПК микъдарын 80-90% ка киметүгә ирешелә. Яктыртылган суны агызу вакыты 1-2 тәүлек эчендә кабул ителә.

Селитебтан тыш территорияләрдән (сәнәгать предприятиеләре, склад хуҗалыклары, автохуҗалыклар һ.б.), шулай ук селитеб территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган кишәрлекләрдән (бензин салу станцияләре, автомашиналар кую урыннары, эре автобус станцияләре һ. б.) агып төшүче сулар локаль яки куаклы чистарту корылмаларында аларны сулыкларга яисә яңгыр канализациясе челтәренә агызыр алдыннан чистартылырга тиеш.

Яңгыр канализациясе коллекторлары буенча чистарту корылмаларына шартлы чиста сулар килергә мөмкин, аларны поселок яңгыр канализациясе челтәренә ташларга рөхсәт ителә:

- шартлы чиста җитештерү сулары;

- конденсацияле һәм җитештерү аппаратурасын суытудан чистартуны таләп итми торган;

- грунт (дренаж) сулары;

- автомашиналарны локаль чистарту корылмаларында чистартканнан соң юудан су.

Бу суларның составы су кодексы таләпләрен канәгатьләндерергә һәм аларны чыгаруны дәүләт санитария күзәтчелеге органнары расларга тиеш.

Бер һәм ике катлы төзелешле территорияләрдән яңгыр суларын агызу ачык су агызу җайланмалары (урам лотоклары, юл кюветлары, су агызу канаулары) ярдәмендә проектлана, аларда урамнар, юллар һәм тротуарлар киселешендә күперләр яисә торбалар урнаштырыла. Лотокларның буй авышлыгы 0,003 тән ким булмаска тиеш.

Яңгыр кабул итү коелары Түбән төшүләрнең (күтәрелүләрнең) озакка сузылган участокларында, юл чатларында һәм җир өсте сулары агымы ягыннан җәяүлеләр кичүләрендә, юл тәлинкәләренең пычкысыман профиле янындагы түбән урыннарда, җир өсте сулары агып төшмәгән түбән урыннарда, ишегалды һәм парк территорияләрендә юл тәлинкәләре буйлап урнаштырыла. Яңгыр кабул итүчеләр төп коллектор белән ботаклар аша тоташалар.

Су агызу коллекторының диаметры эш проекты стадиясендә исәпләү белән билгеләнергә тиеш.

Су агымы коллекторларының нормаль тирәнлеге 2-3 м, иң чик тирәнлеге 5-6 м.

Яңгыр сулары алдан чистартылганнан соң су белән тәэмин итү чыганакларының санитария саклау зонасыннан читтә урнашкан су кабул итү урыннарына агызылырга тиеш.

Су агымының ябык челтәре борт ташлары белән әйләндереп алынган юллар буенча төзелеш зонасында һәм аз гына авышлыклары 0,004 тән кимрәк булган территорияләрдә, мәйданнарда, җәмәгать биналары урнашкан урыннарда каралган, анда су агызуның ачык төрен куллану төзекләндерү таләпләре күзлегеннән караганда кабул ителми.

Су объектларына ташлана торган агып төшүче суларны чистарту дәрәҗәсе «агып төшүче суларның составын һәм үзлекләрен тикшереп тору кагыйдәләре һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең кайбер актларына үзгәрешләр кертү һәм аларны үз көчләрен югалткан дип тану турында» (РФ Хөкүмәтенең 2020 елның 22 маендагы 728 санлы карары белән расланган)

таләпләренә туры килергә тиеш. Шартлы чиста яңгыр суларын техник максатларда, зарарсызландырылган явым-төшемнәрне ашлама һәм башка максатларда файдалану мөмкинлекләрен ачыклау зарур.

Чистарту корылмалары тибы һәм су агызу системалары схемалары эш проектлары стадиясендә эшләнергә тиеш.

Территориядә биналар, корылмалар төзегәндә, асфальт юллар һәм тротуарлар салганда, спорт мәйданчыклары, ял итү зоналары төзегәндә җир өсте суларын фильтрлау күләме кимиячәк һәм территорияләрдән бирелә торган су күләме артачак.

Җир өсте суларын агызу буенча барлык чараларны да каттгый үткәрү бик мөһим.

Алга таба, өске агымны бүлеп бирү чараларының һәрберсе, территориянең инженер-геологик һәм гидрологик өйрәнелгәнлеген һәм проект карарлары вариантларының техник-икътисадый чагыштыруларын исәпкә алып, мөстәкыйль проект рәвешендә эшләнергә тиеш.

Авыл җирлеген тулысынча төзекләндерү өчен коммуналь-көнкүреш һәм өстән агып төшүче суларны агызу схемасы проектын эшләү тәкъдим ителә.

Су агызу схемасы су агызу системасы буенча кабул ителгән карарлар нигезендә эшләнә һәм аларны сулыкка кабул итү, ташу, чистарту һәм чыгару яисә алга таба авыл хуҗалыгында һәм Сәнәгатьтә файдалану өчен тапшыру өчен инженерлык корылмалары комплексын сайлау һәм урнаштыру буенча конкрет техник һәм икътисадый нигезләнгән карар булып тора.

Территорияне санитар чистарту

Елга 1 кешегә калдыклар туплау нормалары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Каты коммуналь калдыкларны туплау нормативларын раслау турында» 2016 елның 12 декабрендәге 922 санлы карары, «күпфатирлы йортларның торак урыннарында һәм торак йортларда кулланучылар категорияләреннән тыш, кулланучылар категорияләре өчен каты коммуналь калдыкларны туплау

нормативларын раслау турында»гы 01.12.2023 № 1541 санлы ТР Министрлар Кабинеты карары нигезендә кабул ителә:

- каты коммуналь калдыклар -0,27 т/елга-индивидуаль торак йортлар, 0,205 т/елга – күпфатирлы йортлар;

- каты коммуналь калдыклар-0,011 т / ел-сәнәгать товарлары кибетләре;

- каты коммуналь калдыклар - 0,0055 т/ел – сәнәгатьнең башка тармаклары предприятиеләре;

- эре габаритлы калдыклар – елына 0,079 т-индивидуаль торак йортлар, елына 0,071 т – күпфатирлы йортлар.

Авыл җирлеге территориясендә ККК күләме, исәпләү чорларына 4.12.5 таблицасында китерелгән.

Таблица 4.12.5

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә каты коммуналь калдыклар күләме, т/елына

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Генераль планга үзгәрешләр кертү эшләнә торган ел башына гамәлдәге нигезләмә					Беренче чират					Хисап чоры				
		ТКО	КГО	Халыктан барлыгы	Барлыгы юридик затлардан	Барлыгы	ТКО	КГО	Халыктан барлыгы	Барлыгы юридик затлардан	Барлыгы	ТКО	КГО	Халыктан барлыгы	Барлыгы юридик затлардан	Барлыгы
1	Бәйрәкәтамак ав.	-	-	-	-	-	291,29	22,357	313,647	268,91	**582,557**	326,477	18,012	344,489	271,56	**616,049**
2	Көрәш Бүләк ав.	-	-	-	-	-	34,56	10,112	44,672	52,1	**96,772**	35,1	10,27	45,37	52,1	**97,47**
3	Подгорный б.	-	-	-	-	-	91,8	26,86	118,66	0	**118,66**	85,05	24,885	109,935	0	**109,935**
Барлыгы						-					**797,9**					**828,4**

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт	Генераль планга үзгәрешләр кертү эшләнә торган ел башына гамәлдәге нигезләмә					Беренче чират					Хисап чоры				
	исеме										**89**					**54**

Таблица 4.12.6

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкатамак авыл җирлеге составына керүче торак пунктлар территориясендә урнаштыру планлаштырыла торган контейнерлар саны, единиц

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Контейнер саны	
		Беренче чират	Хисап чоры
1	Бәйрәкәтамак ав.	13	14
2	Көрәш Бүләк ав.	2	2
3	Подгорный б.	3	3
Барлыгы		18	19

Шулай итеп, Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә каты көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар саны (күләме 0,75 куб.м) беренче чиратта 19 данә тәшкил итәргә тиеш (булган контейнерларны исәпкә алып), әгәр бер контейнерга сәнәгый эшкәртү өчен яраклы коры икенчел матди ресурслар (пластмасса, пыяла, металлар, макулатура, текстиль һ. б.) кабул ителсә, алар каты көнкүреш калдыклары массасының 35-50 процентын тәшкил итә, икенче контейнерга - дымлы азык компонентлары һәм башка барлык морфологик компонентлар, Композит төргәкне дә кертеп. Логистик күрсәткечләрне яхшыртуга утиль морфологик компонентлар өчен зур сыйдырышлы контейнерлар куллану исәбенә ирешелә. Контейнер мәйданчыкларын урнаштыру урыннары һәм махсус техника берәмлекләре саны (аерым алганда транспорт һәм чүп җыю машиналары) төбәк операторы һәм җирлекнең торак пунктлары территорияләрен чистартуның Генераль схемасы белән билгеләнә («территорияне санитар чистарту һәм торак урыннарны җыештыру» белешмәлеге (Мәскәү, 1990 ел)).

Җирлек территориясендә халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү максатларында, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль канунның 14 маддәсе нигезендә, «Җитештерү һәм куллану калдыклары турында» 1998 елның 24 июнендәге 89-ФЗ номерлы Федераль законның 8, 13, маддәләре, «әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10

гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе торак пунктлары территорияләрен чистартуның генераль схемаларын эшләү тәртибе турында методик тәкъдимнәрне раслау хакында» 2003 елның 21 августындагы 152 номерлы РФ Дәүләт төзелеше карары нигезендә җирлекнең торак пунктлары территорияләрен чистартуның генераль схемасын эшләргә кирәк.

89-ФЗ номерлы «җитештерү һәм куллану калдыклары турында» Федераль Законның 24.7 маддәсенең 4 өлеше нигезендә, каты коммуналь калдыклар милекчеләре каты коммуналь калдыклар барлыкка килә һәм аларны туплау урыннары урнашкан эшчәнлек зонасында булган региональ оператор белән каты коммуналь калдыклар белән эш итү буенча хезмәтләр күрсәтүгә килешү төзергә тиеш.

ККК тәртибе һәм җыю Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы территориясендә каты коммуналь калдыкларны (шул исәптән аларны аерым туплау) туплау тәртибен раслау турында» 21.12.2018 ел, № 1202 карары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Халыкның санитария-гигиена шартларын һәм территориянең экологик иминлеген яхшырту максатларында Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү белән түбәндәге чаралар күз алдында тотыла:

территорияне планлы-даими санитар чистарту;

КККны дифференциацияләнгән (аерым) җыюны оештыру.

Җылылык белән тәэмин итү

<u>Проект карары</u>

Барлык җылылык чыганаклары өчен, шул исәптән индивидуаль төзелешне җылыту өчен төп ягулык төре итеп табигый газ карала.

Утарны җылылык белән бер контурлы яки ике контурлы җылылык генераторлары (көнкүреш газ казаннары) тәэмин итәргә тәкъдим ителә.

Проектта искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне кулланудан баш тартуга һәм мөмкин булган иң яхшы технологияләр принципларына күчүгә һәм заманча

инновацион технологияләрне гамәлгә кертүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

Газ белән тәэмин итү

Планлаштырылган карарлар нигезендә халыкны газ белән тәэмин итүне (хуҗалык – көнкүреш һәм коммуналь ихтыяҗлар) күздә тотарга кирәк.

Халыкның хуҗалык-көнкүреш һәм коммуналь-көнкүреш ихтыяҗларына газ чыгымнары газ куллануның эреләнгән күрсәткечләре буенча «Металл һәм полиэтилен торбалардан газ бүлү системаларын проектлау һәм төзү буенча Гомуми нигезләмәләр» П.42-101-2003 СП нигезендә 3.12 газ яну җылылыгында төзекләндерү дәрәҗәсенә бәйле рәвештә 34 МДж/м^3 (8000 ккал/м^3):

- газ җылыткычларыннан кайнар су белән тәэмин иткәндә- елга 300 м^3;

- кайнар су белән тәэмин итүнең төрле төрләре булмаганда - елына 180 м^3 (авыл җирендә - 220).

Максималь исәпләнгән сәгатьлек газ чыгымы м^3/сәг, 0°С булганда һәм газ басымы 0,1 МПа (760 мм. рт.ст.) хуҗалык-көнкүреш һәм җитештерү ихтыяҗларына еллык чыгымның өлеше буларак формула буенча билгеләргә кирәк:

$B_{hmax} = B_y * K_{hmax}$;

кайда: K_{hmax} - сәгать максимумы коэффициенты (табл.2,3,4 СП 42-101-2003);

B_y - еллык газ чыгымы, м^3/елына.

Җитештерү характерындагы булмаган көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре ихтыяҗларына газ чыгымы торак йортларга газ чыгымының 5% күләмендә кабул ителде.

Халыкның коммуналь-көнкүреш ихтыяҗларына беренче чиратта һәм Хисап чорасына газга ихтыяҗ 4.12.7 таблицасында күрсәтелгән.

Таблица 4.12.7

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге халкының коммуналь-көнкүреш ихтыяҗларына газга ихтыяҗя, тыс.нм3/елга

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Еллык газ чыгымы		
		Ел башына гамәлдәге хәл	Беренче чират	Хисап чоры

1	Бәйрәкәтамак ав.	56,98	62,26	50,16
2	Көрәш Бүләк ав.	27,94	28,16	28,6
3	Подгорный б.	81,62	74,8	69,3
Барлыгы:		**166,54**	**165,22**	**148,06**

Гамәлдәге һәм проектлана торган сәнәгать предприятиеләренең газга ихтыяҗын предприятиеләр проектлары нигезендә билгеләргә кирәк.

Проект карары

Генераль планга үзгәрешләр кертү барлык газлаштырылган объектларны тотрыклы газ белән тәэмин итәргә, «газ бүлү һәм газ куллану челтәрләренең куркынычсызлык кагыйдәләре» сәнәгать иминлеге өлкәсендә расланган федераль нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә газүткәргечләрне үз вакытында диагностикаларга мөмкинлек бирә торган гамәлдәге газүткәргечләр системасыннан максималь файдалануны күздә тота (Экологик, технологик һәм атом күзәтчелеге буенча федераль хезмәтнең "сәнәгать куркынычсызлыгы өлкәсендә "газ бүлү һәм газ куллану челтәрләренең куркынычсызлык кагыйдәләре"федераль нормаларын һәм кагыйдәләрен раслау турында" 2020 елның 15 декабрендәге 531 номерлы боерыгы белән расланган).

Проектта искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне кулланудан баш тартуга һәм мөмкин булган иң яхшы технологияләр принципларына күчүгә һәм заманча инновацион технологияләрне гамәлгә кертүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

Беренче чиратта һәм хисап чорына (2044 елга кадәр)

Проектта искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне кулланудан баш тартуга һәм мөмкин булган иң яхшы технологияләр принципларына күчүгә һәм заманча инновацион технологияләрне гамәлгә кертүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

Электр белән тәэмин итү

Электр йөкләнешләрен исәпләү

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең генераль планына үзгәрешләр кертү буенча электр йөкләнешләре ике срокта билгеләнде:

- Беренче чират - 2034 ел;
- Хисап чоры - 2044 ел

Коммуналь-көнкүреш секторының еллык электр куллануы 9 кушымтаның 4 таблицасында (шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары, 2013 ел) «Коммуналь-көнкүреш кулланучыларының электр энергиясе чыгымының һәм электр йөкләнеше максимумыннан файдалануның еллык сәгатьләренең эреләнгән күрсәткечләре» буенча исәпләнгән.

Күрсәтелгән эреләндерелгән күрсәткечләр торак һәм җәмәгать биналарында, коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләрендә, транспорт хезмәте күрсәтү объектларында, тышкы яктыртуда электр куллануны күздә тота. Әлеге мәгълүматлар торак биналарда кондиционерлау, электр җылыту һәм электр җылытуны исәпкә алмый. Электр йөкләнеше максимумын файдалануның еллык сәгатьләре ЦП 10(6) кВ шиналарына китерелгән.

Коммуналь-көнкүреш секторының исәп-хисап куәте РД 34.20.185-94 буенча исәпләнгән, табл.2.4.3. «Чагыштырма коммуналь-көнкүреш йөкләнешенең эреләнгән күрсәткечләре". Электр энергиясенең чагыштырма куәте 0,41 кВт/кеше тәшкил иткән (табигый газга плитәләре булган «кече» шәһәрләр категориясе). Таблицада китерелгән күрсәткечләр түбәндәгеләрнең йөкләнешен исәпкә ала: торак һәм җәмәгать биналары (административ, уку, фәнни, дәвалау, сәүдә, тамаша, спорт), Коммуналь предприятиеләр, транспорт хезмәте күрсәтү объектлары (гаражлар һәм автомобильләрне саклау өчен ачык мәйданчыклар), тышкы яктырту объектлары, шулай ук, кагыйдә буларак, поселок бүлү челтәрләре буенча тукланучы төрле вак сәнәгатьле кулланучылар.

Предприятиеләрнең электр йөкләнешен әлеге предприятиеләрне яисә тиешле аналогларны электр белән тәэмин итү проектлары буенча исәпләргә кирәк.

Таблица 4.12.8

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә урнашкан коммуналь-көнкүреш секторы һәм вак сәнәгать предприятиеләре куәтләрен еллык электр куллану, мең кВт.ч/елга

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Еллык электр куллану, мең кВт.ч/елга		
		Башлангыч ел	Беренче чират 2034 ел	Хисап чоры 2044 ел
1	Бәйрәкәтамак ав.	562,03	1028,58	907,06
2	Көрәш Бүләк ав.	275,59	277,76	282,1
3	Подгорный б.	805,07	737,8	683,55
Барлыгы		**1642,69**	**1629,67**	**1460,41**

Таблица 4.12.9

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә урнашкан коммуналь-көнкүреш секторының һәм вак сәнәгать предприятиеләренең исәп-хисап куәте, кВт

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Хисап куәте, кВт		
		Башлангыч ел	Беренче чират 2034 ел	Хисап чоры 2044года
1	Бәйрәкәтамак ав.	108,78	118,86	95,76
2	Көрәш Бүләк ав.	53,34	53,76	54,6
3	Подгорный б.	155,82	142,8	132,3
Барлыгы:		**317,94**	**315,42**	**282,66**

Таблица 4.12.10

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә урнашкан коммуналь-көнкүреш секторының һәм вак сәнәгать предприятиеләренең трансформатор куәте, кВА

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пункт исеме	Хисап куәте		
		Ел башына гамәлдәге хәл	Беренче чират 2034ел	Хисап чоры 2044 ел
1	Бәйрәкәтамак ав.	128,0	139,8	112,7
2	Көрәш Бүләк ав.	62,8	63,2	64,2
3	Подгорный б.	183,3	168,0	155,6
Барлыгы:		**374,0**	**371,1**	**332,5**

Коммуналь-көнкүреш секторының электр куллану, куәт һәм трансформатор куәтенең сроклар буенча күрсәткечләре (I чират һәм хисап чоры), шулай ук электр куллануның беренче чират һәм хисап чоры сизелерлек артуы, халыкның шактый артуын исәпкә алып, 4.12.11 таблицасында китерелгән..

Таблица 4.12.11

Бәйрәкәтамак авыл җирлегенең коммуналь-көнкүреш секторында электр куллану, көч һәм трансформатор куәте күрсәткечләре

№ т/б		Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренче чират 2034 ел	Хисап чоры 2044 ел	Башлангыч елга карата 2044 елга үсеш
1	Еллык электр куллану	Мең кВт*сәгать/елына	1642,69	1629,67	1460,41	-182,28
2	Хисап куәте	кВт	317,94	315,42	282,66	-35,28
3	Трансформатор куәте	кВА	374,0	371,1	332,5	-41,5

<u>Беренче чират һәм хисап чорына тәкъдим ителә:</u>

Заманча таләпләр нигезендә электр челтәрләренә тәкъдим ителә:

1. ВЛ тиз эшли торган ВЧ яклау белән җиһазландыру;
2. Подстанцияләрне телемеханизацияләү;
3. Торак пунктларның бүлү челтәрендә электр энергиясен исәпкә алуның автоматлаштырылган системаларын монтажлау. Барлык кулланучылар да электр энергиясен исәпкә алу приборлары белән тәэмин ителергә тиеш. Электр энергиясен объектив һәм нәтиҗәле исәпкә алу проблемаларының берсе-искергән югары дәрәҗәдәге хаталы исәпләү приборларын эксплуатацияләү. Бу шарт электр энергиясен коммерцияле исәпкә алуның автоматлаштырылган системасын кертүне шактый кыенлаштыра
4. Лампаларны светодиодлыларга алыштыру юлы белән урамнарны яктыртуны энергияне сак тоту режимына күчерү.

Әкрен токлы челтәрләр

Телефонлаштыру

Гомуми файдаланудагы телефон челтәрен үстерү элемтәнең әлеге төренә гаризаларны 100% канәгатьләндерү шартыннан алып барылырга тиеш

Телефонлаштыруны АТС территориясендә эшләүчеләрдән тормышка ашыру планлаштырыла. Телефон элемтәсен үстерү заманча цифрлы җиһазлар нигезендә гамәлдәге телефон челтәрен реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә юнәлдереләчәк.

Проект тарафыннан тәкъдим ителә:

- АТСны заманча цифрлы технологияләр кулланып модернизацияләү. АТСның аналог җиһазларын, мөмкин булганча, оптик-җепселле линия корылмаларын файдаланып, цифрлы станцион корылмага күчерү;

-оптик-җепселле элемтә, кәрәзле элемтә, IP-телефония, Internet челтәрен үстерү.

- линия элемтә корылмалары төзү;

- спутник элемтәсен һәм цифрлы телерадиотапшыруларны да кертеп, элемтә чаралары өлкәсендә өр-яңа технологик казанышларны кертү.

Торак һәм иҗтимагый төзелеш объектларына кадәр кабельле телефон канализациясе төзелешен «Таттелеком» ААҖ көче белән гамәлгә ашырырга тәкъдим ителә. Кабель

канализациясен төзү күзәтү җайланмалары урнаштырылган асбоцемент торбалардан тәкъдим ителә.

Авыл җирлегенең торак районы өчен гаилә коэффициенты - 3,5 кеше. Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре ихтыяҗларына исәпкә алынмау коэффициенты 1,25 тәшкил итә.

Радиофикация

Авыл җирлеген радиофикацияләү өчен радиосигнал бирүне тәэмин итә торган радиоүзел төзүне һәм, гамәлдәге һәм проектлана торган торак һәм социаль-мәдәни көнкүреш объектларын тоташтырып, стоечная радиолиния буенча бүлү фидерларын төзүне карарга кирәк.

Телевидение

Татарстан Республикасында цифрлы эфир тапшырулары DVB-T стандартын кулланып, цифрлы эфир-кабель телевидениесенең региональ челтәре төзелде. Транспорт челтәре сыйфатында «ВолгаТелеком» ААҖ зона җепсел-оптика челтәре кулланыла.

Цифрлы телевидение челтәре тапшырылучы программалар саны (кимендә 10), шулай ук сурәт, тавыш тапшыру сыйфаты, ТВ сигналларын кабул итү буенча да аналог челтәрләр алдында күп кенә өстенлекләргә ия. Бу бер дециметрлы антеннага кимендә 10 программа кабул итәргә, аналог тапшыргычлар белән чагыштырганда азрак егәрлектәге тапшыргычлар кулланырга мөмкинлек бирә, шулай ук телевидение челтәрләрен компьютер челтәрләре белән бәйләү мөмкинлеген тәэмин итә.

Проектлана торган объектларны урнаштырганда һәм планлаштырыла торган чараларны гамәлгә ашырганда табигатьне саклау законнары һәм санитария нормалары таләпләре, шул исәптән:

- Россия Федерациясе Су кодексының 03.06.2006 № 74-ФЗ таләпләре гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе линиясе буйлап гомуми файдалану өчен билгеләнгән һәм нинди дә булса төзелергә тиеш булмаган җир полосасын (яр буе полосасын) үтәү өлешендә (ст. 6), җир өсте су объектларының су саклау зоналарында урнашкан (йә проектлана торган) объектларны су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм

салудан һәм суларның саегуыннан саклауны тәэмин итә торган корылмалар белән җиһазлау өлешендә (65 статья), шул исәптән ИЖС, авыл хуҗалыгы объектлары һәм социаль-көнкүреш билгеләнешендәге объектлар өчен кишәрлекләр урнаштырганда, махсус су объектларын үткәрмичә капиталь төзелеш объектларын төзүне тыю өлешендә су басу, су басу зоналары чикләрендә суларның тискәре йогынтысын булдырмау буенча саклау чаралары (Су кодексының 67.1 ст.1, 2 п.п.). Кирәк булган очракта су объектларын өйрәнү һәм яр сызыкларын, су объектларының (буаларының) чикләрен билгеләү чараларын гидрологик режимны һәм җирлек территориясендәге буаларның башка су агымнары яисә Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъекты, муниципаль берәмлек милкендәге башка су объектлары белән гидравлик элемтәсе булу-булмавын исәпкә алып үткәрергә тәкъдим ителә;

- Россия Федерациясе Җир кодексының 25.10.2001 № 136фз таләпләре Су кодексы нигезендә билгеләнгән яр буе полосасы чикләрендә ЗУны хосусыйлаштыруны тыю өлешендә (27 ст.);

- Россия Федерациясе Урман кодексының 2006 елның 4 декабрендәге 200-ФЗ номерлы таләпләре, яшел үсентеләрне максималь саклау өлешендә;

- «Җитештерү һәм куллану калдыклары турында» 24.06.1998 ел, № 89-ФЗ Федераль законның калдыкларны урнаштыруга карата 12 маддәсе таләпләре;

- «Җир асты байлыклары турында»21.02.1992 №2395-1 РФ Законы таләпләре;

- «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында»гы 03.08.2018 елгы 342-ФЗ санлы Федераль закон таләпләре;

- СанПиН таләпләре 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе» һәм санитар-яклау зоналары билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләре, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 03.03.2018 № 222 карары белән расланган, шул исәптән ИЖС өчен кишәрлекләр, социаль һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары (мәктәпләр, балалар бакчалары, хастаханәләр, ачык типтагы спорт объектлары);

- СанПиН 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» таләпләре;

- «Җир асты суларын пычранудан саклауга гигиена таләпләре» 2.1.5.1059-01 уртак предприятиесе таләпләре;

- билгеләнгән тәртиптә җирләрне бер категориядән икенче категориягә күчерү процедурасы таләпләре, шул исәптән «җирләрне яисә җир кишәрлекләрен бер категориядән икенче категориягә күчерү турында»гы 21.12.2004 елгы 172-ФЗ санлы Федераль закон таләпләре;

- шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары нигезләмәләренең таләпләре (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрендәге 1071 номерлы карары белән расланган) һәм СП 32.13330.2018 «СНиП 2.04.03-85. Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар "(Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 25.12.2018№ 860/пр боерыгы белән расланган);

- "Янгыннан саклану системалары" 4.13130.2013 уртак предприятиесе кагыйдәләре җыелмасының 4.14 п. таләпләре. "Саклау объектларында янгын таралуны чикләү. Күләм-планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр";

- линия корылмаларының саклау зоналарын: элемтә линияләрен, электрүткәргеч линияләрен, суүткәргечләрне, элемтә кабелен һәм торбаүткәргечләрне, автомобиль юлларының санитар өзеклекләрен саклау.

4.13. Территориянең инженерлык әзерлеген үстерү чаралары

Әлеге бүлектә территорияләрне инженерлык әзерлеге чаралары буенча гомуми тәкъдимнәр бирелде. Практикада билгеле бер участокка хас конкрет проблемалардан чыгып эш итәргә кирәк. Капиталь төзелеш объектларын төзегәндә территориянең геологик шартларын, грунтларның токым составын һәм физик үзлекләрен бәяләү, грунтларның эрозиягә чыдамлыгын, грунт суларының яту дәрәҗәсен билгеләү максатында инженер-геологик эзләнүләр үткәрү мәҗбүри. Шулай ук булган төзелеш тәҗрибәсен шундый ук инженер-

геологик шартларда файдаланырга кирәк. Территория рельефын оештыруның соңгы варианты җир кишәрлеген эксплуатацияләүне катлауландыра торган кирәкмәгән табигать процессларының интенсивлыгына, көздә тотылган йөкләнешләргә һәм йогынтыларга, инженерлык чараларына эксплуатация чыгымнарына һәм аларның максатка ярашлылыгына бәйле рәвештә сайлана.

Эрозиягә каршы, шуышуга каршы чаралар

Чокырлар барлыкка килмәсен өчен, елга үзәннәренең һәм чокыр битләренең терраса битләрен агроурманмелиорация ярдәмендә ныгытырга кирәк. 116.13330.2012 "СНиП 22-02-2003. Территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклавы. Төп нигезләмәләр" нигезендә. СНиП 22-02-2003 актуальләштерелгән редакциясе (РФ төбәкләр үсеше министрлыгының 30.06.2012 ел № 274 боерыгы белән расланган), күпьеллык үләннәрне башка ярдәмче саклану чараларыннан башка 35° ка кадәр текәлектәге битләүләрдә (катламнарда) чәчү рөхсәт ителә, ә зуррак текәлектә (45° га кадәр) - грунтны бәйләүче материаллар белән сеңдереп яки яшел габионнар һәм биоматлар кулланып.

Икътисадый максатка ярашлылыкта грунт хәрәкәте процессларын кисәтү һәм тотрыкландыру өчен, кирәкле текәлекне бирү юлы белән битләүнең рациональ профилен ясау, аннары террасаларда су агызу (тау канаулары) урнаштырып, битләүне террасалаштыру, тотрыксыз грунтларны бетерү яки алыштыру чараларына мөрәҗәгать итәргә мөмкин.

Сөзәклекнең рельефын үзгәртү мөмкин булмаса, тотып торучы корылмаларны карарга кирәк.

Авыл хуҗалыгы җирләренең зур мәйданнары булганда, рельефның чагыштырмача беркетелгәнлеге күзәтелә. Яссы эрозия үсешен булдырмау өчен саклагыч урман полосалары утыртырга кирәк.

Өске агымны оештыру гамәлләре

Табигый дренаж өчен уңайсыз шартлары булган проблемалы территорияләр өчен өске агымны оештыру схемасын эшләргә кирәк.

СП 32.13330.2018 «СНиП 2.04.03-85 Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар "(Россия Төзелеш Министрлыгының 25.12.2018 № 860/пр боерыгы белән гамәлгә кертелгән, 23.12.2019 редакциясе) таләпләрен үтәп, су агымнарыннан суны ачык сулыкларга һәм елгаларга, шулай ук чокырларның тальвегларына чыгаруны күздә тотарга кирәк эрозиягә каршы җайланмаларны һәм сазлыкка каршы чараларны һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүнең башка төрләрен чистарту һәм мәҗбүри гамәлгә ашыру буенча.

РФ Хөкүмәтенең «Су басу, ташу зоналары турында» 18.04.2014 ел № 360 карары нигезендә (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) су басу һәм ташу зоналарының чикләрен билгеләү Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органнарының җирле үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән тәкъдимнәре һәм мондый зоналарның чикләре турындагы белешмәләр нигезендә Федераль су ресурслары агентлыгы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш. Су басу зоналарының чикләре дәүләт күчемсез милек кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Җирлек территориясе буйлап аккан елгалар ташу чорында куркыныч тудырмый.

Су басудан, ташудан саклану чаралары

Су басу, ташу процесслары җирлекнең хуҗалык эшчәнлегенә, төзелгән территорияләргә сизелерлек тискәре йогынты ясаган очракта, җирле үзидарә органнары су басу, ташу зоналары булу турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына җибәрә алалар.

Җир асты суларының дәрәҗәсе яисә грунтларның дымлылыгы әлеге төзелеш төре өчен кабул ителгән критик күрсәткечләрдән артып киткән һәм объектларны төзү һәм эксплуатацияләүнең кирәкле шартларын бозган очракта, биналарны, корылмаларны, нигез грунтларын су басудан локаль яклауны да, шулай ук (кирәк булганда) тулаем территорияне яклауны да тәэмин итәчәк чаралар комплексы үткәрү зарур.

Локаль системага дренажлар (боҗралы, нурлы, стена янына куелган, катламлы, вентиляцияле, иярченле),

фильтрлауга каршы пәрдәләр һәм экраннар, шулай ук өске агымны оештыру белән территорияне вертикаль планлаштыру һәм биналарның һәм корылмаларның җир асты өлешләрен гидроизоляцияләү кирә.

Территориаль система эләктереп ала торган дренажларны (баш, яр буе, кисеп алу, системалы һәм янәшәдәгеләрне), фильтрлауга каршы пәрдәләрне, өстән агып төшүне оештырып, территорияне вертикаль планлаштыруны, ачык су агымнарын һәм табигый дренажлауның башка элементларын чистартуны, яңгыр канализациясен һәм су объектларының тигез режимын җайга салуны үз эченә ала.

Сейсмик куркыныч

Биналарны һәм корылмаларны төзегәндә сейсмик куркыныч дәрәҗәсен исәпкә алырга кирәк, бина һәм корылмаларның конструкцияләрен һәм нигезләрен исәпләү СП 14.13330.2018 "Сейсмик районнарда төзелеш " СНиП II актуальләштерелгән редакциясе-7-81* (Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 24.05.2018 № 309/пр боерыгы белән расланган, үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) таләпләре, СП 20.13330.2016 "Йөкләнеш һәм йогынты" СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.01.07-85* (Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 03.12.2016 №891/пр боерыгы белән расланган, үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш.

4.14. Гражданнар оборонасы, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге

Территорияне үстерү проектларын эшләгәндә Гражданнар оборонасы буенча чаралар һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү чаралары (алга таба – гадәттән тыш хәлләр министрлыгы) Исемлеге - гадәттән тыш хәлләрне кисәтүгә, халыкны, территорияләрне яклауга һәм гадәттән тыш хәлләр йогынтысыннан матди зыянны киметүгә юнәлдерелгән инженер-техник чараларны гамәлгә ашыру буенча карарлар техноген һәм табигый характердагы вәзгыятьләр, хәрби хәрәкәтләр алып барганда яки шушы гамәлләр нәтиҗәсендә,

шулай ук диверсияләр һәм террорчылык актлары вакытында килеп чыга торган куркынычлардан.

Инженер-техник чаралар буенча проект карарларын тасвирлау һәм нигезләү ике төркемгә бүленә:

- гражданнар оборонасының инженер-техник чаралары буенча карарлар;

-техноген һәм табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерүнең инженер-техник чаралары буенча карарлар.

Инженер-техник чаралар алдан үткәрелә һәм куркыныч тугач, аварияләр, катастрофалар һәм табигый бәла-казалар нәтиҗәләрен тулысынча бетергәнчегә кадәр арттырыла.

Генераль планның «Гражданнар оборонасы буенча чаралар, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар исемлеге» бүлеге Гражданнар оборонасы һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендәге норматив документлар нигезендә, шулай ук ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының башлангыч мәгълүматларны яңарту турындагы 29.03.2023 елгы 2155/Т3-3-5 номерлы хатын исәпкә алып эшләнде (кушымтаны карагыз).

Гражданнар оборонасы буенча чаралар исемлеге

Территорияне гражданнар оборонасы буенча төркемгә кертүне нигезләү

Башлангыч мәгълүматлар һәм таләпләр нигезендә проектлана торган территория Гражданнар оборонасы буенча төркемнәргә керми.

Объектларны Гражданнар оборонасы категориясенә кертүне нигезләү.

Сугыш вакытында эшен дәвам итә торган объектлар исемлеге, шәһәр яны зонасына күчерелә торган объектлар исемлеге

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә гражданнар оборонасы категориясенә кертелгән оешмалар юк.

Сугыш вакытында эшен дәвам итүче һәм категорияле шәһәрләрдән авыл җирлеге территориясенә күчерелә торган объектлар турында мәгълүмат юк.

«Гражданнар оборонасы буенча инженер-техник чаралар» СП 165.1325800.2014 каралган ихтимал куркыныч зоналары чикләрен билгеләү

Башлангыч мәгълүматлар һәм таләпләр нигезендә, авыл җирлеге территориясе химик зарарлану, җимерелү, радиоактив зарарлану, су басу куркынычы булган зоналарга эләкми.

Гражданнар оборонасы буенча хәбәр итү

Ютазы муниципаль районына хәбәр итү системасы муниципаль берәмлек территориясендә булган, билгеләнгән хәбәр итү сигналларын һәм хәбәр итү парольләрен, шулай ук хәбәр итү сигналларын хәбәр итү системасы абонентларына вакытында җиткерүне тәэмин итүче көчләрнең, элемтә һәм хәбәр итү чараларының, тапшыру челтәрләренең, элемтә каналларының һәм линияләренең, төрле билгеләнештәге һәм ведомствога караган элемтә челтәрләренең оештыру-техник берләшмәсеннән гыйбарәт һәм үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- районның дежур-диспетчерлык хезмәте (бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте) (алга таба-ЕДДС);

– хәбәр итү сигналларын тәүлек буе кабул итү һәм аларны күрсәтелгән органнарның җитәкчеләренә җиткерү йөкләнгән җирле үзидарә органнарының, территориаль органнар бүлекчәләренең һәм хәбәрителә торган органнарның һәм оешмаларның (алга таба-дежур хезмәтләре) дежур хезмәтләре, элемтә линияләре (каналлары) белән тоташтырылган, ведомствога карамыйча хәбәр итүнең техник чаралары.

Генераль планга үзгәрешләр керткән вакытта Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә хәбәр итү системасы юк, сөйләм сирень җайланмалары (РСУ) юк.

Халыкны инженерлык яклауның һәм иң зур эшләүче сменаның торышы

Халыкны заманча җимерү чараларыннан саклауның төп ысулларыннан берсе, эвакуация белән беррәттән, аны саклау корылмаларына яшерү. Җирлек территориясендә гражданнар оборонасы саклау корылмалары юк.

Планировка проектын эшләү вакытына халыкны тыныч һәм сугыш вакытында эвакуацияләүне тәэмин иткәндә гамәлдәге инженер-техник чаралар буенча төп күрсәткечләр башлангыч мәгълүматлар нигезендә шәһәр яны зонасында беренче чиратта һәм хисап чорына күчерелүче таралучы, эвакуацияләнүче халык саны Ютазы муниципаль районының Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә карала.

Җыю-эвакуация (кабул итү-эвакуация) пунктларын урнаштыру Ютазы муниципаль районының Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә карала.

Гражданнар оборонасы буенча проект чаралары

Генераль планга үзгәрешләр кертү гражданнар оборонасының түбәндәге чараларын үткәрүне күздә тота:

1. Авыл җирлеге территориясе химик зарарлану, җимерелү, радиоактив зарарлану һәм су басу ихтималы булган зоналарга эләкмәгәнлектән, әлеге куркынычлардан саклану буенча махсус чаралар үткәрү таләп ителми.

2. Башлангыч мәгълүматлар һәм таләпләр нигезендә саклау корылмалары төзү таләп ителми. Кирәк булганда җәмәгать биналарының подвал, цоколь һәм беренче катларында (мәктәпкәчә балалар учреждениеләре, гомуми белем бирү мәктәбе, спорт комплексы, медицина хезмәте күрсәтү объектлары һ.б.) СП 88.13330.2022

"СНиП II-11-77* гражданнар оборонасының саклау корылмалары" кагыйдәләре җыелмасының

(РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 21.12.2022 ел № 1101/пр боерыгы белән) 4.1 п. нигезендә яшеренү урыннары оештырырга мөмкин.

3. Гражданнар оборонасы буенча эвакуация чараларын Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк. Халыкны эвакуацияләү кирәк булганда:

- кабул итү-эвакуация пунктларының әзерлеген тикшерү;

– эвакуацияләнгән халыкны кабул итү комиссиясен һәм авыл администрацияләрен эвакуацияләнгәннәрне кабул итүгә һәм

урнаштыруга, аларны эшкә урнаштыруга, медицина белән тәэмин итүгә һәм азык-төлек һәм беренче кирәкле әйберләр белән тәэмин итүгә әзерләү;

- кешеләрне утырту һәм төшерүнең тәртипле процессын оештыру.

Эвакуацион кабул итү чараларын уздыру аеруча әһәмиятле икътисад объектлары булган ГО төркемнәренә кертелгән шәһәрләр халкын хәзерге заман җимерү чараларыннан саклауның төп ысулы булып тора.

Территорияләрне халыкны эвакуацияләүне кабул итүгә, урнаштыруга һәм беренче чиратта яшәү белән тәэмин итүгә әзерләү ГО буенча төркемнәргә кертелгән шәһәрләрнең эвакуацияләнүче оешмалары администрациянең эвакуация органнары белән берлектә алдан ук, тыныч вакытта гамәлгә ашырыла.

4. 165.1325800.2014 СП 10 п.нигезендә («гражданнар оборонасының инженер-техник чаралары» СНиП 2.01.51-90 актуальләштерелгән редакциясе) территориядә маскировка чаралары каралмый.

5. Сугыш хәрәкәтләре алып барылганда яисә шушы гамәлләр нәтиҗәсендә халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре һәм яклау чаралары үткәрү кирәклеге турында хәбәр итү системасын оештыру халыкка хәбәр итү системалары турындагы Нигезләмә (утв. Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтиҗәләрен бетерү министрлыгы һәм Россия Федерациясе Цифрлы үсеш, элемтә һәм массакүләм коммуникацияләр министрлыгының 2020 елның 31 июлендәге 578/365 номерлы боерыгы белән) нигезендә башкарылырга тиеш.

"Гражданнар оборонасы. Халыкка хәбәр итүнең техник чаралары. Классификация. Гомуми техник таләпләр" (техник җайга салу һәм метрология буенча Федераль агентлыкның 09.02.2021 елгы 46-ст номерлы боерыгы белән гамәлгә кертелгән)" ГОСТ Р 42.3.01-2021 җавап бирә торган РСУ-600 тибындагы хәбәр итү системасы объектларын урнаштыруны күздә тотарга. Җайланма "Марс-Арсенал" программа-аппарат комплексы белән бәйле булырга тиеш.

Җирлек территориясенең Генераль планына үзгәрешләр кертеп, Ютазы муниципаль районының бердәм дәүләт инспекциясенә тоташтырып, 3 берәмлек сирена сөйләм җайланмасы (РСУ-600 тибындагы) урнаштыру күздә тотыла, өслекнең радиусы 1 км га кадәр җитә.

Сөйләм сиреналары җайланмаларын урнаштырганда торак пунктлар территориясен тулысынча каплауны күздә тотарга кирәк. РСУ мәгълүматларын халыкка тыныч вакыт турында хәбәр итү өчен файдаланырга мөмкин.

Халыкка хәбәр итүгә «Татарстан» ДТРК, «Эфир», «Татарстан Яңа Гасыр» телетапшырулар каналлары, территориядә тапшырулар алып баручы радиостанцияләр җәлеп ителергә мөмкин.

Хәбәр итү системалары алдан, тыныч вакытта төзелергә тиеш.

6. Имин зонадагы радиоактив пычранудан һәм (яисә) химик зарарланудан сакланучы, электр энергиясе белән үзәкләштерелгән тәэмин итүне туктату шартларында су белән тәэмин итә торган су белән тәэмин итү объектларының суммар проект җитештерүчәнлеге халыкның, шул исәптән эвакуацияләнгәннәрнең, шулай ук барлык милек рәвешләрендәге предприятиеләрдә тотыла торган авыл хуҗалыгы хайваннарының һәм кошларының, крестьяннарның ихтыяҗларын канәгатьләндерү өчен җитәрлек булырга тиеш. (фермер) һәм шәхси ярдәмче хуҗалыкларның эчәр суда эшләвен һәм халык өчен бер кешегә тәүлегенә кимендә 25 литр исәбеннән түбәндәгеләрне билгеләргә; авыл хуҗалыгы хайваннары һәм кошлар өчен - Россия Федерациясе Авыл хуҗалыгы министрлыгы билгеләгән нормалар буенча (5.23 п. СП 165.1325800.2014).

Шулай итеп, җирлек халкын су белән тәэмин итү өчен:

Таблица 4.14.1

Авыл җирлеге	Башлангыч ел		Беренче чират		Хисап чоры	
	Халык саны, кеше.	Көнлек запас, м^3	Халык саны, кеше	Көнлек запас, м^3	Халык саны, чел.	Көнлек запас, м^3
Бәйрәкәтамак авыл җирлеге, шул исәптән:	757	18,9	629	15,7	439	10,9
Бәйрәкәтамак ав.	259	6,47	283	7,07	228	5,7
Көрәш	127	3,17	128	3,2	130	3,25

Бүләк ав.						
Подгорный б.	371	9,27	340	8,5	315	7,87

5.30 СП 165.1325800.2014 нигезендә алга таба файдалануга яраксыз су алу корылмалары капланырга, ә үзеннән - үзе агып торган су алу корылмалары көйләүче краннар белән җиһазландырылырга тиеш.

7. «СП 165.1325800.2014 актуальләштерелгән редакциясе «СНиП 2.01.51-90 «ГО буенча ИТМ» нигезендә тотрыклы электр белән тәэмин итү буенча чаралар күрергә кирәк.

35 - 110 (220) кВ һәм аннан да күбрәк көчәнешле энергетика системаларының электр тапшыру бүлү линияләре, аерым чыганакларның зарарлану ихтималын исәпкә алып, боҗраланырга һәм берничә электр белән тәэмин итү чыганакларына тоташтырылырга, шулай ук төрле трассалар буенча узарга тиеш (п 6.89 СП 165.1325800.2014).

Энергосистемаларның электр челтәрләре схемасы энергосистеманы автомат рәвештә балансланган бәйсез эшләүче өлешләргә (блокларга) бүлү мөмкинлеген күздә тотарга тиеш (п 6.85 СП 165.1325800.2014).

Күчмә электр станцияләрен һәм подстанцияләрне куллану мөмкинлеген күздә тотарга кирәк (п 6.90 СП 165.1325800.2014).

8. Җирлек территориясе Гражданнар оборонасы төркемнәренә кермәгәнлектән, газ һәм җылылык белән тәэмин итү буенча махсус төркемнәр таләп ителми.

Табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге

Табигый характердагы гадәттән тыш хәл - билгеле бер территориядә яки акваториядә кеше корбаннарына, кешеләрнең сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерергә яки китерергә мөмкин булган табигый бәла-каза нәтиҗәсендә барлыкка килгән вәзгыять, шактый матди югалтулар һәм кешеләрнең яшәү шартларын бозу. Табигый гадәттән тыш хәлләрне чыганак характеры һәм масштаблары буенча аералар.

Гадәттән тыш хәлләрдә халыкның иминлеген тәэмин итү буенча төп чараларга түбәндәгеләр керә: гадәттән тыш хәлләрнең

нәтиҗәләрен фаразлау һәм бәяләү; мондый хәлләрнең килеп чыгу ихтималын булдырмауга яисә киметүгә, шулай ук аларның нәтиҗәләрен киметүгә юнәлдерелгән чаралар эшләү. Моннан тыш, халыкны гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә өйрәтү һәм аны яклауның нәтиҗәле ысулларын эшләү бик мөһим.

Гадәттән тыш хәлләрне һәм аларның нәтиҗәләрен бетерү эшләрен башкару өчен:

- янгын сүндерү частьләре;

штатлы һәм штаттан тыш һәлакәттән коткару формированиеләре;

- сәламәтлек саклау учреждениеләре персоналы;
- башка учреждениеләрнең персоналы һәм техникасы.

Халыкны һәм матди чараларны ташу (эвакуацияләү) өчен район предприятиеләре һәм оешмаларының автомобиль техникасы кулланылырга мөмкин.

Инженерлык, һәлакәттән коткару һәм торгызу эшләрен башкару өчен шулай ук район предприятиеләре һәм оешмаларының инженерлык техникасы җәлеп ителергә мөмкин.

Хәвефле һәм уңайсыз күренешләрдән, табигый һәм техноген характердагы процесслардан саклану өчен тиешле саклау корылмаларын төзүне һәм эксплуатацияләүне күздә тоткан инженер-техник чаралар үткәрү җирлек халкын һәм территорияләрен яклау эшендә югары нәтиҗәлелеккә ия.

Табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрнең мөмкин булган чыганаклары исемлеге

«Әйләнә-тирә мохитне саклау» бүлеге һәм СП 115.13330.2016 4.8 п. нигезендә карала торган территориядә түбәндәге табигый процесслар һәм күренешләр күзәтелә:

метеорологик (көчле җил, шул исәптән җил; көчле яңгыр, шул исәптән көчле яңгыр; яшенле разрядлар; эре боз; бик көчле кар, көчле буран; кар көртләре; бозлавык-туңу катламнары, көчле салкын; экстремаль югары, түбән температура һ. б.);

Геологик процесслар (116.13330.2012 " СНиП 22-02-2003. Территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклавы. Төп нигезләмәләр". СНиП 22-02-2003 актуальләштерелгән редакциясе):

- эрозия процесслары;
- сейсмиклык.

Куркыныч табигать процессларына һәм күренешләренә характеристика

Проектлаганда табигый һәм техноген факторлар тәэсирендә барлыкка килә торган һәм төзелеш объектларына һәм кешеләрнең тереклек эшчәнлегенә тискәре йогынты ясый торган куркыныч геологик һәм инженер-геологик процессларны һәм күренешләрне бәяләүгә аеруча игътибар белән карарга кирәк.

СП 115.13330.2016 "Хәвефле табигый йогынтылар геофизикасы" 4.6 п. нигезендә. 22-01-95 СНиПның актуальләштерелгән редакциясе хуҗалык үзләштерүе өчен планлаштырыла торган территориядә хәвефле табигать йогынтылары барлыкка килү мөмкинлеген алдан бәяләү нәтиҗәләре буенча ачыклаганда хәвефле табигать процесслары, күренешләр үсеше чикләрен төгәлләштерү һәм аларның параметрларын билгеләү максатларында инженерлык тикшеренүләрен башкарырга кирәк.

4.7 п. нигезендә уртак предприятие кагыйдәләре җыентыгы 115.13330.2016 "хәвефле табигый йогынтылар геофизикасы". СНиП 22-01-95 актуальләштерелгән редакциясе фонд материаллары һәм башка белешмәләр нигезендә алынган хәвефле табигать йогынтыларын алдан бәяләү нәтиҗәләре инженер эзләнүләрен башкаруга бирем төзегәндә башлангыч белешмәләргә кертелергә һәм инженер эзләнүләре программасында эшләрнең составын һәм күләмен планлаштырганда файдаланылырга тиеш.

Татарстан Республикасының язгы ташу чорында су басу (ташу) ихтимал зоналарына эләгүче торак пунктлары исемлеге нигезендә (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 29 августындагы 1625-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган) җирлекнең торак пунктлары ихтимал су басу (ташу) зоналарына эләкми.

РФ Хөкүмәтенең «Су басу, ташу зоналары турында» 18.04.2014 ел № 360 карары нигезендә (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) су басу зоналарын билгеләү Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органының җирле үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән тәкъдимнәре һәм мондый зонаның чикләре турындагы белешмәләр нигезендә Федераль су ресурслары агентлыгы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш. Су басу зоналарының чикләре дәүләт күчемсез милек кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта җирлектә су басу (ташу) зоналарының чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә су басу зоналарының чикләре генераль пландагы картографик материалларда чагылмады.

Уңайсыз метеокүренешләрнең куркыныч комплекслары

Карала торган территориядә аеруча куркыныч климат күренешләре булып көчле салкыннар, яшенле разрядлар, сәгатенә 30 мм һәм аннан да күбрәк көчле яңгырлар; 24 сәгать эчендә 20 мм дан артып киткән кар явулар; тизлеге 30 м/с тан артып киткән давыллы җилләр тора.

Җирлектә ел саен, майдан августка кадәр давыллар һәм көчле җилләр була. Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 05.07.2021 елның 429 номерлы боерыгы нигезендә әлеге күренешне гадәттән тыш хәлгә кертү критерие булып җил тизлеге (җилкенүләрне дә кертеп) 25 м/с һәм аннан да күбрәк санала.

Уңайсыз метео күренешләр булганда кешеләр өчен куркыныч юл һәм күпер өслекләренең, корылмаларның, электр һәм элемтә һава линияләренең, җир өсте торбаүткәргечләренең җимерелүеннән, шулай ук җимерелгән корылма ватыклары, зур тизлек белән очучы пыяла кыйпылчыклары белән кешеләрнең зарарлануыннан гыйбарәт.

Давыллар, ураганнар һәм өермәләрнең барлыкка килүенең төп билгеләре түбәндәгеләр: җил тизлегенең көчәюе һәм атмосфера басымының кискен төшүе, коеп яуган яңгырлар һәм суның давыллы тизлеге, грунт тузанының көчле коелуы.

Җилнең уңайсыз йогынтысы өчен аеруча характерлы:

ауган агачлар, ауган терәкләр, җимерелгән биналар конструкцияләре белән электр һәм элемтә линияләренең өзелүе;

элемтә узелларын электр белән тәэмин итү туктатылу аркасында тотрыклы элемтәне бозу;

жил торак, җитештерү һәм административ биналарның түбәсе, пыялалары зарарлану;

түбән басымлы газүткәргечләрне җимерү, торак микрорайоннарны һәм сәнәгать предприятиеләрен газ белән тәэмин итүне туктату;

урамнарда һәм юлларда өемнәр аркасында транспорт

элемтәсе кыенлашу;

көчле җил вакытында биналарның җимерелүе һәм электр линиясе чыбыкларының чайкалуы массакүләм янгыннарның тиз таралуына ярдәм итә ала.

Метеорологик характердагы куркыныч күренешләрнең нәтиҗәләрен йомшарту өчен тәкъдим ителә:

күренеш барлыкка килү куркынычы турында халыкка хәбәр итү;

электр линияләрен сүндерү, электр челтәрләре ялганмасын өчен кулланучыларны электрсызландыру;

газ белән тәэмин итүне сүндерү, газның агып чыгуын булдырмау һәм, нәтиҗә буларак, янгын яки шартлау ихтималын булдырмау өчен;

биналарны һәм корылмаларны ныгыту, халыкны капиталь корылмаларга, подвалларга һәм сыену урыннарына яшерү, витриналарны, тәрәзәләрне җилле яктан саклау;

Язгы ташуга каршы чаралар уздыру.

Һава температурасының кешеләрнең яшәү һәм эшчәнлек шартларына тискәре йогынты ясый торган тискәре күрсәткечләре экстремаль түбән санала. Экстремаль түбән температураларга -30 °С тан түбәнрәк минималь температураларны кертү кабул ителгән.

Экстремаль түбән температуралар куркынычы туңган һава тәэсиреннән халыкка һәм хуҗалыкка зыян килү белән бәйле. Бу зыянның күләме гадәттән тыш хәлләр куркынычы дәрәҗәсен билгели һәм минималь температура дәрәҗәсенә, аларның йогынтысы дәвамлылыгына, халыкның тыгызлыгына, торак-коммуналь хуҗалык челтәрләренең һәм объектларының тузганлыгына бәйле. Аномаль түбән температуралар көчле җил белән ярашканда аеруча куркыныч хәлләр барлыкка килә. Мондый чорларда торак-коммуналь даирәдә, транспортта гадәттән тыш хәлләр булу ихтималы сизелерлек арта, халык арасында зыян күрүчеләр саны арта.

Экстремаль түбән температураларга бәйле гадәттән тыш хәлләрдән килгән социаль һәм икътисадый зыян күләмнәрен торак-коммуналь хуҗалык объектларын, юл хезмәтләрен, тормышны тәэмин итү системаларының нормаль эшләвен тәэмин итүче башка ведомстволарны кышкы шартларга сыйфатлы әзерләү шартларында, шулай ук салкыннарның

мөмкин булган интенсивлыгы турында үз вакытында фараз һәм аларны дәвамлылыгы. Бу экстремаль түбән температурадан зыян күрергә мөмкин булган һәркемгә яклау һәм каршы тору чараларын күрергә, ә гадәттән тыш хәлләр министрлыгы хезмәтләренә кирәкле көчләрнең һәм чараларның мөмкин булган гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәләрен бетерүгә әзерлеген тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Һаваның экстремаль түбән температурасы куркынычы булганда:

биналарны җылылык саклау, җылылык районнарын бүлеп бирү, резервлау (котельныйлар салкын резервта) һәм, кирәк булганда, җылылык белән тәэмин итүнең резерв чыганакларын тоташтыру;

бураннарда, җилләрнең кар ташуы аркасында, юлларны вакытлыча кардан саклау;

планировка ысуллары яисә яшел үсентеләр утырту ярдәмендә селитеб территорияләрнең өстенлек итүче җилләрдән микроклиматын яхшырту өчен кышкы чорда җилдән саклау.

Һава температурасының кешеләр тормышы һәм эшчәнлеге өчен уңайсыз һәм катлаулы шартлар тудыручы уңай күрсәткечләре экстремаль югары дип санала.

Экстремаль югары температураларга 30 °С тан югары булган максималь температураларны кертү кабул ителгән.

Экстремаль югары температуралар куркынычы җир өсте һавасының җылылык тәэсиреннән халыкка һәм хуҗалыкка зыян килү белән билгеләнә. Бу зыянның күләме гадәттән тыш хәлләр куркынычы дәрәҗәсен билгели һәм максималь температура дәрәҗәсенә, эссе чорның озынлыгына һәм халык тыгызлыгына бәйле. Елның җылы сезонында аномаль югары температура берничә көн дәвамында саклана һәм һаваның чагыштырмача дымлылыгы түбән булу аеруча куркыныч. Мондый чорларда халык арасында зыян күрүчеләр саны, катлаулы җитештерү-технологик процесслар эшендә өзеклекләр саны, аграр секторда корылык шартларыннан югалтулар, шулай ук янгыннар куркынычы кискен арта.

Экстремаль югары температуралар китереп чыгарган гадәттән тыш хәлләрдән килгән социаль һәм икътисадый зыянны киметүнең төп ысулы булып эссе һава торышының

мөмкин булган интенсивлыгы һәм дәвамлылыгы турындагы фаразны тәэмин итү һәм озакка сузылган эссе һава торышы башланганда кайбер кагыйдәләрне үтәү тора. Бу табигый бәла-казадан зыян күрергә мөмкин булган һәркемгә, шулай ук гадәттән тыш хәлләр министрлыгының тиешле хезмәтләренә кирәкле яклау һәм каршы тору чараларын күрергә мөмкинлек бирәчәк.

Куркыныч метеорологик күренешләр чагылыш тапкан чорда халыкка үз-үзен тотышы турында мәгълүмат бирүне күздә тотарга кирәк.

Автомобиль юлларын кышкы карап тоту гамәлләре башкарыла торган эшләр максималь җиңеләйгәндә һәм арзанайганда автотранспорт хәрәкәте өчен нормаль шартлар тәэмин итүгә кайтып кала:

- даими яисә вакытлыча кар саклау чаралары урнаштыру юлы белән кар көртләре барлыкка килүне булдырмау буенча саклау чаралары;

- профилактик чаралар, аларның максаты - үтеп баручы транспорттан юл өслегендә бозлавык барлыкка килүгә юл куймау;

- юлда кар һәм боз калдыкларын бетерү һәм аларның автомобиль хәрәкәтенә йогынтысын киметү чаралары;

- тәүлекнең караңгы вакытында юлларны яктырту.

Юлларны кар көртләреннән саклау даими яки вакытлыча кардан саклау ярдәмендә башкарыла. Кардан саклауга урман полосалары һәм даими коймалар, вакытлыча кар тоткарлаучы щитлар, кар траншеялары, валлар һ. б. керә.

Ландшафт (табигый) янгыннар

Урман фонды җирләре 411,30 га мәйданны били, бу авыл җирлегенең барлык мәйданының якынча 5,07% тәшкил итә (картографик материалга ярашлы).

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә Ютазы кишәрлеге урманчылыгының «Бөгелмә урманчылыгы» ДКУ урманнары урнашкан.

Җирлекнең урман утыртмалары янгын куркынычы III класслы утыртмаларга керә (Татарстан Республикасы Урман хуҗалыгы министрлыгының "2030 елга кадәр Татарстан Республикасы урман хуҗалыгын үстерү стратегиясен раслау турында"24.07.2017 ел №547-осн боерыгы нигезендә).

Янгын чыгуның төп сәбәбе - янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәмәү (кеше факторы), шулай ук яшенле разрядлар. Урманнарда коры-сары агачлар булу сәбәпле, корылык чорында урман янгыннары чыгу ихтималы арта. Моннан тыш, җирлек урманнарында янгын куркынычы югары дәрәҗәдә автомобиль юллары һәм электр линияләре челтәрләре тудыра.

Татарстан Республикасының урман янгыннары куркынычы янаган торак пунктлары исемлеге нигезендә җирлекнең торак пунктлары урман янгыннары куркынычы янаган торак пунктларга керми (ТР МК 06.03.2023 ел, №209 карары белән расланган). ТР Министрлар Кабинетының "2023 елда Татарстан Республикасында янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары турында"06.03.2023 ел, № 209 карары нигезендә җирлек территориясендә коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача берләшмәләре, балаларның ялын һәм аларны савыктыруны оештыручы оешмалар, Экономика объектлары, урман кишәрлекләре белән чиктәш савыктыру оешмалары юк.

Җирлектә төзелеш каттый рәвештә «Янгыннан саклану системасының Саклау объектларында янгын таралуны чикләү. Күләм-планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр" 4.14 СП 4.13130.2013 пункты нигезендә башкарылырга тиеш. Бер, ике катлы индивидуаль төзелешле авыл җирлекләре төзелешләре чикләреннән, шулай ук бакча, дача һәм йорт яны җир кишәрлекләре территориясендәге йортлардан һәм хуҗалык корылмаларыннан урманчылыклардагы (урман паркларындагы) урман утыртмаларына кадәр янгынга каршы ара кимендә 30 м.

Авыл җирлеге халкы өчен табигый янгыннар куркынычы, табигый янгыннарның кешеләргә, аларның мөлкәтенә, предприятиеләрне юк итүгә турыдан-туры йогынты ясау ихтималы бар, шулай ук көчле төтен чыгу куркынычы бар, бу вакытта автомобиль транспорты хәрәкәте бозылу, экологик

вәзгыять һәм, нәтиҗәдә, кешеләрнең сәламәтлек торышы начараю ихтималы бар.

Табигать янгыннарының кешеләргә, аларның мөлкәтенә турыдан-туры йогынтысы, предприятиеләрне юк итү ихтималы аз.

Урман янгыннарын сүндерү эшләренә җитәкчелекне оештыру; урман янгыннары нәтиҗәсендә барлыкка килгән урманнардагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү; урман янгыннарын сүндерү эшләрен башкарганда ведомствоара хезмәттәшлекне оештыру максатларында РФ табигый байлыклар һәм экология министрлыгының "Урман янгыннарын сүндерү кагыйдәләрен раслау турында"гы 01.04.2022 ел, № 244 боерыгы чыгарылды.

Авыл җирлеге территориясендә ландшафт (табигый) янгыннары таралуны булдырмау гамәлләре

Россия Федерациясе территориясендә РФ Хөкүмәтенең 2020 елның 16 сентябрендәге 1479 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясендә Янгынга каршы режим кагыйдәләре гамәлдә (01.01.2021 елдан гамәлдә һәм 31.12.2026 елга кадәр гамәлдә).

Җирлекләр һәм торак пунктлар территориясендә Ландшафт (табигый) янгыннары таралуны булдырмау өчен янгынга каршы режим кагыйдәләренең II бүлеге нигезендә чаралар башкару зарур, аерым алганда:

- урманчылыклар белән чиктәш, шулай ук торфлы туфраклы районнарда урнашкан яклау объектларында киңлеге кимендә 1,5 метр булган янгынга каршы минераллаштырылган яклау полосалары булдыру, янгынга каршы ераклыклар булдыру, җәйге чорда коры үсемлекләрне, үсентеләрне, куакларны бетерү (җыю) һәм табигый янгыннар вакытында Ут таралуны кисәтә торган башка чаралар күрү күздә тотыла. Янгынга каршы минераллаштырылган полосалар янгын сүндерү максатларында торак пунктларга һәм су чыганакларына баруга комачауларга тиеш түгел.- янгынга каршы минераллаштырылган полосалардан һәм янгынга каршы ераклыклардан төрле корылмалар һәм ярдәмче корылмалар төзү, авыл хуҗалыгы эшләрен алып бару, янучан

материаллар, чүп-чар, көнкүреш калдыклары, шулай ук агач, төзелеш һәм башка янучан материаллар калдыкларын туплау өчен файдалану тыела.

Урманнарда янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләре нигезендә, РФ Хөкүмәтенең 2020 елның 7 октябрендәге 1614 номерлы карары белән расланган (2021 елның 1 гыйнварыннан 2027 елның 1 гыйнварына кадәр гамәлдә) кар капламы төшкән көннән алып тотрыклы яңгырлы көзге һава торышы яки кар капламы барлыкка килгәнгә кадәр дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, учреждениеләр, оешмалар, башка юридик затлар оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек формаларына карамастан, крестьян (фермер) хуҗалыклары, иҗтимагый берләшмәләр, шәхси эшмәкәрләр, вазыйфаи затлар, урман янәшәсендәге территориягә ия булган, аннан файдаланучы һәм (яисә) эш итүче Россия Федерациясе гражданнары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар (урман үсемлекләре белән капланган җирләр) аларны коры үлән үсемлекләреннән, камыл калдыкларыннан, ауган агачлардан, кисү калдыкларыннан, җитештерү һәм куллану калдыкларыннан һәм башка янучан материаллардан кимендә 10 метр киңлектәге полосада чистартуны тәэмин итәләр, территориянең һәм (яисә) урманның чикләрен йә киңлеге кимендә 1,4 метр булган янгынга каршы минераллаштырылган полоса яисә башка янгынга каршы барьер белән аералар.

Урманнарда янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары

Россия Федерациясендә урманнарда янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләре гамәлдә, РФ Хөкүмәтенең 2020 елның 7 октябрендәге 1614 номерлы карары белән расланган (2021 елның 1 гыйнварыннан 2027 елның 1 гыйнварына кадәр гамәлдә).

Урманнарда янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары күрсәтелгән Кагыйдәләр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш. Кагыйдәләр җирләрнең һәм урманнарның максатчан билгеләнешенә һәм урманнарда янгын куркынычсызлыгын тәэмин итүгә бәйле рәвештә урманнарда

янгын куркынычсызлыгы чараларына карата урманнардан файдаланганда, саклаганда, яклаганда, яңадан торгызганда, урманнарда башка эшчәнлек алып барганда һәм гражданнар урманнарда булганда бердәм таләпләр билгели, шулай ук дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, юридик затлар һәм гражданнар тарафыннан үтәлүе мәҗбүри булып тора.

Табигать территорияләрендә янгынга каршы профилактика янгыннар килеп чыгуны кисәтүгә, аларның таралуын чикләүгә юнәлдерелгән чаралар комплексын, янгыннарга каршы уңышлы көрәш һәм урманнарның янгынга каршы торучанлыгын тәэмин итә торган оештыру-техник һәм башка чараларны үткәрүне күздә тота.

Табигать янгыннары килеп чыгуны кисәтү пропаганда һәм агитация, халыкның табигать территорияләренә баруын җайга салу, янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләренең үтәлешен тикшереп тору, янгыннар килеп чыгу ихтималын киметә торган оештыру-техник чаралар максатларында дәүләт янгын күзәтчелеге ярдәмендә гамәлгә ашырыла. Янгыннарның таралуын чикләү агачлыкларның составын җайга салу, аларны чүп-чардан чистарту, янгынга каршы киртәләр системасын, юллар һәм сулыклар челтәрен булдыруны, шулай ук территорияләрне контрольдә тотып яндыруны үз эченә алган территорияләрне янгынга каршы төзекләндерү исәбенә утыртмаларның (табигый һәм ясалма) янгынга каршы торучанлыгын арттырудан гыйбарәт.

Табигать территорияләренең янгынга каршы торучанлыгын арттыра торган оештыру-техник һәм башка чаралар җирле халыкны җирлектә янгыннарны кисәтү, ачыклау, сүндерү эшләренә әзерләүдән, янгынга каршы объектларны төзү һәм ремонтлаудан, хакимият органнары, арендаторлар белән эшләүдән гыйбарәт.

Урман янгыннарын сүндерү эшләренә җитәкчелекне оештыру урман янгынын сүндерү планы нигезендә гамәлгә ашырыла (РФ табигый байлыклар һәм экология министрлыгының "урман янгыннарын сүндерү кагыйдәләрен раслау турында" 2022 елның 1 апрелендәге 244 номерлы боерыгы)

Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге

Техноген характердагы гадәттән тыш хәл – объектта, билгеле бер территориядә авария килеп чыгу нәтиҗәсендә кешеләрнең нормаль тормыш һәм эшчәнлек шартлары бозыла, аларның гомеренә һәм сәламәтлегенә куркыныч яный, халык мөлкәтенә, халык хуҗалыгына һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян килә торган хәл. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне аларның килеп чыгу урыны һәм гадәттән тыш хәл чыганагының зарарлы төп факторлары характеры буенча аералар. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр шартлаулар, янгыннар, җимерелүләр, химик һәм радиоактив матдәләр чыгарулар, Техносфера объектларында җимерелүләр, егылулар, ишелүләр нәтиҗәсендә барлыкка килә.

Гадәттән тыш хәлләрдә халыкның иминлеген тәэмин итү буенча төп чараларга түбәндәгеләр керә: гадәттән тыш хәлләрнең нәтиҗәләрен фаразлау һәм бәяләү; мондый хәлләрнең килеп чыгу ихтималын булдырмауга яисә киметүгә, шулай ук аларның нәтиҗәләрен киметүгә юнәлдерелгән чаралар эшләү. Моннан тыш, халыкны гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә өйрәтү һәм аны яклауның нәтиҗәле ысулларын эшләү бик мөһим.

Гадәттән тыш хәлләрне һәм аларның нәтиҗәләрен бетерү эшләрен башкару өчен:

- янгын сүндерү частьләре;

штатлы һәм штаттан тыш һәлакәттән коткару формированиеләре;

- сәламәтлек саклау учреждениеләре персоналы;
- башка учреждениеләрнең персоналы һәм техникасы.

Халыкны һәм матди чараларны ташу (эвакуацияләү) өчен район предприятиеләре һәм оешмаларының автомобиль техникасы кулланылырга мөмкин.

Инженерлык, һәлакәттән коткару һәм торгызу эшләрен башкару өчен шулай ук район предприятиеләре һәм оешмаларының инженерлык техникасы җәлеп ителергә мөмкин.

Хәвефле һәм уңайсыз күренешләрдән, табигый һәм техноген характердагы процесслардан саклану өчен тиешле

саклау корылмаларын төзүне һәм эксплуатацияләүне күздә тота торган инженер-техник чаралар үткәрү җирлек халкын һәм территорияләрен яклау эшендә югары нәтиҗәлелеккә ия.

Потенциаль куркыныч объектлар

Башлангыч мәгълүматлар (Ютазы муниципаль районы Башкарма комитетының 28.02.2024 № 612 -к хаты) һәм һәлакәтләре Гадәттән тыш хәлләр зонасы барлыкка килүгә китерергә мөмкин булган потенциаль куркыныч объектлар таләпләре нигезендә Бәйрәкәтамак авыл җирлегендә юк.

Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрнең башка чыганаклары

Җирлек территориясендә потенциаль куркыныч булмаган, ләкин техноген гадәттән тыш хәлләр чыганагы булырга мөмкин объектлар урнашкан.

Җирлекнең тормыш тәэмин итү объектларында гадәттән тыш хәлләр булуы ихтимал.

Җирлек территориясе буйлап газ бүлү челтәрләренең газүткәргечләренең берничә тармагы, электр тапшыру линияләре уза, ГРП, трансформатор подстанцияләре урнашкан.

Инженерлык инфраструктурасының гамәлдәге объектлары һәм аны үстерү чаралары турында мәгълүмат әлеге генераль планның «Инженерлык инфраструктурасы» бүлегендә (3.13.һәм 4.12.нигезләү материалларының аңлатма язуы) бирелгән.

«Инженерлык инфраструктурасы» бүлеге нигезендә җирлекнең авыл торак пунктларына табигый газ бистәара югары басымлы газүткәргечләр буенча газ бүлү пунктларына (ГРП, ШРП) җибәрелә. Аннары түбән басым челтәрләре буенча турыдан-туры кулланучыга. Генераль планда, территорияне үзләштерүне исәпкә алып, газ белән тәэмин итү системасын үстерү күздә тотыла.

Урта һәм югары басымлы газ белән тәэмин итү челтәрләре, "хәвефле җитештерү объектларының сәнәгать куркынычсызлыгы турында" 21.07.2017 ел № 116-ФЗ Федераль закон нигезендә, хәвефле җитештерү объектларына керә.

Газ бүлү системалары объектларында һәлакәтләрнең сәбәпләре:

җир асты газүткәргечләренең механик зарарлануы;

җир өсте газүткәргечләренең механик зарарлануы;

тышкы газүткәргечләрнең коррозиядән зарарлануы;

эретеп ябыштырылган тоташулар өзелү;

табигый күренешләр нәтиҗәсендә газүткәргечләрнең зарарлануы;

ГРПдан соң басымның күтәрелүе;

башка сәбәпләр.

Газүткәргечләрнең герметиксызлануы вакытындагы аварияләр түбәндәге процесслар һәм вакыйгалар белән бергә бара: кисеп алучы арматура эшләтеп җибәргәнче газ агып чыгу (арматураны ябуга импульс булып продукт басымының кимүе тора); кисеп алучы арматураның ябылуы; арматура кисеп алган торба участогыннан газ агып чыгу.

Торбаүткәргечләрнең куркыныч җитештерү факторлары булып:

торба үткәргечнең яки аның элементларының җимерелүе, металл һәм туфрак кыйпылчыкларының таралуы;

торба үткәргеч җимерелгәндә продуктның януы, ачык ут һәм янгынның термик тәэсире;

газ газ-һава катнашмасы шартлау;

биналар, корылмалар, җайланмалар җимерелү һәм зыян күрү;

кислород концентрациясе түбән булу;

төтен;

продук продукциянең агулылыгы.

Статистика күрсәткәнчә, аварияләрнең якынча 80% ы янгын белән бергә бара. Очкыннар газ кисәкчәләренең металл һәм грунтның каты кисәкчәләре белән тәэсир итешүе нәтиҗәсендә барлыкка килә. Гадәти горение залга үзгәртелә ала вакытында шартлау булды хисабына самоускорения пламени каршындагы аны тарату буенча рельеф һәм урманда.

ГРП һәм груда аварияләр вакытында бинага газ агып чыгу шартлау һәм янгын куркынычы булган катнашма хасил булуга китерә, аның януы янгын яки шартлау китереп чыгара. Моннан тыш, газның факелда януы да мөмкин. ГРПда технологик процесс бозылу аркасында түбән басымлы газүткәргечтә басым арта, бу куллану чыганакларында, шул исәптән торак йортларда яки котельныйларда газ җиһазларының герметизациясен

бетерүгә, биналарның пычрануына, ә яндыру чыганаклары булганда - газ катнашмасының януына яки шартлауга китерә торган очраклар билгеле.

Котельныйлар биналарында, газ үткәргечләрендә авария ситуацияләре (проект аварияләре) килеп чыгуның мөмкин булган төп эчке сәбәпләре булырга мөмкин:

Персоналның хаталы гамәлләре, аларга кертергә мөмкин:

- куркынычсызлык техникасы, технологик регламент кагыйдәләрен, вазыйфаи инструкцияләр таләпләрен бозу;

- хезмәт күрсәтүче персоналның мораль-психологик хәле.

Приборларның ватылуы, җиһазлардагы җитешсезлекләр:

- җиһазларның техник торышы канәгатьләнерлек булмау, физик таушалу, металлның арыганлыгы, коррозия, эретеп ябыштыруның ватылуы, эш регламентын бозу нәтиҗәсендә җиһазларның механик зарарлануы;

- электр көче челтәрләренең төзексезлеге;

газ үткәргечләренең төзексезлеге;

- яшеннән саклануның канәгатьләнерлек булмавы, электр энергиясен бирүне туктату.

Килеп чыгуның тышкы сәбәпләренә (проект артындагы аварияләр) түбәндәгеләрне кертергә мөмкин:

авиация һәлакәте нәтиҗәсендә очу аппаратының егылуы;

- давыл нәтиҗәсендә объектның җимерелүе;

- тышкы йогынтыдан янгын чыгу нәтиҗәсендә ГВ һәм башка янгын куркынычы булган компонентлар булган бина эчендә янгын;

- объект биналарына һәм корылмаларына яшен сугу;

- җир тетрәү нәтиҗәсендә корылмаларның җимерелүе;

диверсия, шул исәптән ВВ зарядларын шартлату.

Иң зур нәтиҗәләре булган аварияләрнең ихтимал сәбәпләре булырга мөмкин:

– газ үткәргечнең сызыкча өлешендә котельняга керү юлында аерма, тишектән газ чыгу, яндыру чыганагы булганда тиз арада ялкынсыну, факел януы;

- газүткәргечнең котельнаяга керү юлындагы сызык өлешендә өзелү, тишектән газ агып чыгу, шартлау куркынычы булган катнашма болыты (ГВС болыты) хасил булу, газ-һава катнашмасы шартлау;

- кабызу чыганагы булганда, котельныйда газ агып

чыкканда газ-һава катнашмасының шартлавы;

Аварияләрнең иң ихтимал сценариеның мөмкин сәбәпләре булырга мөмкин:

- газүткәргечнең герметиксызлануы (бөтенлеген бозу), табигый газның атмосферага агып чыгуы, аннан соң таралуы ешрак була;

- котельняга керү юлында газүткәргечне фаш итү (бөтенлеген бозу), тишектән газ чыгу, яндыру чыганагы булганда тиз арада кабынып китү, факел януы.

Бүлгеч (шул исәптән бистәара) газүткәргечләрдәге аварияләрнең төп сәбәпләре түбәндәгеләр булырга мөмкин: торбаларның, өчпочмакларның, газ краннарының, муфтларның, кушымталарның, прокладкаларның һәм башка детальләрнең заводта ватылуы; төзелеш-монтаж эшләренең, нигездә авария хәлендәге тоташмаларның ватылуы; коррозиягә юнәлтелгән ярыкларның стрессы, бүгенге көндә ачыклана торган аеруча куркыныч дефектлар беренчел бурычларның берсе.

Газ челтәрләрен һәм корылмаларын эксплуатацияләү практикасы системаның аерым элементлары зарарланган очракта агып чыга торган газ җиңел кабынырга мөмкинлеген күрсәтә, шуннан соң аның интенсив януы башлана.

Гадәти шартларда газүткәргечләрдә иң киң таралган зарарланулар булып корыч торбалар тоташкан урыннар өзелү, чуен торбалар сыну, арматураның төзек булмавы, конденсат җыючылар, контроль торбалар башлыкларының зарарлануы, сырлы, фланецлы һәм сальниклы тоташмаларның тыгыз булмавы һ. б. тора.

Зыян күрү учагында иң зур куркынычны җимерелгән торак йортларда һәм сәнәгать предприятиеләренең газлаштырылган биналарында челтәрләрне бозудан һәм өзүдән көтәргә кирәк. Бу котылгысыз рәвештә массакүләм януларга китерәчәк.

Газ челтәрләрендәге авария эшләре, нигездә, кешеләр утыра торган биналарның пычрануын булдырмау һәм бетерү, шулай ук газ агып чыккан урыннарда яну учакларын бетерү белән бәйле.

Газ барлыкка килү ихтималының төп сәбәбе-бинаның подвалы буенча узучы газ йорт кертүләренең яки линияләрнең зарарлануы.

Газ коллекторларга (җылылык, кабель, катнаш) эләгү аеруча куркыныч, алар буенча газ биналарның подвалларына үтеп керә ала.

Күп очракта зарарланган урыннардан чыккан газ кабынырга мөмкин. Факелның зурлыгы газ басымына һәм тишекнең зурлыгына бәйле. Түбән басым-зур кыенлыклар тудырмый. Газ чыккан урынны балчык белән сылыйлар, ялкынга юеш брезент яки киез ташлыйлар, туфрак, ком сибәләр. Югары басым - ялкынны газүткәргечне грунт белән күмеп, аны тыгызлап яки газүткәргечне су белән тутырып сүндерәләр. Күпчелек очракта моның өчен бикләр ярдәмендә басымны алдан киметү таләп ителә. Газүткәргечне су белән гидрозатвор һәм конденсат җыю урыннары аша тутырырга мөмкин.

Ялкынны инерт газ агымы, компрессордан кысылган һава яки янгын насосы суы белән сүндерергә кирәк. 300-600 кПа басымлы компрессордан газ чыгу урынына бер яки берничә шланг белән юнәлтелгән кысылган һава агымы белән газүткәргечтә 60 кПа кадәр басым булганда ялкынны бәреп төшерергә мөмкин.

Югары вольтлы җиһазларны яклау өчен җирлекнең подстанцияләрендә төрле саклагычлар һәм автоматика урнаштырылган: көч трансформаторларында: газ саклагыч, дифференциаль ток саклагыч, максималь ток саклагыч, артык җылынудан һәм артык йөкләнештән саклау, май дәрәҗәсе төшүдән саклау, көчәнеш юкка чыгудан саклау.

Электр белән тәэмин итү системасы объектларында гадәттән тыш хәлләр булырга мөмкин.

Электр белән тәэмин итү системаларында гадәттән тыш хәлләр куркынычы түбәндәгеләрдән арта: җиһазларның хезмәт итү вакыты (тузганлыгы); җиһазларда җитештерү дефектлары булу; кеше факторы (хезмәт күрсәтүче һәм ремонтлаучы персонал тарафыннан эксплуатацияләү нормаларын һәм кагыйдәләрен бозу); климат шартлары (көчле һәм шкваллы җил, юеш кар рәвешендәге көчле явым-төшемнәр). Җир өслегенә эленгән электрүткәргечләрнең һава линияләре (ЛЭП)

һәм көч кабельләре кулланыла торган җир асты линияләре (су асты) лэпларын аералар.

Һава электр линияләре экономиялерәк, аларны ремонтлау җиңелрәк, әмма алар тышкы йогынтыдан, мәсәлән, агачлар линиягә егылудан, яшен сугудан һәм чыбык урлаудан сакланмаган. Еш кына чыбыкларга артык ябышкан кар яки бозлану терәкләрнең төшүенә китерә торган очраклар да була. Кабель линияләре, бигрәк тә коллектор линияләре, тышкы йогынтыдан күпкә яхшырак саклана.

Электр тапшыруның һава линияләрендә техноген гадәттән тыш хәлләр чыганаклары булып техник җайланмаларның һәм терәк конструкцияләренең төп элементларының җимерелүе (җимерелүе) белән бәйле мөмкин булган аварияләр тора. Аварияләр эчке сәбәпләр (төзү-монтаж эшләренең ялгышуы, линияне эксплуатацияләү кагыйдәләрен бозу) белән дә, тышкы сәбәпләр белән дә бәйле булырга мөмкин. Тышкы сәбәпләр табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаклары, шул исәптән террорчылык актлары йогынтысы булырга мөмкин.

Техник җайланмаларның, шулай ук һава линиясе терәкләре конструкцияләренең таяныч элементларының җимерелүе белән бәйле аварияләр вакытында төп зарарлы факторлар булып җайланма ватыкларының, корылма конструкцияләренең механик йогынтысы тора. Электр тогы йогынтысы да зарарлы факторлар булырга мөмкин.

Кешеләрне һәм техниканы механик зарарлау куркынычы булган куркыныч зоналарның чиге булып мөмкин булган өем зонасы торачак. Техник җайланманың яки корылманың бөтенлеген саклап калган очракта (мәсәлән, ВЛ терәкләре), өемнәрнең таралу мөмкинлеге булган зоналарның зурлыклары корылмаларның зурлыкларына тигез булачак.

Электр үткәргечләре өзелгәндә һәм алар җиргә төшкәндә зарарланган электр җайланмасын сүндерә торган реле саклау системалары эшләмәү очраклары булуы ихтимал. Җиргә эләккән үткәргеч тирәсендә ток таралу зонасы барлыкка килә. Бу үткәргеч төшкән зонада җир өслегендә электр потенциалы барлыкка килүгә китерә. Кеше үткәргеч төшкән зонада хәрәкәт иткәндә аның аяклары төрле электр потенциаллары астына эләгергә мөмкин, аларның аермасы «адым көчәнеше» дип атала,

һәм кеше тәне аша «аяк-аяк» чылбыры буенча электр тогы агачак.

Һава линияләрендә аварияләр очрагында мөмкин булган гадәттән тыш хәлләр чыганакларының зарарлы факторлары зоналары локаль характерда була. Һава электр тапшыру линияләре янындагы территориядә яшәүче халык саныннан булган кешеләрнең һәлакәтләр булу ихтималы аз.

ВЛ трассалары линия үткән районда алып барыла торган хуҗалык эшчәнлеге характерын исәпкә алып проектлана, шулай ук саклау зонасы булдырыла һәм электр тапшыру һава линияләре янында хуҗалык эшчәнлеге чикләнә. Янгын куркынычсызлыгы янмый торган конструкцияләр куллану, кыска ялганыш токларын автомат рәвештә сүндерү, терәкләрне җиргә утырту, төрле фазадагы үткәргечләр арасындагы бер-берсенә тоташу буенча куркынычсыз араларны саклау белән тәэмин ителә.

«Инженерлык инфраструктурасы» бүлеге нигезендә Бәйрәкәтамак авыл җирлеген хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итүнең төп чыганагы булып җир асты сулары тора. Халык суны су алу скважиналарыннан, индивидуаль скважиналардан, су ташу колонкаларыннан һәм каптировкаланган чишмәдән файдалана.

Торак пунктны су белән тәэмин итү системасы корылмаларына су алу скважиналары, су җыю манаралары керә. Бәйрәкәтамак ав. Подгорный бистәсендә су башнялары урнашкан, җирлек территориясендә чишмә бар.

Яңгыр һәм кар суларын агызу җайга салынмый һәм рельефның түбәнрәк урыннарына алып барыла. Генераль планда территорияне үзләштерүне исәпкә алып, су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу системасын үстерү күздә тотыла.

Җир асты коммуникацияләрендә авария вакытында биналарның подвал өлешләрен су басу ешрак була. Бу вакытта биналарның һәм корылмаларның, юлларның конструктив өлешләре деформацияләнергә мөмкин, электр үткәргечләре зарарланганда – кыска ялгану, кешеләргә электр тогы зарарлану, алар төрле авырлыктагы җәрәхәтләр һәм пешүләр алырга мөмкин.

«Инженерлык инфраструктурасы» бүлеге нигезендә усадьба төзелешен җылыту түбән басымлы табигый газда эшләүче 2 яисә бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарын җылытуның локаль чыганакларыннан гамәлгә ашырыла. Җәмәгать учреждениеләре автоном котельныйлардан файдалана.

Котельныйлар һәрвакытта да көчле салкыннарга яки температура режимының кискен үзгәрешләренә түзә алмыйлар. Күп кенә заманча котельныйлар үз эшчәнлекләрен табигый газда алып баралар, шуңа күрә газүткәргечләрдәге аварияләр вакытында җылылык бирү эшчәнлеге автомат рәвештә бозыла.

Котельныйлар шулай ук җиһазларның тузуына дучар була, бу исә авария хәленең еш килеп чыгу сәбәбе булып тора. Еш кына алар көзге-кышкы чорда, йөкләнеш арткан чорда була. Кышкы вакытта котельныйларның баш тартуы кешеләрнең үз фатирларында яшәвен мөмкин итми, бу эвакуация чараларын оештыруга китерә.

Җирлектә «инженерлык инфраструктурасы» бүлеге нигезендә утарларны җылылык белән тәэмин итү җылылык белән локаль чыганаклардан яисә түбән басымлы табигый газда эшли торган бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарыннан гамәлгә ашырыла.

Куркыныч зонасына нигездә даими түгел, ә эпизодик рәвештә эшли торган казаннар эләгә. Йомшак урыннар җылыту системасы катарга мөмкин булган урыннарда урнашкан - бу киңәйтү баклары, циркуляция торбалары һәм чорма тибындагы салкын бүлмәләр. Казаннар шартлауның төп сәбәбе - җылыту системасының катуы, шул ук вакытта торбалардагы су циркуляцияләнми башлый. Шул ук вакытта ягулык януын дәвам итә. Казанның чуен (металл) секцияләре яки торбалар эчендә су кайный. Шул ук вакытта система эчендә пар басымы бик тиз үсә башлый. Берникадәр вакыт эчендә басым үсешенең критик ноктасына ирешеләчәк, аңа металл түзә алмый – һәм торбалар һәм Казан секцияләренең җимерелү нәтиҗәләре нинди булачагын алдан белеп булмый.

Шулай ук индивидуаль көнкүреш казаны төзек булмаган очракта көнкүреш газы шартлау ихтималы да бар. Көнкүреш газы шартлауның сәбәбе аның озак вакытка йорт биналарына агып чыгуы, бинада билгеле бер газ концентрациясенә ирешү

һәм аннан соң газ-һава катнашмасының теләсә нинди очкычтан детонациясе (теләсә нинди электр приборын, шул исәптән гади лампочканы кабызу, ишеккә шалтырату һ.б.). Шуны аңларга кирәк, газның һәр агып чыгуы да шартлауга китермәячәк, фаҗигагә юл куймаска төзек вентиляция, газ җиһазларына техник хезмәт күрсәтү һәм гражданнарның уяулыгы ярдәм итәчәк.

Эре коммуналь аварияләрнең төп нәтиҗәсе булып аларның тормыш эшчәнлегенең барлык тармакларына диярлек кагылуы тора. Транспорт коллапсына китерә, коммуникация челтәрләрен сафтан чыгара, санитар-эпидемиологик хәлне начарайта, биналарны су басуга китерә.

Транспортта гадәттән тыш хәлләр, юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгарга мөмкин.

Җирлекнең урам-юл челтәренә характеристика "Транспорт-коммуникация инфраструктурасы"ның 3.12 бүлектә бирелгән, транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү 4.10 да күрсәтелгән, генераль планны нигезләү буенча материалларга аңлатма язмасы.

Җирлекнең тышкы һәм эчке транспорт элемтәләре хәзерге вакытта да, киләчәктә дә автомобиль, торба үткәргеч транспорты белән гамәлгә ашырыла.

Автомобиль транспортында аварияләр проблемасы юл-транспорт инфраструктурасының җәмгыятьнең куркынычсыз юл хәрәкәте ихтыяҗларына туры килмәве, юл хәрәкәте куркынычсызлыгын тәэмин итү системасының эшләвенең җитәрлек дәрәҗәдә нәтиҗәле булмавы һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның дисциплинасының бик түбән булуы белән бәйле рәвештә аеруча кискенләште.

Автомобиль транспорты өчен шактый зур типтагы һәлакәтләр хас: бәрелешү, аудару, янгыннар, текә битләрдән егылу, сулыкларга төшү һ. б.

Автомобиль транспортында аварияләр, нигездә (75%), машина йөртүчеләр тарафыннан юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозу аркасында килеп чыга. Бик еш авариягә начар юллар (башлыча тайгак), кар көртләре, машиналарның төзексезлеге (тормозлар, руль идарәсе, тәгәрмәчләр һәм шиналар), яктырту булмау, тукталыш урыннары булмау китерә. Күперләр, кичүләр,

юл чатлары районнарында, транспорт магистральләренең инженерлык коммуникацияләре, нефть, газ үткәргечләре белән кисешкән урыннарында һәлакәтләр булуы аеруча ихтимал.

Транспортта гадәттән тыш хәлләр транспорт системаларының эшләмәү сәбәпләре, операторлар һәм персоналның хаталары, транспорт инфраструктурасының төзексезлекләре, шулай ук табигать йогынтысы нәтиҗәсендә килеп чыгарга мөмкин. Транспортта авария хәлләренең килеп чыгуы транспорт чараларының тукталуына, башка объектларда гадәттән тыш хәлләрнең килеп чыгуына, ремонт-торгызу эшләрен, шул исәптән капиталь эшләрне башкару кирәклегенә китерергә мөмкин.

Транспорт пассажирлар өчен генә түгел, ә транспорт магистральләре зоналарында яшәүче халык өчен дә куркыныч тудыра, мәсәлән, транспортта тиз кабынучан, шартлагыч һ.б. куркыныч матдәләр ташыла, алар кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохитне пычратуга, янгын чыгуга куркыныч тудыра.

Җирлек территориясе буенча транспортта куркыныч йөкләр ташу мөмкинлеген һәм ташу вакытында булган хәлләрне, шул исәптән куркыныч йөкләрне ташу вакытында автомобиль транспортында булган аварияләрне дә тулысынча кире кагарга ярамый.

Мондый аварияләр цистернаның җимерелүе яки герметизациясе өзелү очракларында әйләнә-тирә мохитне зарарлы матдәләр белән пычратучы гадәттән тыш хәлләргә китерә, куркыныч йөк ташучы транспорт чарасын йөртүчеләрнең генә түгел, якын тирәдәге башка кешеләрнең гомерләрен дә куркыныч астына куя. Хәзерге автомобильләрдә ешрак 30 $м^3$ куркыныч йөк сыйдырышлы цистерна кулланыла.

Аеруча еш йөртелә торган кайбер куркыныч матдәләр өчен зарарлану зоналарының радиуслары 4.14.2.1 таблицасында китерелгән.

Таблица 4.14.2.1

Матдәнең төре	АХОВ		Шартлау-янгын куркынычы булган матдәләр			
	Зарарлану зонасының радиусы, км	Зарарлану зонасы мәйданы, км^2	Зарарлану зонасының радиусы, м		Зарарлану зонасы мәйданы, м^2	
			таралышлар	янгын чыгу	таралышлар	янгын чыгу
Аммиак	0,8	0,25	-	-	-	-
Хлор	1,6	1,00	-	-	-	-
Бензин	-	-	10	40	320	5000
Диз. топливо	-	-	45	140	6400	61600

Шулай ук торак һәм иҗтимагый секторларда янгыннар чыгуы да ихтимал. Биналардагы һәм корылмалардагы янгыннар матди зыян, гражданнарның гомеренә һәм сәламәтлегенә, җәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләренә зыян китерә торган төзелмәләрнең контрольсез яну процессын тәшкил итә. Россиядә иң күп янгыннар торак секторында була.

Янгыннар куркынычы еш кына кеше факторы, җиһазларның төзексезлеге һәм тузуы, җитештерүдә технологиянең бозылуы, шул исәптән тиз янучан, янучан һәм шартлаткыч матдәләр кулланганга да бәйле.

Террорчылык актлары уздыру мөмкинлеге бар. Транспорт чаралары, транспорт объектлары, потенциаль куркыныч сәнәгать объектлары, гидротехник корылмалар, су белән тәэмин итү системалары; кешеләр күпләп җыела торган урыннар - җәмәгать, сәүдә һәм торак биналары, спорт корылмалары, концерт һәм күргәзмә заллары; азык-төлек һәм ит-сөт продуктлары җитештерү предприятиеләре, элемтә, идарә системалары һ. б. террорчылык актлары объектлары булырга мөмкин.

Транспортта мөмкин булган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары

Транспортта гадәттән тыш хәлләрне кисәтүгә транспорт юлларының, чараларның һәм инфраструктураның торышын вакытында диагностикалау, транспорт шартларын регламентлаучы кагыйдәләрне һәм нормаларны үтәү, хәрәкәттә катнашучыларның юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәү юлы белән ирешелә.

Транспортта мөмкин булган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары булып:

транспорт чараларының торышын вакытында диагностикалау;

- транспортлау шартларын регламентлый торган кагыйдәләрне һәм нормаларны үтәү.

Транспорт инфраструктурасы объектларының һәм транспорт чараларының законсыз тыкшыну актларыннан саклануын тәэмин итү буенча чаралар эшләү зарур.

Законсыз тыкшыну акты дигәндә хокукка каршы гамәл (гамәл кылмау), шул исәптән транспорт комплексының куркынычсыз эшчәнлегенә куркыныч тудырган, кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә зыян китергән, матди зыян китергән йә мондый нәтиҗәләр килеп чыгу куркынычы тудырган террорчылык акты аңлашыла.

Юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәләрен бетерү чаралары, ашыгыч хезмәтләрнең үзара хезмәттәшлеге, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Россия субъектларында юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәсендә зыян күргән затларны коткару өлкәсендә территориаль органнары эшчәнлеген оештыру буенча җитәкчелек Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының территориаль органнарына юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәләрен бетерүдә катнашучы ашыгыч хезмәтләрнең үзара эшчәнлек дәрәҗәсен арттыру буенча методик тәкъдимнәр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш (Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгы, 2015 елның 17 марты No 2-4-87-19-18).

Гидродинамик аварияләрне кисәтү чаралары

Куркынычсызлыкның төп факторы булып ГТС нормаларын үтәү һәм техник яктан төзек хәлдә тоту өчен хуҗаларының һәм эксплуатацияләүче оешмаларның җаваплылыгы тора.

Күзәтчелек органнары куркынычсызлык чараларының үтәлешен тикшереп торалар, ГТСны аларның торышын даими мониторинглау өчен техник чаралар белән тәэмин итүне һәм хезмәткәрләрнең кирәкле квалификациясен тәэмин итүне дә кертеп. ГТС тормышының барлык стадияләрендә: проектлау стадиясеннән алып бетерү стадиясенә кадәр күзәтчелек алып барыла. Профилактик, мәсәлән, су басуга каршы чаралар һәм территориаль башкарма хакимият органнарының, Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының һәм күзәтчелек органнарының гидротехник корылмаларда аварияләрне булдырмау максатларында хезмәттәшлеге мөһим роль уйный.

ГТСны имин эксплуатацияләү, шулай ук аварияләр нәтиҗәләрен кисәтү һәм бетерү эшләре өчен ГТС милекчесе яисә эксплуатацияләүче оешма җавап бирә. ГТС куркынычсызлык декларациясе гидротехник корылманың куркынычсызлык критерийларына туры килүе турындагы белешмәләрне үз эченә алган төп документ булып тора. Хуҗалык итүче субъект ГТС куркынычсызлыгын рөхсәт ителгән дәрәҗәдән түбәнрәк киметүгә китергән гамәлләр (гамәл кылмау) өчен җаваплы.

Россия Федерациясендә "2012 - 2020 елларда Россия Федерациясе Су хуҗалыгы комплексын үстерү" федераль максатчан программасы гамәлдә (РФ Хөкүмәтенең 2012 елның 19 апрелендәге 350 номерлы карары белән расланган).

Авыл җирлегендә әлеге федераль программада җимерелүгә дучар булган су объектлары ярлары кишәрлекләрендә (федераль милек объектларында да, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт милке, муниципаль милек объектларында да) яр ныгыту һәм яр саклау корылмалары төзү чаралары каралмый.

Татарстан Республикасында, "2014-2022 елларга Татарстан Республикасы әйләнә-тирә мохитен саклау, табигать ресурсларын торгызу һәм алардан файдалану" дәүләт программасын раслау турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 28 декабрендәге 1083 санлы карарына үзгәрешләр кертү хакында "Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 12.11.2020 ел, № 1013 карары нигезендә, "Татарстан Республикасы су хуҗалыгы комплексын үстерү" ярдәмче программасы гамәлдә, аның нигезендә Халыкны һәм территорияләрне суларның тискәре

йогынтысыннан яклау чаралары каралган, шул исәптән:

- инженерлык яклавы объектларын һәм ярларны ныгыту корылмаларын төзү, реконструкцияләү;

- Татарстан Республикасы милкендәге, муниципаль милектәге ГТС капиталь ремонт ясау өлешендә суларның тискәре йогынтысыннан яклау һәм ГТС иминлеген тәэмин итү.

Авыл җирлегендә әлеге дәүләт программасында инженерлык яклавы объектларын һәм ярларны ныгыту корылмаларын төзү, реконструкцияләү буенча чаралар үткәрү күздә тотылмый.

Гидродинамик аварияләр вакытында халыкны яклау һәм иминлек оештыру, инженер-техник һәм башка чаралар комплексы белән тәэмин ителә, шул исәптән плотинаны урнаштыру урынын торак пунктларга карата дөрес сайлауны; мөмкин булган өзеклек дулкыны тәэсирендә булган урыннарда торак йортлар һәм икътисад объектлары төзүне чикләү; торак пунктларның һәм авыл хуҗалыгы җирләренең ишелүе; ышанычлы дренаж системалары булдыру; ишелүләрне булдырмау; биналарда һәм корылмаларда гидроизоляция һәм махсус ныгытмалар төзү; өзелү дулкынының тизлеген киметергә сәләтле түбән көпшәле урманнар (тирәк, зирек һәм каеннан) утырту.

Ясалма плотиналарның шартлау куркынычы булганда түбәндәге чаралар күрелә: су агымын көйләү; язгы ташу чорында сусаклагычтан планлы рәвештә су агызу; суны вакытында төшерү. Әгәр табигый сусаклагычның шартлау куркынычы бар икән, плотина диварларын ныгыту буенча чаралар күрәләр.

Инженерлык җиһазларының тотрыклы эшләве. Инженерлык системалары эшчәнлегенең тотрыклылыгын тәэмин итү чаралары

Инженер системалары эшчәнлегенең тотрыклылыгын арттыру өчен түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру зарур:

1. Җирлекнең инженерлык системалары белән идарә итү системаларының ышанычлылыгын тәэмин итү буенча эшләр башкару;

2. Инженер системалары эшенең ышанычлылыгын арттыру буенча эшләр башкару;

3. Җирлекнең инженерлык системасы объектларында (янгыннар, шартлаулар, электр тогы белән зарарланулар һ. б.) икенчел зарарлану факторлары барлыкка килү мөмкинлеген булдырмау яисә чикләү буенча эшләр башкару;

4. Инженер системаларын авария режимына күчерүгә әзерлек;

5. Җирлекнең инженерлык системаларын торгызуга әзерлек;

6. Заманча куркынычсыз технологик чишелешләргә акрынлап күчү һәм инженерлык системаларын контрольдә тоту һәм алар белән идарә итүнең бөтен җирдәге системаларын кертү.

Билгеле бер вакыт узгач яисә нинди дә булса үзгәрешләргә бәйле рәвештә инженер системалары эшчәнлегенең тотрыклылыгын арттыру буенча чаралар үткәрүне күздә тотарга кирәк.

Инженер системалары эшчәнлегенең тотрыклылыгын арттыру буенча инженер-техник чаралар санына түбәндәгеләр керә:

- гадәттән тыш хәл килеп чыгу мөмкинлеге булган чыганак буларак, инженерлык системаларының авариясез эшләвен аларның торышын исәпкә алып, тузган коммуналь-энергетика челтәрләрен алыштыру юлы белән тәэмин итү;

- торак пунктларны ике бәйсез чыганактан энергия белән тәэмин итү яисә төрле юнәлешләрдән ике электр челтәрен файдалануга кертү җайланмасы;

- 10 һәм 6 кВ электр бүлү челтәрләрен боҗралау;

- трансформатор подстанцияләрен яклауны тәэмин итү-өстәмә кирпеч яисә тимер-бетон стеналар, козыреклар кору, туфрак белән ишелү һ. б.;

- торышы канәгатьләнерлек булмаган трансформатор подстанцияләрен реконструкцияләү;

- «шәрә чыбыкны» электр челтәрләренең үзйөрешле изоляцияләнгән чыбыкларына алыштыру, кирәк булганда электр тапшыруларының һава линияләрен кабельле линияләргә күчерү;

- күчмә электр станцияләрен сатып алу һәм энергия системасына тоташтыру;

- ике (яисә күбрәк) бәйсез чыганактан су бирүне тәэмин итү, өстенлекне җир асты чыганакларына бирергә кирәк;

- заманча технологияләр нигезендә су белән тәэмин итү системасын төзү һәм реконструкцияләү;

- су алу корылмаларында катгый режимлы зоналарны тоташ киртәләү оештыру;

- су белән тәэмин итү челтәрләрен боҗралауны тәэмин итү;

- суүткәргеч челтәрләрен һәм эчәргә яраклы сулы резервуарларны грунтка тирәнәйтү;

- артезиан скважиналарын герметизацияләү;

- резерв су белән тәэмин итү;

- заманча технологияләр нигезендә су агызу системасын төзү һәм реконструкцияләү;

- агынты суларны авария хәлендә чыгару урыннарын оештыру;

- ике бәйсез чыганактан газ бирүне тәэмин итү;

- заманча технологияләр нигезендә газ челтәрләрен төзү һәм реконструкцияләү;

- газ челтәрләренең грунтка тирәнәюе;

- газ челтәрләренең боҗралануын тәэмин итү;

- газ челтәрләрендә басым кимүдән эшли торган автомат җайланмалар, шулай ук дистанцион идарә итә торган ябу арматурасы урнаштыру,

- җылылык трассаларын котельныйлардан үзара тоташтыру юлы белән тотрыклы җылылык белән тәэмин итү системасын булдыру, йә индивидуаль җылылык белән тәэмин итү системаларын куллану.

Әлеге барлык чаралар җирлекнең инженерлык инфраструктурасын яисә аның аерым кишәрлекләрен реконструкцияләгәндә яисә яңа төзегәндә башкарылырга тиеш. Гамәлдәге инженерлык инфраструктурасы һәм инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары турында тулырак мәгълүмат тиешле бүлекләрдә бирелгән.

Террорчылык актлары вакытында халыкны яклау

Террорчылык актлары вакытында халыкны яклау буенча ГОЧС идарәсе органнарының төп бурычлары булып:

- террорчылыкка бәйле куркынычларны даими анализлау һәм фаразлау, террорчылык эшчәнлеге китереп чыгара торган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча нәтиҗәле чаралар күрү;

- потенциаль куркыныч объектларны һәм халыкны террорчылыктан яклау буенча оештыру һәм инженер-техник чаралар комплексын гамәлгә ашыру;

- террорчылык актларының нәтиҗәләрен локальләштерүгә һәм бетерүгә көчләрне һәм чараларны әзерлектә тоту.

Террорчылык актлары чагылганда һәлакәттән коткару һәм башка кичектергесез эшләр гамәлләре

Террорчылык актларының нәтиҗәләрен бетерү барышында зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү, зарарлы факторларның йогынтысын йомшарту мәсьәләләренә аерым игътибар бирелергә тиеш. Бу шартларда һәлакәттән коткару һәм башка кичектергесез эшләрнең төп төрләре булып:

- гадәттән тыш хәл зонасын разведкалау (биналарның, территорияләрнең, көчләр һәм чаралар күрсәтү маршрутларының торышы, гадәттән тыш хәл зонасы чикләрен билгеләү);

- авария-коткару хезмәтләренең, авария-коткару формированиеләренең көчләрен һәм чараларын гадәттән тыш хәл зонасына кертү;

- һәлакәттән коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару;

- зыян күрүчеләрне һәм матди кыйммәтләрне эвакуацияләү;

- хәбәр итү, идарә итү һәм элемтә оештыру;

- җәмәгать тәртибен тәэмин итү;

- зыян күрүчеләрнең туганнары белән эшләү;

- өемнәрне сүтү, урынны чистарту, территорияне рекультивацияләү (кирәк булганда).

Гомумән алганда, террорчылык актларының зур күләмле нәтиҗәләре вакытында һәлакәттән коткару эшләрен оештыру эре табигый һәм техноген гадәттән тыш хәлләрне бетергәндә шундый ук эшләрне оештыруга охшаш.

Террорчылык куркынычы дәрәҗәләрен билгеләү тәртибе һәм шәхеснең, җәмгыятьнең һәм дәүләтнең иминлеген тәэмин

итү чаралары Россия Федерациясе Президенты тарафыннан билгеләнә.

Террорчылык актларына бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмау буенча халык белән чаралар

Халык белән террорчылык актларына бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмауга һәм халыкны аларны бетерү бурычларын хәл итүгә җәлеп итүгә юнәлдерелгән чаралар үткәрү зарур.

Әлеге чаралар халыкның үз торак йортларын саклауда катнашуын активлаштыруга, постларның, торак-эксплуатация предприятиеләре, милиция терәк пунктларының, ГОЧС идарә органнары каршындагы вакытлы оператив штабларның оешкан эшләвенә юнәлдерелгән. Хокук саклау органнары белән тыгыз хезмәттәшлектә алар торак сектор биналарының һәм корылмаларының, җылылык, электр, су белән тәэмин итү системаларының торышын тикшереп торырга, кешеләр күпләп җыела торган урыннарда (юллар һәм транспорт коммуникацияләре янында) янгын куркынычы янаган предметларны һәм объектларны ачыкларга, торак булмаган урыннарның ябылу җайланмаларының торышын тикшереп торырга, куркыныч янаганда һәм контрольдә тотыла торган территориядә гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу, мөстәкыйль хәрәкәт итү мөмкинлеге чикләнгән торакчыларның исәбен алып барырга, аларга экстремаль хәлдә ярдәм күрсәтергә кирәк.

Биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәлнең мөмкин булган чыганаклары исемлеге

Ютазы районы территориясендә биологик-социаль гадәттән тыш хәлләр сыйфатында:

Авыл хуҗалыгы хайваннарының аеруча куркыныч кискен йогышлы авырулары, шул исәптән:

- котыру авыруы, Чыганаклар: кыргый ит ашаучылар (төлкеләр);
- себер түләмәсе, Чыганаклар: авыру хайваннар, билгесез себер язвасы каберлекләре,
- лептоспироз, дуңгыз чумасы, кош гриппы;

Кешеләрнең йогышлы авырулары барлыкка килү куркынычы:
- бөер синдромы белән геморрагик бизгәк (ГЛПС), Чыганаклар: тычкансыман кимерүчеләр (тычканнар, кыр кәҗәләре), туляремия Чыганаклар: кимерүчеләр һәм куянсыманнар;
- иксодлы талпан боррелиозы (Лайм авыруы), Чыганаклар: тычкан сыман кимерүчеләр (тычканнар, кыр кәҗәләре, вак хлән);
- себер түләмәсе (Anthrax), Чыганаклар: авыл хуҗалыгы хайваннары (эре мөгезле терлекләр һәм МРС, атлар, дөяләр, дуңгызлар), себер түләмәсе белән авыручылар.

Биологик куркыныч объектлар (үләт базлары, Беккари чокырлары һ.б.), шулай ук йогышлы авыруларның табигый учаклары биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәл чыганаклары булырга мөмкин.

Биологик гадәттән тыш хәлләр өчен озак вакытлы үсеш вакыты, зарарланулар күренешендә яшерен чор булу, барлыкка килгән йогышлану учакларының ныклы булуы һәм төгәл чикләре булмау, кузгаткычны (токсинны) табу һәм идентификацияләү кыенлыгы хас.

Ютазы муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты Баш ветеринария идарәсенең 22.0.2024 ел №10-27/441 хаты мәгълүматлары буенча, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә гамәлдә булган 2 себер язвасы үләт каберлеге урнашкан: ОКС-16:53:021201:197 (Подгорный б.), ОКС - 16:43:020403:197; 3 биотермик чокырлар:ОКС - 16:43:021401:481 (Подгорный б.), ОКС - 16:43:022201:445 (Көрәш-Бүләк авылы), ОКС - 16:43:020403:196 (Бәйрәкәтамак ав.).

Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр мониторингы челтәрләрен колачлау пунктлары һәм зоналары

Гидрометеорологик характердагы вакыйгаларны мониторинглау һәм фаразлау «Татарстан Республикасы Гидрометеорология һәм әйләнә-тирә мохитне мониторинглау идарәсе» ДКУ тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Җирлек территориясендә «Татарстан Республикасы Гидрометеорология һәм әйләнә-тирә мохитне мониторинглау идарәсе» ДКУ объектлары юк.

Геологик процессларга Мониторинг ТР МЭПР һәм «ТР Геоүзәге» ДУП тарафыннан башкарыла.

Социаль-гигиена мониторингын һәм фаразлауны Россиянең санитар-эпидемиологик күзәтчелегенең территориаль органнары гамәлгә ашыра.

Техноген объектларның торышын мониторинглауны һәм аварияләрне фаразлауны республиканың профильле министрлыклары һәм Ростехнадзорның Татарстан Республикасы буенча идарәсе, шулай ук Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары составындагы күзәтчелек органнары, ә предприятиеләрдә һәм оешмаларда предприятиеләрнең һәм оешмаларның сәнәгать иминлеге бүлекчәләре гамәлгә ашыра.

Коткару формированиеләре

Гадәттән тыш хәлләрне һәм аларның нәтиҗәләрен бетерү эшләрен башкару өчен:

- янгын сүндерү частьләре;

штатлы һәм штаттан тыш һәлакәттән коткару формированиеләре;

- сәламәтлек саклау учреждениеләре персоналы;
- башка учреждениеләрнең персоналы һәм техникасы.

Халыкны һәм матди чараларны ташу (эвакуацияләү) өчен район предприятиеләре һәм оешмаларының автомобиль техникасы кулланылырга мөмкин.

Инженерлык, һәлакәттән коткару һәм торгызу эшләрен башкару өчен шулай ук инженерлык техникасы, республика предприятиеләре һәм оешмалары һәм республика составына керүче муниципаль берәмлекләр җәлеп ителергә мөмкин.

Татарстан Республикасында "Татарстан Республикасының һәлакәттән коткару хезмәтләре һәм һәлакәттән коткару формированиеләре турында" 2005 елның 29 декабрендәге 134-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы кабул ителде (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Әлеге Законның җайга салу предметы булып Татарстан Республикасының һәлакәттән коткару хезмәтләрен һәм һәлакәттән коткару формированиеләрен төзүнең һәм аларның эшчәнлегенең гомуми оештыру-хокукый һәм икътисадый нигезләрен, республика дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, шулай ук предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, крестьян (фермер) хуҗалыклары, башка юридик затлар арасында, аларның оештыру-хокукый милек формалары һәм формалары, иҗтимагый берләшмәләр, республика территориясендә вазыйфаи затлар һәм гражданнар; ТР коткаручыларын, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерүдә катнашучы башка гражданнарны һәм аларның гаилә әгъзаларын хокукый һәм социаль яклау өлкәсендә дәүләт сәясәте нигезләре.

Ютазы районы 7 нче зона эзләү-коткару отряды җаваплылыгы зонасына керә.

Гадәттән тыш хәлне бетерү көчләре даими әзерлек көчләреннән һәм чараларыннан (штатлы объект формированиеләре һәм оешмаларның һәм учреждениеләрнең махсус бүлекчәләре), гражданнар оборонасының граждан оешмаларыннан, хәрби частьләр бүлекчәләреннән тора.

Көчләр һәм чаралар группировкасы беренче, икенче эшелоннардан һәм көчләрдән тора. Беренче эшелонга даими әзерлек көчләре һәм чаралары керә, әзерлек вакыты 30 минутка кадәр. Икенче эшелонга ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы, Эчке эшләр Баш идарәсе, хәрби бүлекчәләрнең көчләре һәм чаралары керә. Әзерлек вакыты 24 сәгатькә кадәр. Гадәттән тыш хәлне бетерү көчләрен гамәлдәге юллар буенча кертү күздә тотыла.

Территориаль штаттан тыш һәлакәт-коткару формированиеләре Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2014 елның 18 декабрендәге 701 номерлы «Гражданнар оборонасы буенча чаралар үтәлешен тәэмин итү буенча штаттан тыш формированиеләр төзүнең типовой тәртибен раслау турында» гы 18.12.2014 елгы 701 номерлы боерыгы нигезендә төзелә. "Оборона турында" 1996 елның 31 маендагы 61-ФЗ санлы Федераль закон нигезендә, I һәм II классллы куркыныч җитештерү объектларын, аеруча Радиация куркынычы булган һәм атом-төш куркынычы булган

производстволарны һәм объектларны, гадәттән тыш югары куркынычлы гидротехник корылмаларны һәм югары куркынычлы гидротехник корылмаларны эксплуатацияләүче оешмалар, мобилизация йөкләмәләре (заказлары) булмаган оешмалардан тыш) һәм федераль башкарма хакимият органының Гражданнар оборонасы буенча чаралар үтәлешен тәэмин итүче оешмалар исемлегенә кермәгән оешмалар һәм оешмалар, Гражданнар оборонасы буенча региональ һәм җирле дәрәҗәдәге чараларның үтәлешен тәэмин итә торган штаттан тыш авария-коткару формированиеләрен төзиләр һәм әзерлек халәтендә булышалар.

Гадәттән тыш хәлләрне бетерү көчләрен һәм чараларын төркемләү Ютазы муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр комиссиясе карары белән төзелә. Төркемнең составы һәм саны һәр конкрет очракта билгеләнә һәм гадәттән тыш хәлнең характерына һәм масштабына бәйле.

Индивидуаль яклау

Башлангыч мәгълүматлар нигезендә проектлана торган территория химик зарарлану, радиоактив зарарлану мөмкинлеге булган зонага эләкми.

Шуңа күрә халыкны индивидуаль яклау чаралары белән тәэмин итүнең кирәге юк.

Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары

Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясендә
янгын сүндерү-коткару өлеше юк, җирлек "Татарстан
Республикасы буенча 11 ОФПС" ФДКУнең 42 нче янгын сүндерү-
коткару часте хезмәт күрсәтү зонасында урнашкан, ул түбәндәге
адрес буенча урнашкан: Ютазы районы, Урыссу бистәсе,
Химиклар урамы, 6 йорт.
42 нче янгын сүндерү-коткару частенең килү
вакыты. Урыссу Бәйрәкәтамак авыл җирлеге торак

пунктларына якынча 20 минут тәшкил итә. 17 минут Көрәш Бүләк авылына кадәр, 11 минут Подгорный кадәр (җирлек юллары буйлап тизлек 45 км/сәг.дип кабул ителүен исәпкә алып), бу нормага туры килә («янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча техник регламент»22.07.2008 №123 Федераль законның 76 маддәсе).

Халыкның проект санын, шулай ук торак пунктларның проект мәйданын исәпкә алып, янгыннан саклау буенча өстәмә бүлекчә төзү таләп ителми.

Җирлекләр һәм торак пунктлар территориясендә янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары Россия Федерациясендә Янгынга каршы режим кагыйдәләренең II бүлегендә билгеләнгән.

Аерым алганда, янгынга каршы режим кагыйдәләре нигезендә түбәндәге чараларны үтәргә кирәк:

- Материалларны, чүп-чарны, үләнне һәм башка калдыкларны, җайланмаларны һәм савытларны җыю, биналар һәм корылмалар төзү (урнаштыру), шул исәптән вакытлыча, учак ягу, ачык ут (мангаллар, кыздыру җайланмалары һ. б.) кулланып ризык әзерләү һәм калдыкларны һәм савытларны яндыру өчен биналар, корылмалар арасындагы янгынга каршы аралардан файдалану тыела;

- урманчылыклар белән чиктәш, шулай ук торфлы туфраклы районнарда урнашкан яклау объектларында киңлеге кимендә 1,5 метр булган янгынга каршы минераллаштырылган яклау полосалары булдыру, янгынга

каршы ераклыклар булдыру, җәйге чорда коры үсемлекләрне, үсентеләрне, куакларны бетерү (җыю) һәм табигый янгыннар вакытында ут таралуны кисәтә торган башка чаралар күрү күздә тотыла. Янгынга каршы минераллаштырылган полосалар янгын сүндерү максатларында торак пунктларга һәм су чыганакларына баруга комачауларга тиеш түгел;

төрле корылмалар һәм ярдәмче корылмалар төзү, авыл хуҗалыгы эшләрен алып бару, янучан материаллар, чүп-чар, көнкүреш калдыклары, шулай ук агач, төзелеш һәм башка янучан материаллар калдыкларын туплау өчен янгынга каршы минераллаштырылган полосалардан һәм янгынга каршы ераклыклардан файдалану тыела;

- шәһәр һәм авыл җирлекләренең, шәһәр һәм муниципаль округларның, шәһәр эчендәге районнарның җирле үзидарә органнары тарафыннан янгын сүндерү максатларында янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганаклары, шулай ук елның теләсә кайсы вакытында торак пунктларда һәм аларга якын территорияләрдә урнашкан янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү чыганакларыннан су алу өчен шартлар булдырыла, 21.12.1994 ел № 69-ФЗ санлы "Янгын куркынычсызлыгы турында"гы Федераль законның 19 маддәсе нигезендә;

торак пунктлар территорияләрендә, бакчачылык һәм яшелчәчелек территорияләрендә, шулай ук башка яклау объектларында яисә алар янында (200 метр радиуста) табигый яисә ясалма су чыганаклары (елга, күл, бассейн, градирня һ. б.)

булганда, янгын сүндерү автомобильләрен урнаштыру өчен аларга 12 х 12 метрдан да ким булмаган каты өслекле мәйданчыклары (пирслары) булган подъездлар төзелергә тиеш. торак пункт, яклау объекты территориясе һәм андагы биналар һәм корылмалар янгынга каршы су белән тәэмин итү чыганаклары белән тәэмин ителгән очраклардан тыш, елның теләсә кайсы вакытында су алу мөмкинлеге булырга тиеш.

Проект гамәлдәге сулыкларда янгын пирслары төзүне тәкъдим итә. Янгын сүндерү пирсларының төгәл урынын һәм санын проектлауның алдагы стадияләрендә билгеләргә.

Су башнялары елның теләсә кайсы вакытында янгын сүндерү техникасы белән су алу өчен җайлаштырылырга тиеш. Янгын сүндерү ихтыяҗлары өчен билгеләнгән су запасын хуҗалык һәм җитештерү максатларында файдалану рөхсәт ителми. Янгын сүндерү ихтыяҗлары өчен билгеләнгән су башнясын өзлексез энергия белән тәэмин итү өчен электр белән тәэмин итүнең су башнялары елның теләсә кайсы вакытында янгын сүндерү техникасы белән су алу өчен җайлаштырылырга тиеш. Янгын сүндерү ихтыяҗлары өчен билгеләнгән су запасын хуҗалык һәм җитештерү максатларында файдалану рөхсәт ителми. Янгын сүндерү ихтыяҗлары өчен билгеләнгән су башнясын өзлексез энергия белән тәэмин итү өчен электр белән тәэмин итүнең автоном резерв чыганаклары (п 53. Россия Федерациясендә Янгынга каршы режим кагыйдәләре, утв. РФ Хөкүмәтенең 2020 елның 16 сентябрендәге 1479 номерлы карары белән расланган).

Шулай ук торак йортларны янгынга каршы
тышкы су белән тәэмин итү зарур.
Янгын сүндерү максатларында җирлекнең торак
пунктларын, «2014-2024 елларга Татарстан Республикасында
халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау,
янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләрнең
иминлеген тәэмин итү» дәүләт программасы нигезендә,
усадьбалар санына карап, күчерелмә йә күчмә янгын сүндерү
мотопомпасы белән тәэмин итәргә кирәк.
Биналарда һәм корылмаларда янгыннарны
кисәтү өч төп юнәлеш буенча гамәлгә ашырыла: конкрет
биналар һәм корылмалар өчен янгын куркынычсызлыгы
кагыйдәләрен эшләү, эксперт бәяләве һәм тайпылышсыз үтәү;
янгынга каршы мониторингның, сигнализациянең,
җиһазларны авария хәлендә сүндерүнең һәм янгын сүндерүнең
автоматлаштырылган чараларын максималь киң куллану;
дәүләт янгынга каршы хезмәт.
Янгынны сүндергәндә һәм коткару эшләрен
башкарганда янгыннан саклау бүлекчәләренең иминлеге
конструктив, күләм-планлаштыру, инженер-техник һәм
оештыру чаралар янгынны сүндергәндә һәм коткару эшләрен
башкарганда янгыннан саклау бүлекчәләренең иминлеге
конструктив, күләм-планлаштыру, инженер-техник һәм
оештыру чаралары белән тәэмин ителергә тиеш, аларга
түбәндәгеләр керә:

- янгын сүндерү юлларын һәм янгын сүндерү техникасы өчен функциональ юллар һәм подъездлар белән берләштерелгән керү юлларын төзү;

- янгын сүндерү бүлекчәләре хезмәткәрләрен түбәгә һәм эчке баскычлар буйлап бина катларына күтәрүне тәэмин итү;

- тышкы һәм эчке янгын сүндерү максатларына исәпләнгән су чыгымы белән тәэмин итү,

- бинаны янгын сүндерү бүлегенә бүлү.

Территориядә янгын чыкканда кешеләрнең иминлеге бинаны проектлаганда кирәкле күләмле-планлаштыру чишелешләрен үтәү хисабына «Янгыннан саклану системалары саклау объектларында янгын таралуны чикләү күләмле-планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр» 4.13130.2013 нигезендә гамәлгә ашырыла.

«Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында Техник регламент» 123-ФЗ санлы Федераль законның 53 маддәсе таләпләренең берсе, ГОСТ 12.1.004-91* «Янгын куркынычсызлыгы. Гомуми таләпләр»енең дигән мәкаләдә кешеләрне вакытында һәм тоткарлыксыз эвакуацияләүне оештыру күздә тотыла.

Барлык биналарга керү юллары, автомобиль юллары боҗралы, ә тупик юлларда транспортны бору өчен мәйданчыклар булуын, территория норматив санда янгын сүндерү гидрантлары белән тәэмин ителүен, ә челтәрдә кирәкле басым саклануын күздә тотарга кирәк;

Икътисад объектларында:
- объектларны норматив документлар таләпләре
нигезе- объектларны норматив документлар таләпләре
нигезендә янгынны автомат рәвештә ачыклау һәм сүндерү
системалары белән җиһазлау;
- объектлар территориясен җиңел янучан
материаллардан, кыйммәтсез янучан корылмалардан
(сарайлардан, коймалардан) чистарту;
- биналар һәм корылмалардан янгынга каршы
өзеклекләрне саклау, янгын сүндерү яисә янгыннарны
локальләштерү чорында янгын сүндерү көчләре һәм чаралары
өчен маневрлар ясау өчен шартлар тудыру;
- янгынга каршы махсус сулы резервуарлар һәм
ясалма сулыклар төзү;
- конструкцияләрнең утка чыдамлыгын арттыру,
янгынга каршы махсус киртәләр булдыру.
Халыкка янгын куркынычсызлыгы таләпләрен
төгәл үтәргә кирәк.
«Территориянең инженерлык җиһазлары» бүлеге
нигезендә бөтен территориядә берләштерелгән хуҗалык-
янгынга каршы су белән тәэмин итү системасы проектланды.
Тышкы янгын сүндерү сүүткәргеч челтәренә
урнаштырылган янгын гидрантларыннан башкарыла (һәр 100-
150 метр саен). Биналарда янгын сүндерү гидрантларының
урнашу урынын билгеләү өчен янгын сүндерү гидрантлары
күрсәткечләре куела

Таблица 5.1

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясеннән файдалану балансы

№ т/б	Территория исеме	Гамәлдәге нигезләмә (2023 ел)		Хисап чоры (2043 ел)	
		га	%	га	%
Бәйрәкәтамак авыл җирлеге территориясенең гомуми мәйданы, шул исәптән:		8 104,56	100	8 104,56	100
	Торак пунктлар территорияләре, шул исәптән:	243,72	3	211,61	2,616
	Бәйрәкәтамак ав.	92,89	1,146	92,89	1,146
	Көрәш Бүләк ав.	67,96	0,838	56,66	0,7
	Подгорный б.	82,87	1,022	62,06	0,77
1	Торак зонасы, шул исәптән	**147,701**	**1,833**	**154,745**	**1,920**
1.1	*Индивидуаль торак йортлар төзү зонасы*	146,651	1,809	153,695	1,896
1.2	*Азкатлы торак йортлар төзү зонасы (4 катка кадәр, мансарданы да кертеп)*	1,050	0,01	1,050	0,01
2	*Иҗтимагый-эшлекле зоналар, шул исәптән*	**2,22**	**0,027**	**2,22**	**0,027**
2.1	*Күпфункцияле иҗтимагый-*	0,159	0,001	0,159	0,001

	эшлекле зона				
2.2	*Махсуслаштырылган иҗтимагый төзелеш зонасы*	2,061	0,025	2,061	0,025
3	*Җитештерү зоналары, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы зоналары, шул исәптән:*	**159,508**	**1,968**	**280,429**	**3,460**
3.1	*Инженерлык инфраструктурасы зонасы*	0,451	0,005	0,451	0,005
3.2	*Җитештерү зонасы*	91,527	1,129	212,448	2,621
3.3	*Транспорт инфраструктурасы зонасы*	67,53	0,833	67,53	0,833
4	*Авыл хуҗалыгында файдалану зонасы, шул исәптән:*	**7151,066**	**88,22**	**7030,141**	**86,73**
4.1	*Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге зоналар*	7071,143	87,24	6950,218	85,75
4.2	*Авыл хуҗалыгы предприятиеләренең җитештерү зонасы Производственная зона сельскохозяйственных предприятий*	79,033	0,975	79,033	0,975
4.3	*Иные зоны сельскохозяйственного назначения*	0,89	0,01	0,89	0,01
5	*Рекреацион билгеләнештәге зоналар,*	**411,41**	**5,076**	**411,41**	**5,076**

	шул исәптән:				
5.1	*Урман зонасы**	411,30	5,074	411,30	5,074
5.2	*Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр зонасы (парклар, бакчалар, скверлар, бульварлар)*	0,11	0,001	0,11	0,001
6	*Махсус билгеләнештәге зоналар, шул исәптән:*	**83,641**	**1,032**	**83,641**	**1,032**
6.1	*Зиратлар зонасы*	2,61	0,032	2,61	0,032
6.2	*Калдыкларны туплау һәм күмү зонасы*	0,821	0,010	0,821	0,010
6.3	*Махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр зонасы*	80,21	0,989	81,55	0,989
7	*Акваторияләр зонасы*	**87,67**	**1,081**	**87,67**	**1,081**
8	*Башка зоналар*	**61,344**	**0,75**	**54,304**	**0,670**

Искәрмә:

* Урман зонасына урман фонды җирләре, урман җирләре һәм утыртмалар керә

Таблица 5.2

Генераль планга үзгәрешләр кертү проектының төп техник-икътисадый күрсәткечләре

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренче чират (2034 ел)	Хисап чоры (2044 ел)
1.	Халык				
1.1	Даими халык саны - барлыгы, шул исәптән	кеше	757	629	439
	Бәйрәкәтамак ав.	кеше	259	283	228
	Көрәш Бүләк ав.	кеше	127	128	130
	Подгорный б.	кеше	371	218	81
2.	Торак фонды				
2.1	Даими халык өчен торак фонды - барлыгы, шул исәптән	мең кв.м	21,97	27,25	27,25
	Бәйрәкәтамак ав.	мең кв.м	6,85	12,13	12,13
	Көрәш Бүләк ав.	мең кв.м	4,02	4,02	4,02
	Подгорный б.	мең кв.м	11,1	11,1	11,1
3.	Халыкка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары				
3.1	Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары, шул исәптән	урын	15	20	20
	- саклана торган гамәлдәгеләр	урын	15	15	15
	- яңа төзелеш	урын	-	5	-
3.2	Гомуми белем бирү оешмалары, шул исәптән	урын	60	60	60
	- саклана торган гамәлдәгеләр	урын	60	60	60
	- яңа төзелеш	урын	-	-	-
3.3	Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары, шул исәптән	урын	-	9	9
	- саклана торган гамәлдәгеләр	урын	-	-	-
	- яңа төзелеш	урын	-	9	-
3.4	Дәвалау-профилактика медицина оешмалары, шул исәптән	сменага килү	61	61	61

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренче чират (2034 ел)	Хисап чоры (2044 ел)
	- саклана торган гамәлдәгеләр	посещ. в	61	61	61
	- яңа төзелеш	смена	-	-	-
3.5	Мәдәният йортлары, авыл клублары, шул исәптән	урын	200	200	200
	- саклана торган гамәлдәгеләр	урын	200	200	200
	- яңа төзелеш	урын		-	-
3.6	Китапханәләр, шул исәптән	мең.экз.	22	22	22
	- саклана торган гамәлдәгеләр	мең.экз.	22	22	22
	- яңа төзелеш	мең.экз.	-	-	-
3.7	Спорт заллары, шул исәптән	кв.м.	-	166	166
	- саклана торган гамәлдәгеләр	кв.м.	-	-	-
	- яңа төзелеш	кв.м.	-	166	-
3.8	Яссылыклы спорт корылмалары, шул исәптән	га	0,03	0,15	0,15
	- саклана торган гамәлдәгеләр	га	0,03	0,03	0,03
	- яңа төзелеш	га	-	0,12	-
3.9	Сәүдә предприятиеләре, шул исәптән	кв.м торгода пл.	468,5	468,5	468,5
	- саклана торган гамәлдәгеләр	кв.м торгода пл.	468,5	468,5	468,5
	- яңа төзелеш	кв.м торгода пл.	-	-	-
3.10	көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, шул исәптән	эш урынна	-	12	12

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренче чират (2034 ел)	Хисапчоры (2044 ел)
		ры			
	саклана торган гамәлдәгеләр	эш урыннары	-	-	-
	яңа төзелеш	эш урыннары	-	12	-
3.11	Җәмәгать туклануы предприятиеләре, шул исәптән	утырту урыннары	-	30	30
	саклана торган гамәлдәгеләр	утырту урыннары	-	-	-
	яңа төзелеш	утырту урыннары	-	30	-
3.12	Элемтә бүлекчәләре, шул исәптән	объект	1	1	1
	саклана торган гамәлдәгеләр	объект	1	1	1
	яңа төзелеш	объект	-	-	-
3.13	Банк бүлекчәләре, филиаллары, шул исәптән	объект	-	-	-
	саклана торган гамәлдәгеләр	объект	-	-	-
	яңа төзелеш	объект	-	-	-
3.14	Полиция, шул исәптән	кеше	-	-	-
	саклана торган гамәлдәгеләр	кеше	-	-	-
	яңа төзелеш	кеше	-	-	-
3.15	Җәмәгать бәдрәфләре, шул исәптән	прибор	-	1	1
	саклана торган гамәлдәгеләр	прибор	-	-	-
	яңа төзелеш	прибор	-	1	-
4.					

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренче чират (2034 ел)	Хисап чоры (2044 ел)
4.1	Зиратларның гомуми мәйданы	га	2,61	2,61	2,61
5.					
5.1	Протяженность автомобильных дорог общего пользования – всего, в том числе:	км	25,93	25,93	25,93
5.1.1	Федераль әһәмияттәге	км	15,59	15,59	15,59
5.1.2	Региональ яисә муниципальара әһәмияттәге	км	12,7	12,7	12,7
5.1.3	Җирле әһәмияттәге	км	2,89	2,89	2,89
5.2	Тимер юллар	км	-	-	-
6					
6.1	Су белән тәэмин итү				
	- су куллану	куб. м./тәүлеккә	428,35	380,3	346,64
6.2	Канализация	куб. м./тәүлеккә	184,87	151,4	152,79
	- агып төшүче суларның гомуми керүе	куб. м./тәүлеккә	-	-	-
6.3	Санитар чистарту				
	- ККК күләме	т/елга	-	797,989	828,454
	- ККК өчен контейнерлар	шт.	-	18	17
6.4.	Җылылык белән тәэмин итү		-	-	-
	- котельныйларның гомуми саны	шт.	3	3	3
6.5.	Газ белән тәэмин итү		166,54	165,22	148,06

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренче чират (2034 ел)	Хисап чоры (2044 ел)
	еллык газ чыгымы	мең нм3/елга	166,54	165,22	148,06
6.6.	Электр белән тәэмин итү				
	еллык электр куллану	мең кВт.ч/елга	1642,69	1629,67	1460,41
	- исәп-хисап куәте	кВт	317,94	315,42	282,66
	трансформатор подстанцияләренең гомуми куәте	кВА	374,0	371,1	332,5
6.7.	Әкрен токлы челтәрләр		-	-	-
	телефоннар саны	шт.	-	-	-

6. КУЛЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ

<u>Норматив-хокукый актлар</u>

1. Россия Федерациясенең 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ шәһәр төзелеше кодексы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).
2. Россия Федерациясе Җир кодексының 25.10.2001 ел, №136-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).
3. 2006 елның 3 июнендәге 74-ФЗ номерлы Су кодексы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).
4. Урман кодексы, 4.12.2006 ел, №200-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).
5. 1994 елның 30 ноябрендәге 51-ФЗ номерлы Гражданлык кодексы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).
6. «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләр) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

7. «Җирләрне яки җир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында» 2004 елның 21 декабрендәге 172-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

8. «Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында» 2001 елның 21 декабрендәге 178-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

9. «Дәүләт реестрлары белешмәләрендәге каршылыкларны бетерү һәм җир кишәрлегенең билгеле бер җир категориясенә каравын билгеләү максатларында Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 29.07.2017 № 280-ФЗ Федераль закон.

10. "Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында Техник регламент" 22.07.2008 № 123-ФЗ Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

11. "Ирекле янгыннан саклау турында" 06.05.2011 № 100-ФЗ Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

12. "Хәвефле җитештерү объектларының сәнәгать куркынычсызлыгы турында" 21.07.1997 № 116-ФЗ Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

13. "Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында" 21.12.1994 № 68-ФЗ Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

14. "Биналар һәм корылмаларның куркынычсызлыгы турында Техник регламент" 2009 елның 30 декабрендәге 384-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

15. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2024 елга кадәр иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәтләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» 26.01.2009 ел, №42 карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

16. "Татарстан Республикасы территориясендә эре янгыннарны сүндерү, гадәттән тыш хәлләрне һәм аварияләрне бетерү өчен янгыннан саклау көчләрен һәм чараларын җәлеп итү планын раслау турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2004 елның 11 октябрендәге 447 номерлы карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

17. «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 28.07.2004 ел, № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Кануны (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

18. "Ютазы муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» Татарстан Республикасы законы белән (өстәмәләр белән).

19. СП 42.13330.2016 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү" кагыйдәләр җыелмасы, СНиПның 2.07.01-89* актуальләштерелгән редакциясе (РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2016 елның 30 декабрендәге 1034/пр номерлы боерыгы белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)

20. Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрендәге 1071 номерлы карары белән расланган) (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

21. СП 2.1.3678-20 «Оешмаларга, биналарны, корылмаларны, җайланмаларны һәм транспортны эксплуатацияләүгә, шулай ук товарлар сату, эшләр башкару яки хезмәтләр күрсәтү белән шөгыльләнүче хуҗалык субъектларының эшчәнлек шартларына санитар-эпидемиологик таләпләр" (РФ баш санитария табибының 24.12.2020 №44 карары белән расланган (үз көченә 01.09.2021 елдан керә).

22. СП 62.13330.2011"Газ бүлү системалары" кагыйдәләр җыелмасы, СНиП 42-01-2002 актуальләштерелгән редакциясе (РФ төбәкләр үсеше министрлыгының 27.12.2010 елгы 780 номерлы боерыгы белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

23. СП 42-101 - 2003 "Металл һәм полиэтилен торбалардан газ бүлү системаларын проектлау һәм төзү буенча гомуми нигезләмәләр".

24. СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 "Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе" (РФ Баш дәүләт санитария табибының 2007 елның 25 сентябрендәге 74 номерлы карары белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

25. СП 30.13330.2020 "СНИП 2.04.01-85* биналарның эчке сүүткәргече һәм канализациясе" кагыйдәләр җыелмасы (РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2020

елның 30 декабрендәге 920/пр номерлы карары белән расланган).

26. СП 124.13330.2012 "Җылылык челтәрләре". Актуальләштерелгән редакциясе СНиП 41-02-2003 (РФ төбәкләр үсеше министрлыгының 2012 елның 30 июнендәге 280 номерлы боерыгы белән расланган).

27. РД 34.20.185-94 "шәһәр электр челтәрләрен проектлау буенча инструкция".

28. 153-34.48.519-2002 «0.4-35 кВ көчәнешләргә электр тапшыруның һава линияләрендә җепсел-оптик элемтә линияләрен проектлау, төзү һәм эксплуатацияләү кагыйдәләре".

29. Россия Федерациясе Энергетика министрлыгының «Электр энергиясен кулланучыларның аерым энергия кабул итү җайланмалары (энергия кабул итү җайланмалары төркемнәре) өчен актив һәм реактив куәтләр куллану нисбәте күрсәткечләрен исәпләү тәртибе турында" 2015 елның 23 июнендәге 380 номерлы боерыгы (Россия Юстиция министрлыгы тарафыннан 2015 елның 22 маенда 38151 номер белән теркәлгән).

30. "Каты коммуналь калдыкларны туплау нормативларын раслау турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 12 декабрендәге 922 номерлы карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

31. Калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә Татарстан Республикасы территориаль схемасы (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 13 мартындагы 149 номерлы карары белән расланган) (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

32. СП 14.13330.2018 "Сейсмик районнарда төзелеш" кагыйдәләр җыентыгы. Актуальләштерелгән редакциясе СНиП II-7-81 (РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2018 елның 24 маендагы 309/пр номерлы боерыгы белән расланган). СНиП II-7-81* сейсмик районнарда төзелеш (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)

33. СП 115.13330.2016 "Хәвефле табигый йогынтылар геофизикасы". СНиП 22-01-95 актуальләштерелгән редакциясе (РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2016 елның 16 декабрендәге 956/пр номерлы боерыгы белән расланган).

34. СП 31.13330.2021 "СНиП 2.04.02-84* Су Белән Тәэмин Итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар" кагыйдәләр җиентыгы (РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2021 елның 27 декабрендәге 1016/пр номерлы карары белән расланган).

35. П 70.0010.09-90 техник яктан катлаулы булмаган объектларның эчке һәм тышкы янгын сүндерү системаларын проектлау буенча Пособие.

36. СП 30.13330.2020 "СНИП 2.04.01-85* биналарның эчке суүткәргече һәм канализациясе" СНиП 2.04.01-85 кагыйдәләр җыелмасы (РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2020 елның 30 декабрендәге 920/пр номерлы боерыгы белән расланган).

37. СП 116.13330.2012 "Территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклавы. Төп нигезләмәләр". СНиП 22-02-2003 актуальләштерелгән редакциясе (РФ төбәкләр үсеше министрлыгының 2012 елның 30 июнендәге 274 номерлы боерыгы белән расланган).

38. СП 20.13330.2016 "Йөкләнешләр һәм йогынтылар". СНиП 2.01.07-85 актуальләштерелгән редакциясе (РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2016 елның 3 декабре турында 891/пр номерлы боерыгы белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

39. ГОСТ Р 22.2.10-2016 «Гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Территориаль планлаштыру документларын эшләгәндә Гражданнар оборонасы чараларын, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чараларын нигезләү һәм исәпкә алу тәртибе» (техник җайга салу һәм метрология буенча Федераль агентлыкның 2016 елның 29 июнендәге 727-ст номерлы боерыгы белән расланган).

40. СП 165.1325800.2014 "Гражданнар оборонасы буенча инженер-техник чаралар". СНиП 2.01.51-90 актуальләштерелгән редакциясе (РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2014 елның 12 ноябрендәге 705/пр номерлы боерыгы белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

41. СП кагыйдәләр җыелмасы 4.13130.2013 "Янгыннан саклану системалары. Саклау объектларында янгын таралуны

чикләү. Күләм-планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр» (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

42. Язгы ташу чорында су басу (ташу) ихтималы булган зоналарга эләгүче республика торак пунктлары исемлеге. (Министрлар Кабинетының 29.08.2013 ел, № 1625-р күрсәтмәсе белән расланган) (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

43. Аеруча кыйммәтле продуктив авыл хуҗалыгы җирләре исемлеге (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 23.12.2016 ел, №3056-р күрсәтмәсе белән расланган) (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

44. ИТС 10-2019 үтемле технологияләр буенча мәгълүмати-техник белешмәлек җирлекләрнең, шәһәр округларының үзәкләштерелгән су агызу системаларын кулланып, агынты суларны чистарту.

45. Халыкка ашыгыч хәбәр итү зоналары исемлеге (тиз үсә торган куркыныч табигать күренешләре һәм техноген процесслар килеп чыгу куркынычы янаган территорияләр) ("Татарстан Республикасы территориясендә халыкка ашыгыч хәбәр итү зоналары чикләрен раслау турында" 07.10.2022 ел, № 1083 Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары).

<u>Федераль программалар</u>

1. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2019 елның 13 февралендәге 207-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясенең пространство үсеше стратегиясе (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

2. РФ Президентының 2017 елның 13 маендагы 208 номерлы Указы белән расланган 2030 елга кадәр чорга Россия Федерациясенең икътисадый иминлек стратегиясе.

3. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 19 мартындагы 384-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган Федераль транспорт (тимер юл, һава, диңгез, эчке су, торба үткәргеч транспорты), федераль әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

4. Россия Федерациясенең энергетика өлкәсендәге территориаль планлаштыру схемасы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 01.08.2016 ел №1634-р күрсәтмәсе белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

5. Россия Федерациясенең сәламәтлек саклау өлкәсендә территориаль планлаштыру схемасы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 28.12.2012 №2607-Р нче карары белән расланган.

6. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 26.02.2013 ел №247-р күрсәтмәсе белән расланган югары һөнәри белем бирү өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасы.

Республика программалары

1. 2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен раслау турында» (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

2. «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру чаралары планын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 25 сентябрендәге 707 номерлы карарын (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2008 елның 22 октябрендәге 763 номерлы карары белән расланган «2020 елга кадәр һәм 2030 елга кадәр чорга кластерлы якын килү нигезендә Татарстан Республикасы Җитештерү көчләрен үстерү һәм урнаштыру» программасы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Башка әдәбият

1. Татарстан Республикасының Тарих һәм мәдәният һәйкәлләре җыелмасы . – Т. I.-административ районнар. - Казан: «Мастер Лайн " нәшрияты, 1999. – 460 б.

2. Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре торак пунктларында булган мәдәният һәм сәнгать объектлары исемлеге, Татарстан Республикасы мәдәни мирас объектлары исемлеге һәм ачыкланган объектлар исемлеге, Татарстан Республикасы мәдәни мирас объекты билгеләренә ия объектлар исемлеге, Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы тарафыннан 12.04.2014 елда бирелгән

3. Татарстан Республикасында күчемсез тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне өйрәнү, саклау, реставрацияләү һәм файдалану: мәгълүмати җыентык. 2-3 чыгарылыш. Тарих һәм

мәдәният һәйкәлләре. Тарихи-мәдәни территорияләр. Тарихи шәһәрләр. - Казан: "Карпол", 2001. – 335 б.

4. «Территорияне санитар чистарту һәм торак урыннарны җыештыру " белешмәлеге (Мәскәү, 1990 ел)

Фонд материаллары

1. Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан бирелгән анкета белешмәләре.
2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 21.02.2011 №134 карары белән расланган Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).
3. Ютазы муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Советының 21.12.2012 ел, № 63 карары белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

7. КУШЫМТАЛАР

1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башкарма комитетының «Татарстан Республикасы Ютазы гомуниципаль районы «Бәйрәкәтамак авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең Генераль планына үзгәрешләр кертү проектын әзерләү турында»14.11.2023 ел, № 1803 карары.

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ЮТАЗИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

423950, п.г.т. Уруссу, ул. Пушкина, д.38
тел.: (85593) 2-42-05, факс: (85593) 2-80-13

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

423950, Урыссу ш.т.б., Пушкин урамы, 38
тел.: (85593) 2-42-05, факс: (85593) 2-80-13

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

«14» 11 2023 г. № 1803

О подготовке проекта внесения
изменений в Генеральный план
муниципального образования
«Байряки-Тамакское сельское поселение»
Ютазинского муниципального района
Республики Татарстан

В соответствии с Градостроительным кодексом Российской Федерации, Федеральным законом от 06.10.2003 № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Законом Республики Татарстан от 28.07.2004 № 45-ЗРТ «О местном самоуправлении в Республике Татарстан», Уставом муниципального образования «Ютазинский муниципальный район Республики Татарстан», в целях приведения Генерального плана Байряки-Тамакского сельского поселения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, утвержденного решением Ютазинского районного Совета Республики Татарстан от 26.10.2018 № 36/2 «Об утверждении генерального плана Байряки-Тамакского сельского поселения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан» в соответствие с требованиям действующего законодательства Российской Федерации и Республики Татарстан и определения назначения территорий, исходя из совокупности социальных, экономических, экологических и иных факторов, обеспечения устойчивого развития территории муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, развития инженерной, транспортной и социальной инфраструктур, позволяющих обеспечить комплексное устойчивое развитие данной территории с благоприятными условиями жизнедеятельности, обеспечения учета интересов граждан и их объединений, Исполнительный комитет Ютазинского муниципального района Республики Татарстан п о с т а н о в л я е т:

2 нче кушымта

Техник бирем

Приложение №1
к Контракту №22/2023С
на выполнение работ по разработке проекта Правил землепользования и застройки и внесения изменений в Генеральный план муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан
«22» 11 2023года

УТВЕРЖДАЮ:
И.о. руководителя
Исполнительногокомитета
Ютазинского муниципального района
Республики Татарстан

С.П. Самонина
«22» 11 2023года

Техническое задание
на разработку проекта внесения изменений в Генеральный план муниципального образования «Байряки – Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан (далее – генеральный план)

№ п/п	Перечень основных требований	Содержание требований
1	Общие данные	
1.1	Вид документа	Проект внесения изменений в Генеральный план муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан
1.2	Основание для разработки проекта генерального плана	1. Постановление Исполнительного комитета Ютазинского муниципального района Республики Татарстан о подготовке проекта внесения изменений в Генеральный план муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан от 14 ноября 2023 года №1803. 2. Письмо Исполнительного комитета Ютазинского муниципального района Республики Татарстан в адрес Государственного бюджетного учреждения "Фонд пространственных данных Республики Татарстан» от 7 августа 2023 года №2529 –ик.
1.3	Заказчик	Исполнительный комитет Ютазинского муниципального района Республики Татарстан
1.4	Источник финансирования работ	Средства инвестора
1.5	Начало и сроки выполнения работ	Начало выполнения работ по проекту генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинскогомуниципального района Республики

		Татарстан: со дня, следующего за днем предоставления исходных данных в полном объеме, согласно акту передачи, исходных данных на разработку генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан. Продолжительность разработки проекта генерального плана ***90 календарных дней.***
1.6	Цели и задачи разработки проекта генерального плана	Цели разработки проекта генерального плана: 1. Создание комфортных условий жизнедеятельности населения и условий для привлечения инвестиций на основе рационального использования природно- ресурсного и социально-экономического потенциала территории. 2. Определение назначения территорий исходя из совокупности социальных, экономических, экологических и иных факторов в целях обеспечения устойчивого развития территорий, развития инженерной, транспортной и социальной инфраструктур, обеспечения учета интересов граждан и их объединений, Российской Федерации, субъектов Российской Федерации, муниципальных образований. 3. Внесение изменений в утвержденный генеральный план, актуализация исходных данных и приведение генерального плана в соответствие с требованиями действующего законодательства. Задачи разработки проекта генерального плана: 1. Отображение в проекте генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан границ населенных пунктов в соответствии с данными государственного кадастра недвижимости; 2. Совершенствование планировочной структуры населённых пунктов; 3. Оптимизация функционального зонирования территории; 4. Обоснование границ и параметров функциональных зон; 5. Обоснование размещения объектов, необходимых для реализации полномочий органов местного самоуправления поселений; 6. Обоснование размещения объектов федерального значения, объектов регионального значения, объектов местного значения муниципального района (при наличии); 7. Оценка возможного влияния планируемых для размещения объектов регионального значения на комплексное развитие территории поселений. 8. Разработка комплекса мер по сохранению и использованию объектов культурного наследия, ценных природных комплексов и объектов; 9. Разработка мероприятий по минимизации последствий чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера с учётом инженерно-технических мероприятий гражданской обороны, предупреждения чрезвычайных ситуаций и

		обеспечения пожарной безопасности; Заказчик может направить письмом в адрес Исполнителя перечень дополнительных земельных участков, не перечисленных в техническом задании, для включения в ту или иную функциональную зону (далее – перечень изменений). Исполнитель, рассмотрев данную возможность, самостоятельно принимает решение об учете перечня изменений в проекте генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинскогомуниципального района Республики Татарстан. В случае невозможности направляет письмо с отказом в адрес заказчика. 10. Подготовка сведений о границах населенных пунктовдля внесения в ЕГРН в случае необходимости установления или изменения границ населенных пунктов.
2	Исходные данные и материалы для разработки проекта генерального плана	
2.1	Документы, необходимые для учета при разработке проекта генерального плана	Материалы схем территориального планирования Российской Федерации; Материалы схемы территориального планирования Республики Татарстан; Материалы схемы территориального планирования Ютазинского муниципального района; Материалы генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан; Сведения Единого государственного реестра недвижимости; Данные по современному использованию территории, в том числе по размещению объектов капитального строительства; Анкетная форма исходных данных для разработки проекта генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан; Статистические материалы о современном социально-экономическом положении, демографических ресурсах, обинженерно-транспортной инфраструктуре, промышленности, сельском и лесном хозяйстве,строительстве, охране окружающей среды; Сведения о законодательно-правовой базе (местные нормативно-правовые акты в области градостроительства и природопользования); Планы и программы комплексного социально- экономического развития, с учетом программ, реализуемых за счет средств федерального бюджета, бюджетов области, местных бюджетов, решений органов государственной власти, органов местного самоуправления, инвестиционных программ субъектов естественных монополий, организаций коммунального комплекса; Иные документы, положения которых должны быть отражены в проектах Генерального плана.
		Градостроительный кодекс Российской Федерации; Земельный кодекс Российской Федерации;

2.2	Нормативно-правовая база разработки проекта генерального плана	Водный кодекс Российской Федерации; Лесной кодекс Российской Федерации; Воздушный кодекс Российской Федерации; Гражданский кодекс Российской Федерации; Федеральный закон от 6.10.2003 № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации»; Федеральный закон РФ от 10.01.2002 № 7-ФЗ «Об охране окружающей среды»; Федеральный закон РФ от 21.02.1992 № 2395-1 «О недрах» Федеральный закон от 30.03.1999 г. № 52-ФЗ «О санитарно-эпидемиологическом благополучии населения»; Федеральный закон от 27 мая 1996 г. N 57-ФЗ "О государственной охране"; Федеральный закон от 25.06.2002 № 73-ФЗ «Об объектах культурного наследия (памятниках истории и культуры) народов Российской Федерации»; Федеральный закон от 21.12.2004 № 172-ФЗ «О переводеземель или земельных участков из одной категории вдругую»; Федеральный закон от 21.12.2001 № 178-ФЗ «О приватизации государственного и муниципального имущества»; Федеральный закон от 29.07.2017 №280-ФЗ «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации в целях устранения противоречий в сведениях государственных реестров и установления принадлежности земельного участка к определеннойкатегории земель»; Федеральный закон от 10.01.2003 № 17-ФЗ «О железнодорожном транспорте в Российской Федерации»; Федеральный закон от 08.11.2007 № 257-ФЗ «Об автомобильных дорогах и дорожной деятельности в Российской Федерации и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации»; Федеральный закон от 29.07.2017 № 217-ФЗ «О ведении гражданами садоводства и огородничества для собственных нужд и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации»; Федеральный закон от 22.07.2008 № 123-ФЗ «Технический регламент о требованиях пожарной безопасности»; Федеральный закон от 21.12.1994 № 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуацийприродного и техногенного характера»; Федеральный закон от 13.07.2015 г. № 218-ФЗ «О государственной регистрации недвижимости»; Закон Республики Татарстан от 28.07.2004 № 45-ЗРТ «О местном самоуправлении в Республике Татарстан»; Постановление Правительства РФ от 03.03.2018 N 222 (ред. от 21.12.2018) «Об утверждении Правил установления санитарно-защитных зон и использования земельных участков, расположенных в границах санитарно-защитных зон»;

		Постановление Главного государственного санитарного врача РФ от 25.09.2007 N 74 (ред. от 25.04.2014) «О введении в действие новой редакции санитарно-эпидемиологических правил и нормативов СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитарно-защитные зоны и санитарная классификация предприятий, сооружений и иных объектов»; Постановление Правительства РФ от 24.02.2009 N 160 (ред. от 21.12.2018) «О порядке установления охранных зон объектов электросетевого хозяйства и особых условий использования земельных участков, расположенных в границах таких зон» (вместе с «Правилами установления охранных зон объектов электросетевого хозяйства и особых условий использования земельных участков, расположенных в границах таких зон»); Постановление Главного государственного санитарного врача РФ от 25.09.2007 N 74 (ред. от 25.04.2014); «О введении в действие новой редакции санитарно-эпидемиологических правил и нормативов СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитарно-защитные зоны и санитарная классификация предприятий, сооружений и иных объектов». Постановление Кабинета Министров Республики Татарстан от 26 января 2009 г. №42 «Об установленииуровня социальных гарантий обеспеченности общественной инфраструктурой, социальными услугами до 2024 года» (с изменениями и дополнениями); Постановление КМ РТ от 03.12.2020 N 1091 «О внесении изменения в республиканские нормативы градостроительного проектирования, утвержденные постановлением Кабинета Министров РеспубликиТатарстан от 27.12.2013 N 1071 «Об утверждении республиканских нормативов градостроительногопроектирования Республики Татарстан»; Постановление КМ РТ от 06.05.2017 N 263 «Об утверждении Порядка ликвидации неиспользуемых скотомогильников (биотермических ям) на территории Республики Татарстан»; Приказ Министерства регионального развития Российской Федерации от 27.12.2010 N 780 «Обутверждении свода правил СП 62.13330.2011 «Газораспределительные системы» Актуализированнаяредакция СНиП 42-01-2002; Приказ Министерства строительства РоссийскойФедерации от 15.08.2018 N 520/пр «Об утверждении Постановление Правительства Российской Федерации от 31.12.2015 г. № 1532 «Об утверждении Правил предоставления документов, направляемых или предоставляемых в соответствии с частями 1, 3-13, 15 статьи 32 Федерального закона «О государственной регистрации недвижимости» в федеральный орган исполнительной власти (его территориальные органы), уполномоченный Правительством Российской Федерации на осуществление государственного кадастрового учета, государственной регистрации прав, ведение Единогогосударственного реестра недвижимости ипредоставление сведений, содержащихся в Едином государственном реестре недвижимости»; Постановление Правительства Российской Федерации от12.04.2012 № 289 «О федеральной государственной информационной системе

		территориального планирования»; Приказ Министерства экономического развития Российской Федерации от 23 ноября 2018 г. № 650 «Об установлении формы графического описания местоположения границ населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории, формы текстового описания местоположенияграниц населенных пунктов, территориальных зон, требований к точности определения координат характерных точек границ населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории, формату электронного документа, содержащего сведения о границах населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природныхтерриторий, зон с особыми условиями использования территории, и о признании утратившими силу приказов Министерства экономического развития Российской Федерации от 23 марта 2016 года № 163 и от 4 мая 2018 года № 236»; Приказ Министерства экономического развития Российской Федерации от 09 января 2018 г. № 10 «Об утверждении Требований к описанию и отображению в документах территориального планирования объектов федерального значения, объектов регионального значения, объектов местного значения и о признании утратившим силу приказа Министерства экономическогоразвития Российской Федерации от 7 декабря 2016 года №793»; Приказ Министерства регионального развития Российской Федерации от 26 мая 2011 г. № 244 «Об утверждении Методических рекомендаций по разработке проекта генерального плана поселений и городскихокругов» и иных нормативных правовых актов в области регулирования градостроительной деятельности; Приказ Министерства экономического развития Российской Федерации от 19.08.2018 № 498 «Об утверждении требований к структуре и форматам информации, составляющий информационный ресурс федерального государственной информационной системе территориального планирования»; СанПиН 2.4.4.3172-14 «Санитарно-эпидемиологические требования к устройству, содержанию и организации режима работы образовательных организаций дополнительного образования детей» (утв. Постановлением Главного государственногосанитарного врача РФ от 04.07.2014 г. N 41); СанПиН 2.1.3.2630-10 «Санитарно-эпидемиологические требования к организациям, осуществляющим медицинскую деятельность» (утв. Постановлением Главного государственного санитарного врача РФ от 18.05.2010 №58) (утрачивает силу с 01.09.2021 г.); СП 42-101-2003 «Общие положения по проектированию и строительству газораспределительных систем из металлических и полиэтиленовых труб»;

		СП 131.13330.2012 «Строительная климатология» Актуализированная редакция СНиП 23-01-99* (с изменениями); СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 "Санитарно-защитные зоны и санитарная классификация предприятий, сооружений и иных объектов" (утв. постановлением Главного государственного санитарного врача РФ от 25 сентября 2007 г. N 74); Пособие по водоснабжению и канализации городских и сельских поселений (к СНиП 2.07.01-89); Свод правил СП 124.13330.2012 «СНиП 41-02-2003 «Тепловые сети»; Свод правил СП 31.13330.2012 «СНиП 2.04.02-84* «Водоснабжение. Наружные сети и сооружения»; СП 30.13330.2016 «СНиП 2.04.01-85* Внутренний водопровод и канализация зданий»; СП 32.13330.2018 «СНиП 2.04.03-85 Канализация. Наружные сети и сооружения»; «Инструкция по проектированию городских электрических сетей. РД 34.20.185-94» (утв. Министерства Энергетики Российской Федерации 07.07.1994, РАО «ЕЭС России» 31.05.1994) (с изм. от 29.06.1999); СО 153-34.48.519-2002 «Правила проектирования, строительства и эксплуатации волоконно-оптических линий связи на воздушных линиях электропередачи напряжением 0.4-35 кВ; СанПиН 2.1.4.1110-02 «Зоны санитарной охраны источников водоснабжения и водопроводов питьевого назначения» (с изменениями и дополнениями); СП 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85*. Магистральные трубопроводы» (с изменениями и дополнениями); СП 284.1325800.2016 «Трубопроводы промысловые для нефти и газа. Правила проектирования и производства работ»; Правила охраны магистральных трубопроводов (с изменениями и дополнениями); Ветеринарно-санитарные правила сбора, утилизации и уничтожения биологических отходов, утв. Главным государственным ветеринарным инспектором РФ 04.12.1995 г. (с изменениями на 16 августа 2007 года); Указ Президента РФ от 13 ноября 2012 г. N 1522 "О создании комплексной системы экстренного оповещения населения об угрозе возникновения или о возникновении чрезвычайных ситуаций"; ГОСТ Р 22.2.10-2016 Безопасность в чрезвычайныхситуациях. Порядок обоснования и учета мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера при разработке документов территориального планирования; СП165.1325800.2014 «Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне» Актуализированная редакция СНиП 2.01.51-90» (в части, не противоречащей Градостроительному кодексу РФ);

2.3	Картографические материалы	1. Картографические материалы Единой электронной картографической основы Российской Федерации и Республики Татарстан, включающие: цифровые топографические и иные карты открытого пользования масштаба 1:10000 (при отсутствии карт масштаба 1:10000 допускается использование карт масштаба 1:25000) (при наличии); ортофотопланы масштаба 1:10000; ортофотопланы масштаба 1:2000 (для территорий населенных пунктов); 2. Картографические материалы действующих схем территориального планирования Республики Татарстан, Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, генерального плана Байряки-Тамакского сельского поселения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, представленные в векторной и растровой форме; 3. Дополнительные тематические карты.
2.4	Сведения Единого государственного реестра недвижимости	Кадастровые планы территорий кадастровых кварталов в границах Байряки-Тамакского сельского поселения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, содержащие информацию о внесенных в Единый государственный реестр недвижимости сведениях о: -границах поселений муниципального района Республики Татарстан; -границах населенных пунктов, входящих в состав поселений муниципального района Республики Татарстан; -земельных участках; -объектах капитального строительства; -зонах с особыми условиями использования территорий; -особо охраняемых природных территориях; -границах лесничеств; -иных территориях и зонах в соответствии с частью 8 статьи 23 Градостроительного кодекса Российской Федерации;
2.5	Сведения информационных ресурсов	1. Сведения об ограничениях использования территории, содержащиеся в федеральной государственной информационной системе территориального планирования и информационных ресурсах органов исполнительной власти Республики Татарстан; 2. Сведения о недропользовании, водных объектах, лесоустройстве, содержащиеся в информационных ресурсах органов исполнительной власти Российской Федерации и Республики Татарстан
2.6	Основные характеристики территории поселения муниципального района Республики Татарстан	Байряки-Тамакское сельское поселение Ютазинского муниципального района Республики Татарстан. Населенные пункты, входящие в состав поселения: Село Байряки-Тамак; село Кряш-Буляк; поселок Подгорный; Численность населения поселения: 776 человек (на начало2023 года); Площадь территории поселения: 81 кв. км

2.7	Дополнительные исходные данные, необходимые для разработки проекта генерального плана	1. Заполненная анкетная форма исходных данных для разработки проекта генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан; 2. Картографическая основа масштаба 1:10000, не содержащая сведения, отнесенные к государственной тайне на территорию Байряки-Тамакского сельского поселения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан (при наличии); 3. Сведения о границах населенных пунктов (в том числе границах образуемых населенных пунктов), входящих в состав Байряки-Тамакского сельского поселения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, являющиеся обязательным приложением к проекту генерального плана (ранее выполненные); 4. Иная информация, необходимая для разработки проекта генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан.
2.8	Порядок предоставления исходных данных для разработки проекта генерального плана	1. Заказчик оказывает содействие в получении необходимых исходных данных для разработки проекта генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального районаРеспублики Татарстан, находящихся в распоряжении третьих лиц; 2. Заказчик в десятидневный срок, исчисляемый в рабочихднях, со дня, следующего за днем заключения контракта, предоставляет Исполнителю исходные данные, по акту передачи исходных данных необходимые для исполнения контракта, в полном объеме.
3	Требования к содержанию работы	
3.1	Основные требования к порядку подготовки проекта генерального плана	Подготовка проекта внесения изменений в генеральный план муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан осуществляется с учетом статьи 24 Градостроительного кодекса Российской Федерации соответственно
3.2	Расчетные периоды (этапы) разработки проекта генерального плана	Работы необходимо выполнить в 3 этапа (началовыполнения последующего этапа возможно исключительно после принятия Заказчиком предыдущего этапа): **1 этап. Разработка проекта генерального плана** Продолжительность ***90 календарных дней***, включает всебя: 1) Сбор, систематизация исходных данных и материалов. Анализ современного использования и комплексная оценка территории. ***– 25 календарных дней.*** 2) Разработка проекта генерального плана в составе положения о территориальном планировании и карт, входящие в состав проекта генерального плана, материалов по обоснованию проекта генерального плана.Сдача на согласование Заказчику проекта генерального плана. Подготовка описаний местоположения границ населенных пунктов в случае необходимости установления или изменения

		границ населенных пунктов. *– 60 календарных дней.* 3) Предварительная проверка описаний местоположения границ населенных пунктов в Роскадастре на соответствие требованиям об отсутствии пересечений границ. Передача заказчику результатов проверки в Роскадастре. В случае получения отрицательного результата проверки, необходимо устранить замечания Роскадастра и повторить процедуру проверки *- 5 календарных дней* **2 этап. Согласование проекта генерального плана.** 1) Согласование проекта генерального плана с федеральными органами исполнительной власти, в соответствии с Постановлением Кабинета Министров Республики Татарстан №310 от 17 апреля 2012 года «Об утверждении порядка рассмотрения проектов схем территориального планирования двух и более субъектов Российской Федерации, проектов схем территориального планирования субъектов Российской Федерации, имеющих общую границу с Республикой Татарстан, проектов документов территориального планирования муниципальных образований Республики Татарстан и подготовки на них заключений», органами местного самоуправления. Доработка проекта генерального плана в соответствии с замечаниями. 2) Проведение публичных слушаний или общественных обсуждений по проекту генерального плана. Доработка проекта генерального плана по итогам публичных слушаний или общественных обсуждений. **3 этап. Утверждение проекта генерального плана.** 1) Утверждение проекта генерального плана. 2) Сдача Заказчику утвержденного проекта генерального плана, в том числе описаний местоположения границ населенных пунктов (в случае необходимости установления или изменения границ населенных пунктов) для передачи в орган регистрации прав сведений о границах населенных пунктов (в том числе границах образуемых населенных пунктов), входящих в состав поселения, которые должны содержать графическое описание местоположения границ населенных пунктов, перечень координат характерных точек этих границ в системе координат, используемой для ведения Единого государственного реестра недвижимости (далее – ЕГРН).Внесение сведений о границах населенных пунктов в ЕГРН.
3.3	Сбор, систематизация исходных данных для разработки проекта генерального плана	Подлежит передаче Заказчику в объеме необходимом для проведения процедуры согласования проекта.

		поселение» Ютазинскогомуниципального района Республики Татарстан, а также материалы по обоснованию проекта генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинскогомуниципального района Республики Татарстан в текстовой форме графические материалы должны быть представлены в виде растровых изображений в формате *.jpeg или *.pdf с разрешением не менее 300 dpi и иметь размер, кратный листу формат А4; 4. Карты, входящие в состав проекта генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинскогомуниципального района Республики Татарстан и материалов по его обоснованию, в векторной модели данных: должны соответствовать требованиям, установленным приказом Министерства экономического развитияРоссийской Федерации от 09 января 2018 г. № 10 «Об утверждении Требований к описанию и отображению в документах территориального планирования объектов федерального значения, объектов региональногозначения, объектов местного значения и о признании утратившим силу приказа Министерства экономическогоразвития Российской Федерации от 7 декабря 2016 года №793»; должны иметь масштаб 1:10000 и размер, кратный листу формата А4; быть выполнены на картографической основе масштаба 1:10000, не содержащей сведения, отнесенные к государственной тайне; должны быть представлены в местной системе координат кадастрового округа 16 (МСК-16); должны иметь наименования и форматы, доступные для загрузки в федеральную государственную информационную систему территориальногопланирования (gml); 5. Копии карт, входящих в состав проекта генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан и материалов по его обоснованию, готовятся в растровом формате *.jpeg или *.pdf с разрешением неменее 300 dpi в масштабе 1:10000 и размером, кратным листу формата А4; 6. Сведения о границах населенных пунктов (в том числе границах образуемых населенных пунктов), входящих в состав Байряки-Тамакского сельского поселенияЮтазинского муниципального района Республики Татарстан, являющиеся обязательным приложением к проекту генерального плана (предоставляются заказчиком): должны соответствовать требованиям, установленным приказом Министерства экономического развитияРоссийской Федерации от 23 ноября 2018 г. № 650 «Об установлении формы графического описания местоположения границ населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории, формы текстового описания местоположенияграниц населенных пунктов, территориальных

		зон, требований к точности определения координат характерных точек границ населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природных территорий, зон с особыми условиями использования территории, формату электронного документа, содержащего сведения о границах населенных пунктов, территориальных зон, особо охраняемых природныхтерриторий, зон с особыми условиями использования территории, и о признании утратившими силу приказов Министерства экономического развития Российской Федерации от 23 марта 2016 года № 163 и от 4 мая 2018 года № 236» (по тексту - описание местоположения границ населенных пунктов); должны быть представлены в текстовой форме в формате *.pdf, а также в форме электронных XML-документов в соответствии с форматом, используемым при внесении в Единый государственный реестр недвижимости сведений о границах населенных пунктов (в том числе границах образуемых населенных пунктов), входящих в состав Байряки-Тамакского сельского поселения Ютазинскогомуниципального района Республики Татарстан, в порядке межведомственного информационного взаимодействия.
3.7	Согласование проекта генерального плана, проведение публичных слушаний или общественных обсуждений. Доработка проекта генерального плана	1. Исполнитель передает Заказчику, подготовленный проект генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан и материалы по его обоснованию в электронном формате, необходимом для размещения в федеральной государственной информационной системе территориального планирования; 2. Заказчик при содействии Исполнителя размещает проект Генерального плана и материалы по его обоснованию в федеральной государственной информационной системе территориального планирования в соответствии с постановлением Правительства Российской Федерации от 12 апреля 2012 г. № 289 «О федеральной государственной информационнойсистеме территориального планирования» Заказчиком при содействии Исполнителя в объеме и составе, соответствующем статье 23 Градостроительного кодекса Российской Федерации. Размещаемые документы должны быть подписаны усиленной квалифицированной электронной подписью; 3. Исполнитель передает Заказчику демонстрационные материалы для проведения общественных обсуждений или публичных слушаний по проекту генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, в том числе слайдовуюпрезентацию (в случае необходимости, по решению Заказчика); 4. Исполнитель участвует в процессе общественных обсуждений или публичных слушаний по проекту генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского

		муниципального района Республики Татарстан (в случае необходимости, порешению Заказчика); 5. Исполнитель устраняет замечания с учетом сводного заключения, поступившего от Кабинета Министров Республики Татарстан, результатов общественных обсуждений или публичных слушаний и подготавливает окончательную редакцию проекта генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан; 6. Исполнитель сопровождает проект генеральногоплана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан в процессе его утверждения.
3.8	Мероприятия, проводимые после утверждения проекта генерального плана	1. Исполнитель передает Заказчику материалы генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, а также материалы по обоснованию генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан в текстовой форме и в видекарт, в электронной форме на компакт – дисках (CD, DVD) в 3 экземплярах с учетом следующих требований: Генеральный план муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального районаРеспублики Татарстан и материалы по его обоснованиюоформляются как в режиме для открытого доступа, так и режиме «Для служебного пользования» (в случае необходимости), в том числе карты, входящие в составГенерального плана и материалов по их обоснованию, выполняются в растровой и векторной модели данных; при наличии сведений, составляющих государственнуютайну, Генеральный план и материалы по их обоснованиюоформляются в режиме «С» («Секретно») или «СС»(«Совершенно секретно»), при наличии необходимых оснований. При этомкарты, входящие в состав Генерального плана и материалов по их обоснованию, сгрифом «С» и (или) «СС» выполняются в растровом ивекторном видах с соблюдением законодательства огосударственной тайне; 3. Исполнитель передает Заказчику положение о территориальном планировании и карты, входящие в состав проекта генерального муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, а также материалы по его обоснованию в текстовой форме и в виде карт на бумажном носителе в виде томов (книг) в одном экземпляре; 4. Исполнитель передает Заказчику положение о территориальном планировании и карты, входящие в состав проекта генерального плана муниципального образования «Байряки-Тамакское сельское поселение» Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, а также

		материалы по его обоснованию в текстовой форме и в виде карт на электронном носителе в трех экземплярах; 5. Дополнительно по результатам выполнения работ Исполнитель представляет Заказчику: сопроводительное письмо о завершении работ; два экземпляра акта сдачи-приемки работ; 6. Заказчик в течение 14 (четырнадцати) рабочих дней с момента получения всех документов и материалов, указанных в пункте 3.8 настоящего технического задания,рассматривает результаты работ и принимает решение о приемке работ либо формулирует обоснованные требования к доработке, если работы выполнены Исполнителем не полностью. В этом случае Исполнитель осуществляет доработку материалов в рамках настоящего технического задания за свой счет.
3.9	Гарантийные обязательства	Срок действия гарантийных обязательств – 2 года со дня подписания итогового акта сдачи-приемки работ. Исполнитель в течение всего периода действия гарантийных обязательств обязан хранить на своих носителях материалы, сданные Заказчику, и другие необходимые данные, сформированные в ходе выполнения работ.

3 нче кушымта

Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы эшләре һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 17.01.2024 ел № 245/Т3-3-5 хаты.

МИНИСТЕРСТВО ПО ДЕЛАМ ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЫ И ЧРЕЗВЫЧАЙНЫМ СИТУАЦИЯМ РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Ак. Губкина, 50, г. Казань, 420088

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ГРАЖДАННАР ОБОРОНАСЫ ЭШЛӘРЕ ҺӘМ ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘР МИНИСТРЛЫГЫ
Ак. Губкин ур., 50, Казан шәһ., 420088

Тел. (843) 221-61-04, факс 221-61-54, E-mail: mchs@tatar.ru, сайт: mchs.tatarstan.ru

17.01.2024 № 245/Т3-3-5
На № 8/2024 от 11.01.2024

Директору
ООО «САУФ-ГРУПП»

А.А. Хабибрахмановой

ул. Ибрагимова, д. 32 А, оф. 4,
г. Казань, РТ, 420080

ИСХОДНЫЕ ДАННЫЕ ДЛЯ ОБОСНОВАНИЯ И УЧЕТА МЕРОПРИЯТИЙ ПО ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЕ, МЕРОПРИЯТИЙ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИЙ ПРИРОДНОГО И ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРА В СОСТАВЕ ДОКУМЕНТОВ ТЕРРИТОРИАЛЬНОГО ПЛАНИРОВАНИЯ

г. Казань № 9 от 11 января 2024

В соответствии с запросом ООО «САУФ-ГРУПП» от 11.01.2024 № 8/2024 сообщаем исходные данные, подлежащие учету при разработке мероприятий ГОЧС в составе документов территориального планирования проекта «Генеральный план Байряки-Тамакского сельского поселения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан».

1. Для разработки перечня мероприятий по гражданской обороне:

Основные положения плана гражданской обороны поселения:

проектируемая территория к группам по гражданской обороне не относится;

на территории организаций, отнесенных к категории по гражданской обороне, не имеется;

данная территория не попадает возможного химического заражения, в зоны возможных разрушений, возможного радиоактивного заражения и возможного катастрофического затопления;

строительство защитных сооружений гражданской обороны не требуется.

Основные положения планов гражданской обороны отраслей промышленности, размещенных и размещаемых на территории поселения:

размещение новых промышленных предприятий планировать в соответствии с требованиями «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне».

Расселение:

требования к формированию систем расселения, групповых систем населенных мест районов рассредоточения и эвакуации населения предусмотреть в соответствии с «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне»;

численность рассредоточиваемого, эвакуируемого населения, расселяемого в безопасном районе, согласно Плану гражданской обороны и защиты населения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан;

размещение сборно-эвакуационных (приемно-эвакуационных) пунктов – в соответствии с Планом гражданской обороны и защиты населения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан.

Инженерные коммуникации:

требования по системе водоснабжения – согласно «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне»;

требования к устойчивому электроснабжению – согласно «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне»;

населенные пункты необходимо оборудовать системами оповещения населения в соответствии с требованиями Федерального закона от 21 декабря 1994 года № 68-ФЗ «О защите населения и территории от чрезвычайны ситуаций природного и техногенного характера».

2. Для разработки перечня мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера необходимо учесть следующее:

опасные природные процессы и явления определить по фондовым материалам соответствующих министерств и ведомств, при отсутствии сведений – по СП 115.13330.2016 «Геофизика опасных природных воздействий», СП 131.13330.2020 «Строительная климатология», СП 20.13330.2016 «Нагрузки и воздействия»;

сведения о существующих и намечаемых к строительству потенциально опасных объектах, транспортных коммуникациях, аварии на которых могут привести к образованию зон чрезвычайных ситуаций в Ютазинском муниципальном районе – в соответствии с Перечнем потенциально опасных объектов, утвержденным Министром МЧС России генерал-лейтенантом А.В.Куренковым от 30.11.2022 № 11/1650сс;

сведения о возможных зонах поражения при чрезвычайных ситуациях на потенциально-опасных объектах отражены в плане действий по предупреждению и ликвидации чрезвычайных ситуаций на территории Ютазинского муниципального района Республики Татарстан.

3. Основные нормативные и методические документы, рекомендуемые для использования при разработке перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций:

перечень основных нормативных и методических документов, рекомендуемых для использования при проектировании перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера, приведен в ГОСТ Р 22.2.10-2016 «Безопасность в чрезвычайных ситуациях. Порядок обоснования и учета мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера при разработке документов территориального планирования».

Дополнительные требования:

перечень мероприятий проекта строительства должен быть разработан в строгом соответствии с требованиями ГОСТ Р 22.2.10-2016 «Безопасность в чрезвычайных ситуациях. Порядок обоснования и учета мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера при разработке документов территориального планирования» с обязательным представлением текстового и графического материала;

в соответствии с требованием п. 6.3 ГОСТ Р 22.2.10-2016 графические материалы по мероприятиям ГОЧС в составе проектов планировок территории разрабатываются и оформляются с учетом требований ГОСТ Р 42.0.03-2016;

настоящие исходные данные действительны в течение 3-х лет с момента выдачи.

Заместитель министра Н.В. Суржко

Р.А. Павлова
8(843)221-61-32

4 нче кушымта

Татарстан Республикасы Экология һәм табигый байлыклар министрлыгының 2024 елның 15 гыйнварындагы 359/12 санлы хаты

МИНИСТЕРСТВО ЭКОЛОГИИ
И ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Павлюхина ул., 75, г. Казань, 420049

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ҺӘМ ТАБИГЫЙ
БАЙЛЫКЛАР МИНИСТРЛЫГЫ
Павлюхин ур., 75, Казан шәһәре, 420049

Тел.: (843) 267-68-01, факс: (843) 267-68-70, e-mail: eco@tatar.ru, http://eco.tatarstan.ru

15.01.2024 № 359/12

На № ______________________

Директору
ООО «САУФ-ГРУПП»

А.А. ХАБИБРАХМАНОВОЙ

e-mail: urban.gk@yandex.ru

Министерство экологии и природных ресурсов Республики Татарстан (далее – Министерство), рассмотрев запрос о предоставлении информации о наличии утвержденных проектов зон санитарной охраны (далее – ЗСО) источников питьевого и хозяйственно-бытового водоснабжения, данных о запасах подземных вод, экзогенных и эндогенных процессов на территории Байряки-Тамакского сельского поселения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, а также о наличии зон затопляемых и подтопляемых территорий, сообщает следующее.

Имеющаяся в фонде геологической информации Министерства информация о разведанных и числящихся на территориальном балансе запасов общераспространенных полезных ископаемых (далее – ОПИ) Республики Татарстан представлена в Приложении №1.

Месторождения подземных вод с утвержденными запасами не более 500 $м^3$/сутки отсутствуют.

В пределах сельского поселения утвержденные проекты ЗСО и установленные ЗСО источников питьевого и хозяйственно-бытового водоснабжения отсутствуют.

Работы по выявлению опасных экзогенных процессов на данной территории не проводились.

Работы по установлению границ зон затопления, подтопления на территории Байряки-Тамакского сельского поселения Министерством не проводились.

Дополнительно сообщаем, что распоряжением Кабинета Министров Республики Татарстан от 29.08.2013 № 1625-р утвержден перечень населенных пунктов Республики Татарстан, попадающих в зоны возможного затопления (подтопления) в паводковый период (Ютазинский м.р. пп.215-220).

Приложение:

1) перечень лицензий на пользование недрами (ОПИ) на 1 л.;
2) архив-папка с файлами расположения лицензионных границ месторождения «Исметовское-IV»;
3) архив-папка с файлами расположения границ горного отвода месторождения «Исметовское-IV»;
4) архив-папка с файлами расположения лицензионных границ месторождения «Южный участок месторождения Исметовское IV».

Заместитель министра

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ
СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП
Сертификат: 009D658C8B3DD458736CA7ABC845272AC1
Владелец: Тугушев Алмаз Абвалович
Действителен с 18.05.2023 до 10.08.2024

А.А. Тугушев

Ю.З. Калганова,
(843) 267-68-47

№ п/п	Месторождение	Полезное ископаемое	Лицензия	Дата начала действия лицензии	Дата окончания действия лицензии	Недропользователь	Расположение	Горный отвод
1	Исметовское-IV	песчано-гравийные породы	ТАТ ЮТЗ 01217 ТЭ	30.12.2008	01.05.2025	ООО Уруссинское предприятие нерудных материалов	1.5 км д. Н.Акрыбаш, левый Берег р.Ик	№567/1300 от 25.08.2014
2	Южный участок месторождения Исметовское IV	песчано-гравийные породы	ТАТ ЮТЗ 02433 ТР	04.06.2020	01.06.2040	ООО Уруссинское предприятие нерудных материалов	9 км северо-восточнее пгт. Уруссу	отсутствует

5 нче кушымта

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты Баш ветеринария идарәсенең 22.01.2024 ел № 10-27/441 хаты.

ГЛАВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ВЕТЕРИНАРИИ КАБИНЕТА МИНИСТРОВ РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Федосеевская, 36, г. Казань, 420111

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МИНИСТРЛАР КАБИНЕТЫНЫҢ БАШ ВЕТЕРИНАРИЯ ИДАРӘСЕ
Федосеев ур., 36, Казан ш., 420111

Тел.: (843) 221-77-47, Факс: 221-77-49, E-mail: guv@tatar.ru, www:guv.tatar.ru

22.01.2024 № 10-27/441

На № ________ от _______

Директору
ООО «Сауф-Групп»
А.А. Хабибрахмановой

Email: urban.gk@yandex.ru

О представлении информации

Главное управление ветеринарии Кабинета Министров Республики Татарстан (далее – Управление ветеринарии), рассмотрев в пределах своей компетенции Ваши обращения исх. №19/2024, №13/2024, №7/2024 по вопросу представления информации по сибиреязвенным скотомогильникам и биотермическим ямам на территории Уруссинского, Дым-Тамакского и Байряки-Тамакского сельских поселений, направляет перечень скотомогильников, расположенных на территории Ютазинского муниципального района Республики Татарстан.

Одновременно сообщаем, что для получения дополнительной информации, выходящей в компетенцию государственной ветеринарной службы Вы можете обратится в ГБУ «Ютазинское районное государственное ветеринарное объединение» https://guv.tatarstan.ru/1-gosudarstvennie-veterinarnie-obedineniya-3902097.htm.

Информация о мероприятиях по оптимизации и ликвидации проводимых в отношении биотермических ям, указанных в приложении, отсутствует. В соответствии с действующим ветеринарным законодательством ликвидация сибиреязвенных скотомогильников не предусмотрена.

Приложение: на 1 л. в 1 экз.

Начальник Главного управления ветеринарии Кабинета Министров Республики Татарстан

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ
СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

А.Г. Хисамутдинов

Перечень биотермических ям и сибиреязвенных скотомогильников на территории Ютазинского муниципального района РТ

№ П/П	Наименование объекта	Место расположения	Кадастровый номер
1	Сибиреязвенный скотомогильник	д.Старые Уруссу	16:43:071201:516
2	Сибиреязвенный скотомогильник	д.Старый Каразерик	16:43:050803:253
3	Сибиреязвенный скотомогильник	п. Подгорный	16:43:021201:172
4	Сибиреязвенный скотомогильник	с. Байряки Тамак	16:43:020403:197
5	Сибиреязвенный скотомогильник	с. Ютаза	16:43:084201:3
6	Сибиреязвенный скотомогильник	с. Акбаш	16:43:010608:863
7	Сибиреязвенный скотомогильник	с.Байтарово	16:43:076901:36
8	Сибиреязвенный скотомогильник	с. Ташкичу	16:43:091004:497
9	Сибиреязвенный скотомогильник	с. Дым-Тамак	16:43:042001:277
10	Биотермическая яма	с. Старый Каразерик	16:43:050803:254
11	Биотермическая яма	с. Ташкичу	16:43:092301:14
12	Биотермическая яма	п. Подгорный	16:43:021401:481
13	Биотермическая яма	с. Кряш-Буляк	16:43:022201:445
14	Биотермическая яма	с. Байтарово	16:43:076901:35
15	Биотермическая яма	с. Байряки Тамак	16:43:020403:196
16	Биотермическая яма	с. Акбаш	16:43:010608:858
17	Биотермическая яма	д.Тарлау	
18	Биотермическая яма	с. Дым тамак	
19	Биотермическая яма	с. Старые Уруссу	
20	Биотермическая яма	с. Байряка	
21	Биотермическая яма	с. Каракашлы	
22	Биотермическая яма	д. Урал	
23	Биотермическая яма	д. Алма-Ата	
24	Биотермическая яма	д. Салкын Чишма	
25	Биотермическая яма	д. Малые Уруссу	

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

6 нчы кушымта

Татарстан Республикасы мәдәни мирас объектларын саклау комитетының 09.02.2024 ел № 01-08/765 хаты.

КОМИТЕТ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ПО ОХРАНЕ ОБЪЕКТОВ
КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ

ул. Карла Маркса, д. 56/11, г. Казань, 420015

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДӘНИ
МИРАС ОБЪЕКТЛАРЫН
САКЛАУ КОМИТЕТЫ

Карл Маркс ур., 56/11нче йорт, Казан ш., 420015

Тел.: (843) 222-58-73 E-mail: komitet.okn@tatar.ru, http://okn.tatarstan.ru

09.02.2024 № 01-08/765

На № 139-ИК от 19.01.2024

Руководителю
Исполнительного Комитета
Ютазинского
муниципального района
Республики Татарстан
С.П. Самониной
jutazaik@mail.ru

О предоставлении информации

Уважаемая Светлана Петровна!

Рассмотрев Ваше обращение о предоставлении информации об объектах культурного наследия на территории Байряки - Тамакского сельского поселения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, в целях подготовки генерального плана испрашиваемой территории, Комитет Республики Татарстан по охране объектов культурного наследия (далее – Комитет) (в соответствии с приложенным ситуационным планом), сообщает следующее.

На территории Байряки - Тамакского сельского поселения Ютазинского муниципального района расположен:

- выявленный объект культурного наследия (памятник археологии) «Байряки - Тамакский могильник», по адресу: Республика Татарстан, Ютазинский муниципальный район, границы территории объекта не установлены;
- выявленный объект культурного наследия (памятник археологии) «Вятская стоянка I», по адресу: Республика Татарстан, Ютазинский муниципальный район, границы территории объекта не установлены;
- выявленный объект культурного наследия (памятник археологии) «Вятская стоянка II», по адресу: Республика Татарстан, Ютазинский муниципальный район, границы территории объекта не установлены;

При этом сведениями об отсутствии на испрашиваемых территориях выявленных объектов культурного наследия, либо объектов, обладающих признаками объекта культурного наследия, Комитет не располагает.

Обращаем Ваше внимание, что в соответствии с п.10 ст.20 Федерального Закона от 25 июня 2002 г. №73-ФЗ «Об объектах культурного наследия (памятниках истории и культуры) народов Российской Федерации» и Приказом Министерства культуры

Российской Федерации от 01.09.2015 г. №2328 «Об утверждении перечня отдельных сведений об объектах археологического наследия, которые не подлежат опубликованию» данные о местонахождении объектов археологического наследия являются ограниченными в использовании и не подлежат опубликованию.

Председатель И.Н. Гущин

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат: 39932A50DC7CE96323B393918CAAE566

Владелец: Гущин Иван Николаевич

Действителен с 22.02.2023 до 17.05.2024

А.В. Шошева
(843) 222-58-84

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

7 нче кушымта

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башкарма комитетының 12.02.2024 ел, № 427-их хаты.

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ЮТАЗИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Пушкина, д.38, п.г.т.Уруссу, 423950

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Пушкин урамы, 38йорт, Урыссу ш.т.б., 423950

Тел.:(85593) 2-42-05, факс:2-80-13, e-mail:jutazaik@mail.ru, adm_jutaza@mail.ru, www: jutaza.tatarstan.ru

12.02.2024 № 427-ик
На №__________от__________

Директору ООО «Сауф-Групп»
А.А. Хабибрахмановой

Уважаемая Амиля Артуровна!

При разработке проекта внесения изменений в Генеральный план Байряки-Тамакского сельского поселения Ютазинского муниципального района Республики Татарстан, Исполнительный комитет Ютазинского муниципального района просит Вас принять фактические границы кладбищ по приложенным координатам.

Приложение: координаты кладбищ в электронном виде.

Руководитель С.П. Самонина

Л.Д. Клинышкова
2-42-19

Кладбище с. Байряки-Тамак

X	Y
358194,95	2393297,5
358254,21	2393358,703
358257,47	2393362,07
358308,63	2393311,92
358264,04	2393253,39
358257,439	2393252,682
358250,53	2393251,94
358214,16	2393281,72
358194,95	2393297,5

Кладбище с. Кряш-Буляк

X	Y
355226,02	2398852,18
355200,19	2398917,78
355192,38	2398939,75
355232,83	2398958,24
355248,07	2398945,11
355289,78	2398879,5
355227,7	2398850,07
355226,02	2398852,18

Кладбище п. Подгорный

X	Y
351060,67	2393422,16
351124,91	2393473,12
351092,38	2393532,65
351022,96	2393482,32
351060,67	2393422,16
351060,67	2393422,16

Кладбище п. Вятский

X	Y
354073.440	2398758.440
354070.940	2398718.940
354117.190	2398712.690
354119.690	2398753.190
354073.440	2398758.440

Кладбище с. Аптекаш

X	Y
356275.060	2392128.120
356307.310	2392163.010
356326.470	2392135.070
356304.160	2392109.550
356300.720	2392105.560

356275.060	2392128.120

Кладбище с. Никулино

X	Y
359095,95	2397156,32
359077,7	2397139,07
359095,45	2397114,32
359114,45	2397130,82
359095,95	2397156,32

Кладбище с. Ермаковка

X	Y
352503,18	2398514,44
352527,18	2398459,94
352467,43	2398434,44
352443,43	2398488,44
352447,18	2398489,94
352449,18	2398490,94
352451,18	2398491,94
352503,18	2398514,44

Кладбище Белов

X	Y
355072,43	2397100,44
355080,18	2397104,94
355080,93	2397104,94
355081,68	2397104,69
355082,18	2397104,69
355082,93	2397104,44
355083,43	2397103,94
355084,18	2397103,69
355084,68	2397103,19
355085,18	2397102,69
355085,68	2397102,19
355085,93	2397101,69
355086,43	2397101,19
355086,68	2397100,44
355086,93	2397099,94
355087,18	2397099,19
355087,43	2397098,69
355087,43	2397097,94
355087,43	2397097,19
355087,43	2397096,44
355087,43	2397095,94
355087,43	2397095,19
355087,18	2397094,44
355079,18	2397089,19
355078,43	2397089,19
355077,93	2397089,19

355077,18	2397089,44
355076,43	2397089,69
355075,93	2397089,94
355075,43	2397090,19
355074,68	2397090,69
355074,18	2397091,19
355073,68	2397091,69
355073,18	2397092,19
355072,93	2397092,69
355072,43	2397093,19
355072,18	2397093,94
355071,93	2397094,44
355071,68	2397095,19
355071,68	2397095,94
355071,68	2397096,44
355071,68	2397097,19
355071,68	2397097,94
355071,68	2397098,69
355071,93	2397099,19
355072,18	2397099,94
355072,43	2397100,44

8 нче кушымта

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башкарма комитетының 28.02.2024 № 612 -к хаты.

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ЮТАЗИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Пушкина, д.38, п.г.т.Уруссу, 423950

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮТАЗЫ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Пушкин урамы, 38йорт, Урыссу ш.т.б., 423950

Тел.:(85593) 2-42-05, факс:2-62-20, e-mail:jutazaik@mail.ru, adm_jutaza@mail.ru, www: jutaza.tatarstan.ru

28.02.2024 № 612 – ИК
№__________ от__________

Директору ООО «Сауф-Групп»
А.А.Хабибрахмановой

Уважаемая Амиля Артуровна!

Исполнительный комитет Ютазинского района Республики Татарстан сообщает, что на территории Байряки-Тамакского сельского поселения Ютазинского района отсутствуют потенциальные опасные объекты, аварии на которых могут привести к образованию зон чрезвычайных ситуаций. Зоны поражения от других потенциально опасных объектов, расположенных в Ютазинском районе, не окажут влияние не территорию Байряки-Тамакского сельского поселения.

Руководитель **С.П.Самонина**

Г.А.Латыпова
8(85593)2-42-12